

SPRÁVA O PLNENÍ ÚLOH ZAHRANIČNEJ POLITIKY SR V ROKU 2007

OBSAH

I. Časť

1. Vyhodnotenie hlavných cieľov zahraničnej politiky SR v r. 2007.....	3
1.1. Všeobecné hodnotenie plnenia úloh.....	3
1.2. Stručné hodnotenie vybraných úspechov	6
2. Plnenie úloh zahraničnej politiky SR v kontexte členstva v EÚ	8
2.1. Posilniť postavenie SR v rozhodovacích procesoch EÚ rozvojom bilaterálnej spolupráce s členskými štátmi EÚ a posilnením personálneho zastúpenia SR vo vzťahu k inštitúciám EÚ.....	8
2.2. Inštitucionálna reforma EÚ pre demokratickejšiu, efektívnejšiu a transparentnejšiu EÚ	12
2.3. Lisabonská stratégia a sektorálne ciele	13
2.4. Rozširovanie EÚ ako cesta k bezpečnosti a prosperite	15
2.5. Spoločná zahraničná a bezpečnostná politika a Európska bezpečnostná a obranná politika - účasť SR na posilnení EÚ ako globálneho aktéra	15
2.6. Európska susedská politika.....	19
2.7. Koordinácia záležitostí EÚ v SR. Využívanie fondov EÚ v SR	20
2.8. Podiel SR na budovaní inštitúcií Európskeho spoločenstva	20
3. Otázky bezpečnosti a stability. Posilňovanie transatlantického partnerstva	20
3.1. Reforma Aliancie. Terorizmus	20
3.2. Rozšírenie politického dialógu a praktickej spolupráce NATO-EÚ	23
3.3. Pôsobenie SR v krízových oblastiach, účasť na operáciách a misiách NATO a EÚ..	23
3.4. Dialóg NATO - Ukrajina, Kontaktné veľvyslanectvo NATO na Ukrajine.....	25
3.5. Kontrola zbrojenia, odzbrojenie, nešírenie zbraní hromadného ničenia a kontrola exportu.....	25
3.6. Organizácia pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe (OBSE)	27
4. Hodnotenie pôsobenia SR v OSN.....	27
4.1. Členstvo SR v Bezpečnostnej rade OSN.....	27
4.2. Reforma OSN a jej hlavných orgánov	29
4.3. Účasť SR v mierových misiách OSN.....	31
4.4. Medzinárodné organizácie systému OSN..	32
5. Hlavné výsledky zahraničnej politiky SR v stredoeurópskom regióne.....	36
5.1. Prehľbovanie dobrých susedských vzťahov so susednými krajinami	36
5.2. Aktívny prístup k vyšehradskej spolupráci... ..	38
5.3. Regionálna a cezhraničná spolupráca	40
6. Príspevok SR k podpore bezpečnosti, stability a prosperity na západnom Balkáne	42

7. Hodnotenie plnenia úloh v medzinárodnoprávnej a konzulárnej oblasti	43
7.1. Medzinárodnoprávna oblasť	42
7.2. Konzulárna ochrana.....	44
7.3. Spolupráca so Slováckmi žijúcimi v zahraničí	44
8. Angažovanosť SR v globálnej ochrane ľudských práv (RE, OSN, OBSE)	45
9. SR ako donor rozvojovej pomoci, solidarita s ľuďmi v núdzi	48
10. Hodnotenie ekonomickej dimenzie zahraničnej politiky SR	51
11. Hodnotenie výkonu verejnej diplomacie	57
11.1. Kultúrna dimenzia zahraničnej politiky SR	57
11.2. Informačná činnosť a prezentácia zahraničnopolitických aktivít SR.....	57
11.3. Spolupráca s mimovládny sektorom	58
12. Adaptácia MZV SR na výzvy vývoja medzinárodných vzťahov	59
12.1. Modernizácia postupov riadenia MZV SR	59
12.2. Krízový manažment MZV SR.....	60
12.3. Personálna politika MZV SR	60
12.4. Príprava zákona o zahraničnej službe	61
II. Časť	
Prehľad hlavných zahraničnopolitických stykových aktivít v r. 2007	62
Zoznam skratiek	74

I. časť

1. Vyhodnotenie plnenia hlavných cieľov zahraničnej politiky SR v r. 2007

1.1. Všeobecné hodnotenie plnenia cieľov

Medzinárodné dianie a pôsobenie SR v jeho rámci pozostávalo aj v r. 2007 z množstva nových významných impulzov a udalostí, ale i z kontinuity úsilia o mier, stabilitu, prosperitu a trvalo udržateľný vývoj v globalizujúcom sa svete. V rámci medzinárodného spoločenstva Slovensko v uplynulom roku podporovalo pozitívne a progresívne trendy vo svete, ale aj usilovalo efektívne čeliť aktuálnym výzvam a bojovať proti globálnym hrozbám.

SR do týchto procesov aktívne vstupovala a ďalej upevňovala svoje medzinárodné postavenie a dobré meno. Darilo sa jej pokračovať v realizácii a pozitívnej prezentácii svojich vlastných národných záujmov, ale aj v angažovanosti sa v riešení globálnych problémov a v dôslednom plnení svojich medzinárodných záväzkov definovaných v medzinárodnoprávných dokumentoch. SR v medzinárodných vzťahoch v r. 2007 potvrdzovala principiálne zotrúvanie na svojich základných zahraničnopolitických prioritách a hodnotovom rámci, ktoré sú determinované členstvom v EÚ a NATO. Kontinuita charakteru slovenského zahraničnopolitického pôsobenia, ktorá z tohto členstva vyplýva, zostala zachovaná i v r. 2007. Slovensko v zahraničnopolitickej oblasti pokračovalo v prvom rade vo svojom pôsobení v OSN, EÚ a NATO, naďalej kladlo dôraz na prehlbovanie susedskej spolupráce, ako i spolupráce s krajinami východnej Európy a západného Balkánu. Pozornosť sústredilo taktiež na oblasti dodržiavania ľudských a občianskych práv vo svete a našu funkčnú participáciu na medzinárodnej rozvojovej pomoci.

Aj v r. 2007 sa zvýšený dôraz kladol na hospodársku stránku zahraničných aktivít Slovenska, čo korešpondovalo s prioritami vlády SR i všeobecnými medzinárodnými trendmi. V nich má ekonomický rozmer multilaterálnej i bilaterálnej spolupráce medzinárodných subjektov stále väčší význam a zastúpenie. Ekonomická dimenzia zahraničnej politiky i zahraničnej služby SR sa odrazila v presadzovaní hospodárskych záujmov krajiny vo forme podpory proexportných aktivít domácich podnikateľských subjektov v zahraničí, prílevu ďalších zahraničných investícií na Slovensko a podpory aktívneho turistického ruchu.

Plnenie úloh zahraničnej politiky v r. 2007 vychádzalo zo Zamerania zahraničnej politiky SR na r. 2007, programového vyhlásenia vlády z leta 2006 a Strednodobej stratégie zahraničnej politiky SR do r. 2015. Princípy pôsobenia SR v medzinárodných vzťahoch boli aj v tomto roku definované záujmom o súlad presadzovania záujmov Slovenska s potrebami medzinárodného spoločenstva. Slovenská zahraničná politika formulovaním vlastných stanovísk pružne reagovala na aktuálny medzinárodný vývoj, ale predovšetkým sa usilovala vnášať svoj vlastný vklad do riešení jeho problémov. Zahraničnú politiku SR, ktorá bola v r. 2007 postavená na európskej a transatlantickej spolupráci, charakterizovali kontinuita, angažovanosť, čitateľnosť a spoľahlivosť.

Najvýznamnejším fórom pre realizáciu uvedených zámerov zahraničnej politiky SR v r. 2007 bola OSN. Práve na tejto pôde sme mali v uplynulých dvoch rokoch unikátnu možnosť svojím podielom priamo ovplyvňovať situáciu v rôznych oblastiach a krajinách sveta. Agenda BR OSN, v ktorej SR dočasne pôsobila ako volený člen, do značnej miery ovplyvňovala jej celkové pôsobenie na medzinárodnom poli. Ústredným prvkom realizácie slovenskej zahraničnej politiky v rámci OSN bola snaha posilniť efektívny multilateralizmus a úlohu OSN ako normotvorcu v oblasti medzinárodného práva. O to sme sa usilovali aj aktívnou podporou snáh o komplexnú reformu celej organizácie. Vrcholom nášho pôsobenia

v OSN v r. 2007 bolo predsedníctvo v BR vo februári, počas ktorého sme sa iniciatívne zamerali predovšetkým na dve oblasti – na reformu bezpečnostného sektora a na oblasť nešírenia zbraní hromadného ničenia. Našu angažovanosť a iniciatívy oceňovali nielen partneri v BR OSN, ale rezonovali aj v širšom medzinárodnom spoločenstve. Dobre zvládnutá spoluzodpovednosť SR za mier a bezpečnosť vo svete v hodnotenom období významne prispela k zvýšeniu medzinárodnej prestíže krajiny.

V rámci spoločnej agendy EÚ sa naše hlavné úsilie zameralo na ukončenie prípravy reformnej zmluvy, kde SR prispela k dohode svojimi konštruktívnymi postojmi a prístupmi. Prioritami Slovenska v r. 2007 zostali aj oblasti tvorby inštitucionálnych a legislatívnych podmienok pre efektívnejšie fungovanie Únie, či prehĺbenia jej demokratizácie a približovania sa k svojim občanom. SR podporovala iniciatívy zamerané na zvyšovanie konkurencieschopnosti, všestrannej bezpečnosti EÚ (vrátane energetickej a environmentálnej) a jej ďalšie rozširovanie. Slovenské integračné záujmy sa prejavovali napr. v úspešnej príprave na začlenenie sa Slovenska do schengenského priestoru, v postupnom plnení kritérií na vstup do euro-zóny, v získaní prvej inštitúcie EÚ - Európskeho jadrového fóra či snahách o odstránenie bariér na trhu práce a služieb niektorých členských krajín. V podmienkach členstva v EÚ do plnenia cieľov zahraničnej politiky SR priamo vstupujú svojou každodennou prácou všetky ministerstvá zapojené do činnosti štruktúr EÚ existujúcich v rámci jednotlivých formácií Rady EÚ. Realizácia úloh európskej agendy si v mnohých prípadoch vyžaduje úzku spoluprácu viacerých ústredných orgánov štátnej správy, pričom koordinačnú úlohu smerom k Rade EÚ plní MZV SR, koordinačnú úlohu smerom dovnútra vo vybraných prierezových otázkach plní spravídla ÚV SR, resp. vládou poverený ústredný orgán štátnej správy. Okrem toho možno konštatovať, že základom úspešnej multilaterálnej spolupráce aj v rámci EÚ boli veľmi dobré a konštruktívne bilaterálne vzťahy SR s jednotlivými členskými krajinami.

Ťažiskovým fórom pre riešenie politicko-bezpečnostných otázok pre SR naďalej zostáva **NATO** ako hlavný garant euroatlantickej bezpečnosti. I tu možno naše členstvo hodnotiť ako obojstranne prínosné. Slovensko bolo v Aliancii dôveryhodným partnerom a spojencom, ktorý si zodpovedne plní svoje povinnosti vyplývajúce z členstva a angažovane pôsobí v rámci štruktúr a misií organizácie, dôkazom čoho bolo aj vysoko hodnotené pôsobenie Veľvyslanectva SR v Kyjeve ako kontaktného veľvyslanectva NATO na Ukrajine. Naše priority v NATO sa nezmenili a premietali sa predovšetkým do snáh posilňovať flexibilitu reakcií na zmeny bezpečnostného prostredia vo svete, do podpory zlepšovania mnohostrannej spolupráce s EÚ, pokračovania v politike otvorených dverí (pre krajiny západného Balkánu, Ukrajinu, Gruzínsko) a osobitne v účasti na vojenských misiách Aliancie v zahraničí (Afganistan, Kosovo). Pokračoval intenzívny politický dialóg so strategickým partnerom - USA a primeranú pozornosť Slovensko venovalo i bilaterálnym reláciám s ostatnými partnerskými krajinami NATO.

Prirodzenou dlhodobou súčasťou zahraničnopolitických priorít SR zostávajú dobré vzťahy so **susednými krajinami**. Táto priorita je determinovaná našou príslušnosťou k danému geopolitickému priestoru, historickými, hospodárskymi a kultúrnymi väzbami z minulosti, súčasnosti i budúcnosti. Spoločná príslušnosť k euroatlantickým štruktúram určovala osobitosť a špecifiká vzťahov SR k ostatným krajinám V4 a Rakúsku, ktoré pre nás zostávajú nadštandardnými a s ktorými sme mali v uplynulom období veľmi dobré skúsenosti v bilaterálnej i multilaterálnej rovine. V r. 2007 bola pre nás táto spolupráca umocnená navyše našim predsedníctvom vo V4 (do leta 2007). Prispeli sme ním k posilňovaniu kredibility V4 v rámci EÚ, podpore jej vnútorných mechanizmov zameraných na identifikáciu a koordináciu spoločných pozícií v otázkach spoločného záujmu a k zlepšeniu všeobecnej informovanosti verejnosti o V4. Konštruktívne a snahou o dialóg reagovalo Slovensko na niektoré rušivé

prvky v jednej z oblastí slovensko-maďarských vzťahov, ktoré negatívne ovplyvnili celkový obraz a škálu inak dobrej kooperácie medzi oboma krajinami. Úsilie Slovenska o konštruktívny a vecný dialóg však nenachádzalo vždy primeranú odozvu na strane maďarských partnerov, čo neopodstatnene vytváralo dojem rastu problémov a posúvalo do popredia parciálne otázky, ktoré sa dokonca dostávali aj na medzinárodnú scénu na úkor vnímania komplexnej kvalitnej spolupráce. Bilaterálnu reláciu s Ukrajinou možno charakterizovať ako progresívnu a dynamickú, čo hodnotíme veľmi pozitívne v dvojstrannom, ale i mnohostrannom kontexte susedskej politiky EÚ.

Ukrajina spolu s Bieloruskom, Moldavskom a Gruzínskom tvorili piliere **východoeurópskej politiky SR**, Chorvátsko, Srbsko/Kosovo, Bosna a Hercegovina, Čierna Hora, Macedónsko a Albánsko najviac rezonovali v **západobalkánskom** vektore zahraničnopolitických priorít Slovenska. Oba uvedené európske regióny sú pre SR dlhodobými sférami osobitného záujmu vzhľadom na všestranné väzby, skúsenosti a expertný potenciál, ale i doposiaľ vybudovanú atmosféru vzájomnej dôvery a empatie. SR zodpovedne plnila sprostredkovateľskú úlohu medzi oboma regiónmi a euroatlantickými štruktúrami, ktorých sme členom, v záujme konkretizovania perspektívy napredovania krajín týchto regiónov smerom k EÚ a NATO. Aj v r. 2007 sme sa podieľali na procesoch spoločenských, politických a hospodárskych transformácií týchto štátov, pričom hodno oceniť najmä fakt, že naša pomoc pochádzala ako z prostredia vládneho, tak i mimovládneho/občianskeho. Aktívny záujem Slovenska o budúce začlenenie sa štátov týchto častí Európy do euroatlantických štruktúr zostal nezmenený. Naša angažovanosť a úsilie sa však v prvom rade zameriavali na podporu a udržanie bezpečnosti a stability v týchto regiónoch, a teda i v celej Európe, o čo sme sa zasadzovali i na pôde BR OSN.

Slovensko pokračovalo v **rozvojovej pomoci** okruhu vybraných krajín (Čierna Hora, Kazachstan, Keňa, Kirgizsko, Mozambik, Srbsko a Sudán). SR poskytovala túto rozvojovú pomoc vo forme finančnej podpory sektorálne zameraných projektov a odborníkov v príslušných oblastiach, či vo forme vlastných skúseností napr. z transformácie spoločnosti, politického systému a hospodárstva. Stagnácia celkovej alokovanej sumy na tento účel v štátnom rozpočte a súčasne rastúci HDP však spôsobili percentuálny pokles čiastky v porovnaní s r. 2006. Z rozvojovej pomoci však neprofitovali len prijímajúce subjekty v cieľových štátoch. Prehľadili sa tiež naše väzby s partnerskými krajinami a otvorili dvere pre etablovanie sa slovenských subjektov v zahraničí, vrátane mimovládnych organizácií.

V r. 2007 sa zintenzívnili **vzťahy** Slovenska s niektorými **africkými, americkými a ázijskými krajinami**, pričom sa plnil zámer vlády posilniť najmä hospodársky dialóg. I napriek značne limitujúcemu faktoru geografických vzdialeností, ale tiež aj politickej odlišnosti, sa podarilo nadväzovať na pôvodné dobré hospodárske kontakty v týchto regiónoch, či nachádzať nové kontakty a partnerov. Záujem a angažovanosť SR v problematikách týchto krajín boli umocnené aj naším pôsobením v BR OSN, ktorá značnú časť svojej agendy venuje práve problémom týchto kontinentov. Aj tu sa naše úsilia stretli s pozitívnou odozvou nielen u partnerov z BR, ale i v krajinách, ktorých problémy BR OSN riešila.

Skvalitňovali sme **praktickú oblasť výkonu konzulárnej politiky SR**, ktorá rieši najpálčivejšie problémy a bezprostredne sa dotýka života občanov SR vo vzťahu k zahraničiu. MZV SR poskytovalo konzulárne služby a obhajovalo záujmy slovenských občanov v zahraničí. Zastupiteľské úrady SR napomáhali, podporovali a presadzovali záujmy fyzických a právnických osôb zo SR v krajinách pôsobenia. Slovenská diplomacia dôstojne zastupovala záujmy našej krajiny v mnohých medzinárodných organizáciách a spoločne s partnermi z iných krajín sa podieľala na riešení krízových situácií vo svete, vrátane rámca medzinárodných vojenských a humanitárnych misií.

V snahe adekvátne reagovať na globalizačné tendencie a meniace sa medzinárodno-politické, medzinárodnoekonomické a bezpečnostné reálie MZV SR iniciatívne pristúpilo v uplynulom roku k vnútornej sebareflexii. Po zhodnotení aktuálneho stavu bude jej cieľom skvalitniť a zefektívniť výkon všetkých úloh a reakcií na výzvy prostredníctvom strategického plánovania a riadenia, modernizácie administratívnych procesov, zlepšenia prípravy ľudských zdrojov, ako aj podpory motivačného pracovného prostredia.

Pôsobenie Slovenska v najširšom medzinárodnom kontexte v r. 2007 bolo determinované v prvom rade hodnotovým systémom, ku ktorému sa krajina hlási a ktorý ho spája so spoločnosťami štátov s rovnakými prioritami, najmä s EÚ a NATO. Naše pôsobenie v oboch zoskupeniach charakterizoval pokračujúci partnerský dialóg, snaha o nachádzanie kompromisných riešení sporných otázok v záujme celku a predvídateľnosť postojov, ktoré sa očakávajú od štandardnej členskej krajiny týchto euroatlantických štruktúr. Viditeľné však bolo aj úsilie o asertívnejšie správanie sa a hľadanie priesečníkov so záujmami celku. Posilnilo sa vedomie ako aj správanie SR ako spolutvorcu štruktúr a politiky EÚ a NATO. S uspokojením možno konštatovať, že rovnako ako na širšej medzinárodnej scéne, tak i na užších fórach si Slovensko aj v uplynulom roku uchovalo povest' angažovaného, spoľahlivého a konštruktívneho partnera v politickej i hospodárskej oblasti. SR si posilnila svoj imidž krajiny s priaznivým prostredím pre podnikanie a investovanie, s pozitívnym postojom k progresívnym globalizačným trendom v oblasti ochrany životného prostredia, turizmu a krajiny s bohatým kultúrnym potenciálom.

Správa o plnení úloh zahraničnej politiky SR za r. 2007 je hodnotiacim materiálom pripraveným MZV SR, na ktorého tvorbe sa však podieľali aj ďalšie rezorty. Pri zostavovaní sa uplatňovala snaha o komplexné pokrytie celej problematiky zahraničnej politiky SR vo vzťahu ku všetkým geopolitickým oblastiam, medzinárodným zoskupeniam a agendám medzinárodných vzťahov s osobitným dôrazom na štruktúru kopírujúcu napĺňanie zahraničnopolitických priorít SR pre r. 2007.

1.2. Stručné hodnotenie vybraných úspechov

V r. 2007 sa podarilo splniť všetky hlavné zahraničnopolitické ciele a úlohy, zvýšiť vplyv SR na svetové dianie a regionálny vývoj ako aj posilniť jej prestíž pozitívny obraz. Dôslednosť, vyváženosť a stabilitu potvrdila SR predovšetkým svojim pôsobením v BR OSN, ale i v EÚ a NATO, kde prispievala k formovaniu postojov, politik a podoby týchto organizácií, a tak vplývala aj na riešenie celosvetových problémov a konfliktov.

K vrcholom zahraničnej politiky SR v uplynulom roku nepopierateľne patrilo historicky prvé **volené členstvo v BR OSN**. Slovensko si za konzistentný a vyvážený prístup, správne stanovenie prioritných tém vyslúžilo uznanie partnerov a celkovo bolo ocenené, že nastavilo latku pôsobenia malej krajiny na poste nestáleho člen BR. Kulmináčnym bodom členstva v BR bol výkon predsedníctva vo februári 2007. SR na základe dôkladnej prípravy v predchádzajúcom období dokázala svoju schopnosť riadiť prácu tohto ústredného orgánu OSN a jeho výborov a rozpracovať nové perspektívy riešenia problémov. BR o. i. prijala dve predsednícke vyhlásenia vypracované SR (k reforme bezpečnostného sektora, ktorá predstavovala iniciatívnu tému SR a k nešíreniu zbraní hromadného ničenia). V neposlednom rade možno konštatovať, že úspešné pôsobenie v BR OSN potvrdilo vyspelosť a vysokú profesionalitu slovenskej diplomacie a predstavuje cennú a jedinečnú skúsenosť pre napĺňanie nových úloh a mandátov v budúcnosti.

V užšom regionálnom kontexte sa SR v prvom polroku 2007 pozitívne zviditeľnila aj v predsedníckej pozícii **V4**. Po predchádzajúcom období pochybností a hľadania nového naplnenia obsahu vyšehradskej spolupráce sa SR podarilo oživiť vecnosť a operatívnosť V4,

a to predovšetkým v otázkach európskych politík. Krajiny V4 na všetkých úrovniach dokázali prijať spoločné stanoviská na ceste k realizácii cieľov ako vstup do schengenského priestoru, vízový režim s USA, posilnenie ENP a podobne a dosiahli spoločné úspechy. Počas predsedníctva SR sa preukázala aj zvýšená atraktivita V4 pre iné partnerské krajiny a skupiny krajín (napr. pre B3 – pobaltské krajiny, Bulharsko, Francúzsko, Japonsko, GUAM – Gruzínsko, Ukrajina, Azerbajdžan, Moldavsko - Rakúsko, Rumunsko, Slovinsko, Ukrajinu). Vzrástol záujem o nadväzovanie kontaktov na miestnej a občianskej úrovni formou projektov Medzinárodného vyšehradského fondu. Tieto aktivity aj ako nadštandardný charakter vzájomných vzťahov SR a CZ na všetkých úrovniach (príkladmi sú aj Dohoda o skladovaní núdzových zásob ropy a ropných produktov SR na území CZ a spoločné získanie sídla Európskeho jadrového fóra) možno hodnotiť ako európskym štandardom zodpovedajúcu spoluprácu **so susednými krajinami**.

K zvýšeniu zahraničnopolitického profilu SR prispelo prevzatie predsedníctva vo Výbore ministrov **RE** v novembri. SR svojimi prioritami upriamila pozornosť účastníckych krajín na efektívnejšie fungovanie organizácie a na témy súvisiace so základnými záujmami SR ako je situácia rómskej menšiny v Európe.

V r. 2007 sa podarilo sa prehĺbiť spoluprácu EÚ a NATO **s krajinami východnej Európy a západného Balkánu**, v ktorých sa SR prioritne angažuje a presadiť progresívne demokratizačné zmeny. SR zvýšila svoju prestíž a výraznejšie sa zviditeľnila tým, že slovenský diplomat sa ujal funkcií Vysokého predstaviteľa medzinárodného spoločenstva a Špeciálneho predstaviteľa EÚ v Bosne a Hercegovine.

V debate o inštitucionálnej reforme EÚ trvalo zaujímala SR postoje, ktoré stáli na už dosiahnutých dohodách a ktoré napokon viedli k podpisu Lisabonskej zmluvy. Z hľadiska európskych politík môžeme považovať za úspech, že pokračovali práce na prehĺbení Európskej susedskej politiky voči krajinám východnej Európy a pokračovali prístupové rokovania Chorvátska (ktorému SR odovzdáva skúsenosti z predvstupovej prípravy) a Turecka. SR zaznamenala aj pokrok vo svojej integrácii v rámci EÚ. Vstup do schengenského priestoru, ktorý zásadne zvýšil pre občana komfort prechodu hranice so susednými štátmi EÚ, je z politického hľadiska mimoriadnym integračným krokom. SR sa výrazne posunula aj v integrácii do euro-zóny. K ČK EÚ, v ktorých majú slovenskí občania slobodný prístup na pracovný trh, sa pridalo Luxembursko a Holandsko. K zvýšeniu profilácie a prestíže SR prispeje aj získanie sídla Európskeho jadrového fóra, pričom prvýkrát v histórii EÚ budú dve členské krajiny spoločne zdieľať sídlo inštitúcie EÚ.

Pôsobenie SR v **NATO** v r. 2007 bolo charakteristické jej výraznejším príspevkom k formovaniu politiky, ale tiež podoby Aliancie, vrátane podpory jej ďalšieho rozširovania sa a vplyvu v bezpečnostne nestabilných regiónoch sveta. V tejto súvislosti za osobitnú zmienku stojí účasť OS SR na náročných vojenských misiách Aliancie v Iraku, Afganistane a Srbsku/Kosove, a tiež jedinečná skúsenosť z pôsobenia slovenského veľvyslanectva v Kyjeve ako kontaktného veľvyslanectva Aliancie na Ukrajine. Ocenenie aktivít SR v rámci NATO vyjadrujú aj jej spojenci, ktorí pozitívne hodnotia štýl pôsobenia a príspevok malej krajiny k presadzovaniu záujmov a hodnôt celého spoločenstva.

2. Plnenie úloh zahraničnej politiky SR v kontexte nášho členstva v EÚ

2.1. Posilniť postavenie SR v rozhodovacích procesoch EÚ rozvojom bilaterálnej spolupráce s ČK EÚ a zvýšením personálneho zastúpenia SR vo vzťahu k inštitúciám EÚ

Rozvoj a prehĺbovanie bilaterálnych vzťahov s členskými štátmi EÚ má zásadný význam pre vzájomné pochopenie a zahraničnopolitickú kohéziu EÚ, ako aj pre získavanie podpory pre slovenské stanoviská na rokovaníach v rámci mechanizmov Únie. V rámci európskej spolupráce postupuje SR pri presadzovaní svojich záujmov prostredníctvom vytvárania skupinovej podpory na obsahovej báze, a nie na základe stabilných skupín či aliancií. Pravidelné stretnutia členov vlády a expertov so svojimi partnermi na jednotlivých formáciách Rady, pracovných skupinách a iných podujatiach organizovaných v rámci EÚ vytvárajú možnosť ich priamej komunikácie s partnermi, čo celkom prirodzene vedie v niektorých reláciách k poklesu potreby o organizovanie klasických návštev na bilaterálnej úrovni. Na druhej strane však badať záujem o hlbšiu výmenu názorov v rámci tematicky zameraných konzultácií a pracovných stretnutí (napr. témy prípravy reformnej zmluvy, vstupu do Schengenu a euro-zóny, lisabonskej stratégie, východnej dimenzie ENP, SZBP). Z tohto hľadiska možno medzi kľúčové relácie zaradiť **vzťahy SR s predsedníckymi krajinami EÚ**. Napriek zákonite obmedzeným možnostiam predsedníctiev realizovať aktivity výlučne bilaterálneho charakteru sa podarilo realizovať návštevy na najvyššej úrovni exekutívy a parlamentu s nemeckým i portugalským predsedníctvom.

Pridanú hodnotu pre SR predstavovali skúsenosti získané konzultáciami s partnerskými krajinami najmä v oblasti prípravy reformnej zmluvy, vstupu do Schengenu, lisabonskej stratégie, východnej dimenzie Európskej susedskej politiky (ENP) a predovšetkým v oblasti Spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky (SZBP). Efektívny spoločný postup krajín V4 a pobaltských krajín bol zaznamenaný v otázke liberalizácie vízového režimu s USA a Kanadou.

Všeobecne deklarovaný záujem o posilnenie bilaterálnej spolupráce s **Belgickým kráľovstvom** (BE) na vládnej a parlamentnej úrovni v európskych otázkach sa podarilo naplniť len čiastočne. Tento stav bol ovplyvnený predovšetkým konaním júnových federálnych parlamentných volieb a následnou politickou krízou v BE z dôvodu zložitých a zdĺhavých koalíčných rokovaní o zostavení novej vlády.

Zhodné alebo veľmi blízke sú pozície SR a **Bulharska** k väčšine aktuálnych otázok európskej agendy, najmä pokiaľ ide o zrovnoprávnenie našich občanov na trhu práce EÚ. Spoločným záujmom oboch štátov zostáva podpora liberalizácie vízového režimu voči krajinám západného Balkánu, avšak pri dôslednom zohľadňovaní bezpečnostných rizík.

SR je v **Cyperskej republike** (CY) pozitívne vnímaná, má dobré meno a činnosť slovenských diplomatov v procese zblížovania oboch komunít na Cypre bola aj v r. 2007 vysoko hodnotená a oceňovaná. Slovenská diplomacia naďalej pôsobí ako sprostredkovateľ bikomunitného dialógu a stretnutia, ktoré ZÚ SR v Nikózii organizuje, predstavujú jediný komunikačný kanál pre lídrov politických strán, prispievajú k budovaniu dôvery medzi príslušníkmi oboch komunít a k ich vzájomnému zblížovaniu. SR taktiež aktívne konzultovala s cyperskými partnermi otázku prípravy na vstup do euro-zóny, keďže CY zaviedla euro v januári 2008.

Nadštandardné dobré vzťahy s **Českou republikou** a komplexná a dynamická spolupráca viedli od konkurencie k spoločnej a nakoniec úspešnej kandidatúre na získanie zodpovednosti za vedenie Európskeho jadrového fóra (ENEF). Prvá konferencia fóra sa

konala v Bratislave 26.–27.11.2007. Spolupráca s CZ je príkladom intenzívnej komunikácie, efektívnej kooperácie a vzájomnej podpory partnerských krajín.

Dánsko podporilo rozšírenie Schengenu o nové členské krajiny EÚ, aktívne pokračoval aj dialóg o aktuálnych otázkach v rámci SZBP. Diplomatické úsilie s využitím potenciálu krajín V4 zamerané na zrušenie prechodného obdobia na voľný pohyb pracovníkov prispelo k ďalšej liberalizácii podmienok v Dánsku.

ENP a jej východná dimenzia predstavovala jednu z hlavných tém pri komunikácii s **Fínskom**. Z ďalších tém prevládala problematika rozširovania schengenského priestoru a euro-zóny.

Aktivity SR vo vzťahu k **Francúzsku** (FR) sa priorityne sústredili na získanie podpory pre vstup SR do euro-zóny k 1. 1. 2009, ktorú FR potvrdila na najvyššej úrovni počas prijatia predsedu vlády SR francúzskym prezidentom v Paríži v októbri 2007. Francúzsko taktiež podporilo vstup SR do schengenského priestoru, na druhej strane sa nedosiahol pokrok v otázke zrušenia prechodného obdobia na voľný pohyb pracovných síl. FR ako jeden zo stálych členov BR OSN bola jedným z najdôležitejších partnerov SR počas jej pôsobenia v tejto štruktúre. Táto spolupráca významne prispela k zviditeľneniu SR vo FR a EÚ a upevnila priaznivé vnímanie Slovenska zo strany vedúcich predstaviteľov FR. Nástup nového prezidenta FR N. Sarkozyho mal vplyv aj na zahraničnopolitické smerovanie Francúzska a vzťahy s jednotlivými regiónmi a krajinami. Perspektívu pre zahraničnú politiku SR predstavuje nová iniciatíva FR zintenzívniť svoje vzťahy s regiónmi strednej a východnej Európy budovaním strategických partnerstiev.

Mimoriadne významným impulzom pre intenzifikáciu vzťahov SR s **Holandskom** (NL) sa stala štátna návšteva holandskej kráľovnej Beatrix v SR, ktorá sa uskutočnila v máji 2007. Okrem zhodnotenia bilaterálnych vzťahov oboch krajín sa počas rokovaní kládol hlavný dôraz na ekonomickú spoluprácu a výmenu názorov na aktuálne európske otázky. Podarilo sa naplniť jeden z dôležitých cieľov vo vzťahu k NL, keď v máji NL zrušilo obmedzenia prístupu občanov SR na svoj pracovný trh. Medzi SR a NL ako partnerskými krajinami v rámci EÚ a NATO, existuje zhoda nielen v bilaterálnej oblasti, ale aj pri hodnotení väčšiny aktuálnych medzinárodnopolitických otázok, čo vytvára predpoklady pre rozširovanie spolupráce v multilaterálnej oblasti. Rozdielnosti v postojoch boli zaznamenané najmä v témach týkajúcich sa rozširovania EÚ a NATO či k možnosti jednostranného vyhlásenia samostatnosti Kosova. Z hľadiska operácií krízového riadenia je významné rodiace sa partnerstvo v operácii ISAF v Afganistane.

Politický dialóg s **Gréckom** (GR) limitujúcim spôsobom ovplyvnili predčasné parlamentné voľby v GR v septembri 2007. V priebehu roka sa aj z tohto dôvodu nepodarilo realizovať oficiálnu návštevu predsedu vlády SR v GR, či plánované stykové aktivity v SR na úrovni rezortných ministrov (obrany, hospodárstva). Taktiež existujúci potenciál a možnosti koordinácie aktivít oboch krajín v prioritných oblastiach zahraničnej a európskej politiky neboli využité dostatočným spôsobom, s výnimkou otázky Kosova a juhovýchodnej Európy.

Vo vzťahu k **Írsku** sa podarilo zintenzívniť reláciu najmä v stykovej oblasti, ktorej vyvrcholením bola marcová oficiálna návšteva prezidenta SR v Írsku. Výrazne ju charakterizovala ekonomická dimenzia, pretože jej súčasťou bolo obchodné fórum a zriadenie Slovensko–írskej obchodnej asociácie.

Hlavnou témou bilaterálnych konzultácií na úrovni predsedov vlád SR a **Luxemburského veľkovoľvodstva** (LU), vzhľadom na špecifické postavenie predsedu vlády LU (predseda Eurogroup), bol aktuálny stav príprav a vyhliadky pre vstup SR do euro-zóny.

Slovenská strana taktiež privítala zrušenie obmedzenia prístupu na pracovný trh LU od novembra 2007.

Pozície SR a **Maďarskej republiky (HU)** boli v celom spektre jednotlivých európskych agend takmer identické. Obe krajiny však sledovali odlišný harmonogram vstupu do euro-zóny. Naďalej sa však objavovali aj nedorozumenia a konfrontačné prvky. Na pôde Európskeho parlamentu slovenskí poslanci museli odmietnuť názory niektorých maďarských politických predstaviteľov, predovšetkým z radov maďarskej parlamentnej opozície, spochybňujúce dodržiavanie hodnôt EÚ v SR v súvislosti s uznesením NR SR o nedotknuteľnosti povojnových dokumentov k usporiadaniu po II. svetovej vojne na Slovensku a spochybňujúce stav ochrany národnostných menšín v SR. Predseda NR SR P. Paška navyše písomne informoval predsedníčku Národného zhromaždenia HU K. Szili o skutočnom obsahu a dôvodoch, ktoré viedli k prijatiu predmetného uznesenia NR SR. Napriek objavujúcim sa konfrontačným momentom a prekážkam sa aktívnou politikou SR aspoň čiastočne podarilo dostať vzťahy SR a HU na viac pragmatickú úroveň k čomu významne pomohlo stretnutie premiérov oboch krajín 18. 6. 2007 v Bratislave, prvé po piatich rokoch.

V súvislosti s prípravou **Malty** na vstup do Hospodárskej a menovej únie (od januára 2008) sa uskutočnili viaceré vzájomné konzultácie. Nedosiahol sa však pokrok v otázke spoločného pôsobenia pri prieniku na tretie trhy, napriek dohode, ktorú v tomto smere uzavrela agentúra SARIO s Malta Enterprise.

Hlavným cieľom vo vzťahu k **Nemecku (DE)** bolo udržať vysokú úroveň bilaterálnych vzťahov a - vzhľadom na parlamentné voľby v SR v r. 2006 - nadviazať kontakty najvyšších predstaviteľov v záujme prehĺbenia spolupráce. Zasadnutia iniciované nemeckým predsedníctvom v EÚ v prvom polroku 2007 po línii výkonnej aj legislatívnej moci vytvárali doplňujúci priestor pre priame informovanie sa o cieľoch, prioritách a možnostiach spolupráce. SR podporovala najmä úsilie DE dosiahnuť politickú dohodu o mandáte reformnej zmluvy EÚ a posilnenie ENP. Vysoká frekvencia kontaktov charakterizovala obdobie celého roka, pričom druhý polrok 2007 bol zameraný na intenzívnu komunikáciu na najvyššej politickej a expertnej úrovni s cieľom získať podporu DE pre vstup SR do euro-zóny.

SR koordinovala stanoviská s **poľskými krajinami** – **Litvou, Lotyšskom a Estónskom** – predovšetkým v oblasti budúcnosti EÚ, teda prípravy reformnej zmluvy EÚ, lisabonskej stratégie a vstupu do schengenského systému. Pridanú hodnotu pre SR predstavuje výmena skúseností zo vzťahov s krajinami východnej Európy a realizácie ENP v tomto regióne, napr. v otázkach podpory občianskej spoločnosti a demokracie.

Vzťahy s **Poľskou republikou (PL)** charakterizovala kontinuálna partnerská spolupráca a podpora, ktorá bola potvrdená aj po parlamentných voľbách v októbri 2007 v PL. Spolupráca sa zameriavala predovšetkým na prípravu rozšírenia schengenského priestoru, ENP, čerpanie fondov na cezhraničné projekty, SZBP, energetickú bezpečnosť, ale aj vnútornú ochranu, bezpečnosť a spravodlivosť. Citelne odlišné stanoviská sme však mali v niektorých otázkach reformy EÚ a v otázke protiraketovej obrany USA-PL-CZ.

Dvojstranné kontakty s **Portugalskom (PT)** zaznamenali zvýšenú dynamiku aj v súvislosti s portugalským predsedníctvom v EÚ v druhom polroku 2007. V tomto období sa uskutočnil celý rad dvojstranných rokovaní na úrovni predsedov a podpredsedov vlád, rezortných ministrov, parlamentov, guvernérov NBS a pod. Rokovania boli využité na posilnenie rezortných, parlamentných či regionálnych kontaktov a rovnako na posúdenie dôležitých dvojstranných, európskych a medzinárodných otázok. Osobitne možno vyzdvihnúť oficiálnu návštevu predsedu vlády PT v júni 2007 v Bratislave, počas ktorej vystúpil aj s

prejavom o prioritných témach nadchádzajúceho portugalského predsedníctva EÚ pred predsedami vlád V4, ktorí v tom čase svojim summitom uzavreli slovenské predsedníctvo vo V4.

Otvorená a intenzívna spolupráca s **Rakúskom** v oblasti vnútornej ochrany a bezpečnosti viedla k presvedčeniu partnera o plnení všetkých kritérií pre vstup do schengenského priestoru a získaniu podpory na jeho rozšírenie o nové členské krajiny EÚ od 21. 12. 2007. Rakúsko čiastočne otvorilo svoj pracovný trh pre vybrané profesie (zo SR najmä ošetrovatelky). Politická podpora rakúskej vlády bola prisľúbená ambícii SR vstúpiť do euro-zóny. Intenzívny dialóg s Rakúskom (aj v Rámci Regionálneho partnerstva, ktorému v 2. polroku 2007 neformálne predsedala SR) potvrdzoval odhodlanie oboch strán o komplexné posilňovanie vzťahov týchto dvoch susedných štátov.

Po vstupe **Rumunska** do EÚ (1. 1. 2007) sa zintenzívnila spolupráca v rámci európskych inštitúcií. V súlade so svojou politikou rozširovania a prehlbovania európskej integrácie SR medzi prvými krajinami Únie otvorila svoj trh práce pre občanov Rumunska. Rumunsko je dôležitým partnerom v uplatňovaní proeurópskej politiky v Moldavsku. Významná je priama kooperácia v oblasti boja proti medzinárodnému zločinu za podpory regionálneho Centra SECI v Bukurešti.

Skúsenosti v oblasti zavedenia eura, ktoré SR v priebehu r. 2007 získala v **Slovinsku**, pomáhajú ľahšie sa orientovať v plnení náročných kritérií na vstup do euro-zóny. Ocenením kvalít slovenskej diplomacie je fakt, že MZV SI požiadalo MZV SR o odbornú pomoc počas slovinského predsedníctva EÚ formou poskytnutia experta MZV SR, ktorý bude pôsobiť na MZV SI priamo v pracovnej skupine Rady EÚ pre OSN (CONUN). Slovinské predsedníctvo v Eú určitým spôsobom predznamenovalo aj aktívny dialóg oboch krajín.

Vzťahy medzi **Spojeným kráľovstvom Veľkej Británie a Severného Írska (UK)** a SR možno charakterizovať ako stabilné a štandardné, ako vzťahy dobrých partnerov v EÚ a spojencov v NATO. Medzi UK a SR neexistujú rozdiely v názoroch na otázky globálnej bezpečnosti, terorizmu alebo dodržiavania ľudských práv. Tak ako väčšina kontinentálnych členov EÚ však má SR iný názor na problematiku konštitučného usporiadania EÚ a funkcie únijných inštitúcií ako UK. V oblasti zahraničnej politiky je SR už tradične vnímaná ako zodpovedný a realistický partner s jasnými národnými limitmi a záujmami, najmä na západnom Balkáne a v priamom východnom susedstve.

Positívny trend vo vývoji vzájomných bilaterálnych vzťahov medzi SR a **Španielskym kráľovstvom (ES)**, ktorého vyvrcholením bola oficiálna štátna návšteva prezidenta SR v ES v októbri 2007, umožnil získať podporu Španielska pre záujmy SR v rámci EÚ (vstup SR do Schengenu a euro-zóny) a zvýšiť bilaterálnu ekonomickú (rast španielskych investícií v SR, rast obchodnej výmeny) a kultúrnu spoluprácu. Na úrovni predsedov vlád sa stretnutie neuskutočnilo, Španielsko však potvrdilo, že bude mať na ňom záujem po zostavení novej vlády, ktorá vzíde z parlamentných volieb v ES v marci 2008.

So **Švédskom** SR konzultovala predovšetkým európsku politiku v regióne západného Balkánu a východnú dimenziu európskej susedskej politiky aj z hľadiska rozvojovej pomoci a podpory budovania občianskej spoločnosti v krajinách východnej Európy.

Významný impulz pre ďalší rozvoj vzťahov s **Talianskom (IT)**, ako aj potvrdenie ich vysokej úrovne, predstavovala štátna návšteva prezidenta SR I. Gašparoviča vo februári 2007 v Taliansku. Aj s prihliadnutím na niektoré otvorené otázky v súvislosti s pôsobením spoločnosti ENEL na Slovensku sa v hodnotenom období zintenzívnila komunikácia na viacerých úrovniach vrátane predsedov vlád. V júli sa uskutočnila recipročná návšteva predsedu vlády IT v SR. Na porade veľvyslancov SR ocenil posilňovanie vzájomného

politického dialógu, ktoré pomohlo zblížiť stanoviská v niektorých kľúčových otázkach aktuálnej medzinárodnej agendy. Taktiež bolo pozitívne zúčinené spoločné ročné pôsobenie oboch krajín na postoch nestálych členov BR OSN. V druhej polovici roka sa zaktivizovala oblasť parlamentnej diplomacie. Napriek úsiliu oboch strán sa nepodarilo realizovať zámer zaviesť v r. 2007 proces revízie zmluvnej základne a uzavrieť dohodu o spolupráci v oblasti kultúry, školstva, vedy a výskumu.

Jedinečným prínosom k posilneniu postavenia SR, ako jedného z aktérov na európskej pôde, bola **konferencia predsedov parlamentov krajín EÚ**, ktorá sa konala **v máji 2007 v Bratislave** a ktorej sa zúčastnili čelní predstavitelia zákonodarných zborov členských krajín EÚ. Konferencia sa venovala aktuálnym otázkam EÚ, najmä však téme inštitucionálnej reformy a systému fungovania Únie v budúcnosti. Prostredníctvom parlamentnej dimenzie tak táto konferencia významne pomohla upevniť zahranično-politické postavenie SR.

Personálne zastúpenie v inštitúciách EÚ

V r. 2007 pokračoval **nárast počtu občanov SR zamestnaných v inštitúciách EÚ**, ktorý ku koncu septembra 2007 predstavoval 575 osôb. Pokiaľ ide o Európsku komisiu, ako najväčšiu európsku inštitúciu z hľadiska počtu zamestnancov, ku koncu septembra 2007 dosiahol tento počet 243 osôb, čo predstavuje oproti predchádzajúcemu roku nárast o 77 osôb, (o 46 %). Z uvedeného počtu malo 177 slovenských zamestnancov Komisie pracovnú zmluvu na dobu neurčitú, čo predstavovalo 63,4 % z orientačnej kvóty pre r. 2010 a nárast o viac ako 60 % za predchádzajúcich 12 mesiacov. Celkový počet národných expertov vyslaných z rezortov SR do inštitúcií EÚ bol 31 osôb.

Od júla 2007 pôsobí vo funkcii osobitného predstaviteľa EÚ (EUSR) pre Bosnu a Hercegovinu slovenský diplomat M. Lajčák. V štvrtom roku členstva SR v EÚ je to po J. Kubišovi druhý slovenský predstaviteľ na takomto významnom politickom poste (celkový počet EUSR je v súčasnosti 9).

Vláda SR schválila Správu o personálnom zastúpení SR v inštitúciách EÚ v r. 2006 9. 5. 2007 uznesením č. 421/2007. Na základe tohto uznesenia bola vypracovaná Stratégia SR pri príprave, nominácii a obsadzovaní postov v inštitúciách EÚ do r. 2013, ktorú vláda schválila v decembri 2007. Stratégia vytvára predpoklady pre ďalšie posilňovanie personálneho zastúpenia SR v inštitúciách EÚ. ÚV SR, MZV SR a rezorty pokračovali v aktivitách zameraných na prípravu kandidátov na pôsobenie v inštitúciách EÚ. Významným nástrojom je príprava Národného projektu vzdelávania pre prípravu záujemcov o prácu vo verejnej správe. Projekt je hradený z prostriedkov Európskeho sociálneho fondu a jeho implementačná fáza bude spustená na začiatku r. 2008. Okrem toho ďalej prebiehajú vzdelávacie aktivity v spolupráci s ďalšími slovenskými inštitúciami z oblasti štátnej správy, z akademickej oblasti a z radov mimovládnych organizácií.

2.2. Inštitucionálna reforma EÚ. Úprava základných zmlúv EÚ pre demokratickejšiu, efektívnejšiu a transparentnejšiu EÚ

SR kontinuálne podporovala pokračovanie procesu inštitucionálnej reformy EÚ. Po období reflexie sme podporili iniciatívny prístup nemeckého predsedníctva a aktívne sme sa zúčastnili na konzultáciách na úrovni hláv štátov a vlád, ministrov zahraničných vecí i *focal points*. Podporili sme politický záväzok obsiahnutý v Berlínskej deklarácii, ktorá bola výsledkom neformálneho summitu z 25. 3. 2007. SR v rokovaní vychádzala zo svojich doterajších pozícií, zo schválenia Zmluvy o Ústave pre Európu v NR SR a postupovala v súlade s mandátom schváleným vládou SR. Na všetkých úrovniach rozhodne

presadzovala zahrnutie balíčka inštitucionálnych zmien zakotvených v ústavnej zmluve do výsledku rokovania členských štátov s cieľom dospieť k dohode o inštitucionálnej reforme a následne zamerať pozornosť Únie na riešenie konkrétnych problémov občanov a medzinárodných výziev. Túto pozíciu sa podarilo presadiť aj v mandáte pre medzivládnu konferenciu, ktorá bola jedným z výsledkov júnového zasadnutia Európskej rady v Bruseli. Po rokovaníach s partnermi sme podporili spoločné rozhodnutie európskych krajín prijať novú zmluvu ako štandardnú európsku zmluvu, ktorá mení a dopĺňa Zmluvu o EÚ a Zmluvu o založení ES.

Ako členovia skupiny priateľov ústavnej zmluvy sme uvítali otvorenie medzivládnej konferencie 23. 7. 2007 a predloženie návrhu textu reformnej zmluvy portugalským predsedníctvom. Zasadzovali sme sa za konštruktívne rokovania medzivládnej konferencie a za dodržanie časového harmonogramu s cieľom ukončiť medzivládnu konferenciu ešte v r. 2007, tak aby mali členské štáty dostatok času pre ratifikáciu zmluvy na národnej úrovni do polovice r. 2009. Medzivládna konferencia bola ukončená 18. 10. 2007 v Lisabone. Zmluva bola slávnostne podpísaná hlavami štátov a vlád 13. 12. 2007 v Lisabone.

Vláda SR sa inštitucionálnej reforme a medzivládnej konferencii v uplynulom roku viackrát venovala a dôsledne informovala NR SR, ktorá Správu o priebehu rokovaní medzivládnej konferencie veľkou väčšinou zobrala na vedomie 17. 10. 2007. Popri predsedovi vlády SR aj MZV SR uskutočnilo k Lisabonskej zmluve politické konzultácie a tiež niekoľko podujatí o reformnej zmluve zameraných na komunikáciu s verejnosťou. Okrem sprístupnenia všetkých informácií a vládnych materiálov na internetovej stránke ministerstva prebiehala verejná diskusia o reformnej zmluve na pôde Národného konventu o EÚ a 15. 10. 2007 bola v Bratislave usporiadaná medzinárodná konferencia pod záštitou predsedu vlády R. Fica pod názvom „Vízia Európy vo svete zajtrajška“, kde vystúpil celý rad významných zahraničných predstaviteľov.

2.3. Lisabonská stratégia a sektorálne ciele. Prehľadovanie integrácie SR v rámci EÚ

Lisabonská stratégia

V súlade so zámermi lisabonskej stratégie sa SR v uplynulom roku snažila o spájanie národných a spoločných európskych cieľov v otázkach rastu výkonnosti a modernizácie hospodárstva, posilňovania vzdelanostnej ekonomiky a rastu zamestnanosti. Realizáciu cieľov stanovených v strategických dokumentoch EÚ a vytýčených summitmi EÚ, podporili v jednotlivých sektorálnych oblastiach viaceré konkrétne dokumenty EK. SR podporuje závery prijaté Európskou radou na zasadnutí v marci 2007, ktoré sa týkajú skvalitnenia legislatívneho procesu a zníženia administratívnej záťaže (proces tzv. better regulation).

Voľný pohyb pracovníkov

SR pokračovala v intenzívnom diplomatickom úsilí zameranom na zrušenie všetkých prechodných opatrení na voľný pohyb pracovných síl uplatňovaných zostávajúcimi členskými štátmi EÚ, ktorými sú Belgicko, Dánsko, Francúzsko, Nemecko a Rakúsko a zrovnoprávenie našich občanov na európskom trhu práce. Výsledkom diplomatického úsilia je zrušenie prechodných opatrení voči novým ČK v Luxembursku k 1. 11. 2007 a v Holandsku k 1. 1. 2008.

Vstup SR do euro-zóny

Významnou úlohou v oblasti európskej integrácie v uplynulom roku bolo realizovať opatrenia vedúce k prijatiu spoločnej meny euro v r. 2009. Vláda SR prijala komplexný

materiál „Akčný plán intenzifikácie konzultácií s inštitúciami EÚ a vybranými členskými krajinami EÚ“ s cieľom zintenzívniť komunikáciu s EK, Európskou centrálnou bankou a jednotlivými členskými štátmi EÚ a presvedčiť partnerov o splnení maastrichtských kritérií SR v dostatočnom časovom predstihu ako aj zabezpečení udržateľnosti plnenia kritérií po vstupe do euro-zóny. Vďaka tejto stratégii sa realizovali príslušné rokovania na najvyššej i expertnej úrovni. SR sa v r. 2007 zásadne priblížila k splneniu všetkých maastrichtských kritérií, čo sa prejavilo v náraste dôvery predstaviteľov EÚ v pripravenosť SR udržateľným spôsobom plniť kritériá.

Energetická bezpečnosť

SR v uplynulom roku podporovala vytvorenie spoločnej energetickej politiky EÚ, ktorá si kladie za cieľ prispieť k posilneniu konkurencieschopnosti, riešeniu problému klimatických zmien a zníženiu vonkajšej závislosti EÚ od dodávok energonosičov. V marci Európska rada prijala závery, ktoré obsahujú viaceré konkrétne ciele v oblasti energetiky (aj v nadväznosti na problematiku zmeny klímy), pričom sa podarilo presadiť, aby konkrétne národné ciele boli stanovené až po konzultáciách s členskými štátmi na základe zhodnotenia ich špecifickej situácie. V septembri EK predložila tzv. energetický balíček, ktorého obsah bude v ďalšom období detailne prerokovaný v príslušných rokovacích rámcoch Rady EÚ od pracovných skupín až po ministerské rady.

Schengenská spolupráca

Portugalské predsedníctvo v Rade EÚ si stanovilo rozšírenie schengenského priestoru ako jasnú prioritu a SR oceňuje, že ju dôsledne presadzovalo. S cieľom identifikovať jednotlivé kroky na zabezpečenie plnenia odporúčaní schengenských hodnotiacich komisií, vrátane potrebných opatrení vecného, finančného, personálneho a legislatívneho charakteru vláda SR uznesením č. 264 zo 14. 3. 2007 schválila „Akčný plán na zabezpečenie vstupu SR do schengenského priestoru“. Tento materiál obsahoval identifikáciu 168 nedostatkov a odporúčaní, ktoré vyplynuli z hodnotiacich správ, 189 návrhov opatrení, termíny plnenia navrhnutých opatrení, určenie zodpovedných subjektov. Realizácia úloh „Akčného plánu pre zabezpečenie vstupu SR do schengenského priestoru“ bola koordinovaná a monitorovaná schengenským splnomocnencom, ktorý pôsobí na MV SR.

Najväčší pokrok SR dosiahla v rámci budovania systému technickej a fyzickej ochrany štátnej hranice SR s Ukrajinou, v niektorých aspektoch sa dokonca dostala do pozície tvorcu nových parametrov. Do prevádzky bol odovzdaný novovybudovaný cestný hraničný priechod Vyšné Nemecké – Užhorod a na hraničných priechodoch bol spustený do prevádzky slovenský systém RALEN. V oblasti ochrany vzdušných hraníc boli na letiskách v Bratislave, Košiciach a Poprade zrealizované rekonštrukčné práce za účelom dobudovania infraštruktúry podľa schengenských odporúčaní a štandardov.

MZV SR v apríli 2007 zriadilo „Riadiacu a monitorovaciu skupinu MZV pre Schengen“, ktorá koordinuje a dohliada na plnenie úloh za rezort zahraničných vecí, vyplývajúcich z Akčného plánu pre vstup SR do Schengenu. Na implementáciu odporúčaní schengenských hodnotiacich misíí uskutočnených s pozitívnym výsledkom na veľvyslanectvách SR v Kyjeve a v Belehrade boli vypracované viaceré interné riadiace akty MZV SR, ktoré boli distribuované na všetky veľvyslanectvá a generálne konzuláty SR v zahraničí ešte pred vstupom SR do schengenského priestoru. V priebehu r. 2007 bol na všetkých zastupiteľských úradoch SR vydávajúcich víza postupne inštalovaný nový vízový informačný systém, ktorý umožňuje udeľovať víza podľa schengenských kritérií. Taktiež bol vypracovaný a postupne realizovaný plán stavebných úprav na niektorých veľvyslanectvách a generálnych konzulátoch SR, ktoré zabezpečili ich objektívnu bezpečnosť v súlade s požiadavkami najlepšej praxe v oblasti vydávania víz.

Plnenie úloh Akčného plánu bude monitorované aj po začlenení SR do Schengenu. V uplynulom roku úspešne prebehli záverečné hodnotiace misie zamerané na zamerané na ochranu osobných údajov, kontrolu slovenských pozemných hraníc, letísk a schengenského informačného systému. Rada EÚ pre spravodlivosť a vnútra 8. 11. 2007 schválila záverečnú správu, z ktorej vyplýva, že nové členské štáty sú pripravené na rozšírenie schengenského priestoru na pozemnej hranici 21. 12. 2007 a na letiskách 1. 4. 2008. Konečné schválenie rozšírenia schengenského priestoru sa uskutočnilo počas stretnutia ministrov spravodlivosti a vnútra EÚ 6.12.2007. Za prítomnosti najvyšších štátnych predstaviteľov sa 21. 12. 2007 na viacerých hraničných priechodoch SR uskutočnili slávnostné a symbolické podujatia pri príležitosti vstupu SR do schengenského priestoru.

Životné prostredie

SR v súlade s politikou EÚ v oblasti životného prostredia a trvalo udržateľného rozvoja začlenila environmentálne hľadisko do ostatných kapitol hospodárstva (Stratégia energetickej bezpečnosti, Stratégia vyššieho využívania obnoviteľných zdrojov energie, Národný alokačný plán SR pre r. 2008–12 a pod.). SR sa tiež aktívne podieľa na formulovaní záverov pre 13. zasadnutie konferencie zmluvných strán Dohovoru OSN o klimatických zmenách, ktoré slúži ako 3. zasadnutie zmluvných strán Kjótskeho dohovoru.

2.4. Rozširovanie EÚ ako cesta k bezpečnosti a prosperite

SR pokračovala v podpore ďalšieho rozširovania EÚ, ktoré je jednou z priorít slovenskej zahraničnej politiky a je v súlade so stratégiou rozširovania EÚ na r. 2007. Táto označuje rozširovanie ako „jeden z najsilnejších nástrojov na zabezpečenie strategických záujmov EÚ v oblasti bezpečnosti, stability a prevencie konfliktov“. Z uvedenej premisy vychádza aj SR, a to najmä vo vzťahu ku krajinám západného Balkánu. Jedným z dôvodov silnej podpory slovenskej diplomacie európskym ambíciám západobalkánskych krajín je aj skutočnosť, že SR vníma v dlhodobom horizonte európsku perspektívu týchto krajín ako jedinú cestu k stabilite v regióne. Turecko je z hľadiska SR zásadný bezpečnostný faktor v priestore medzi Európou a Blízkym a Stredným východom. Budúce členstvo Turecka v EÚ bude v tomto kontexte významným príspevkom k rozšíreniu európskeho priestoru stability a prosperity. SR v rámci jednotlivých rokovacích formátov kontinuálne presadzovala európsku integráciu jednotlivých kandidátov, resp. európsku perspektívu potenciálnych kandidátov na členstvo v EÚ. Slovenské stanoviská k otázke rozširovania zároveň zdôrazňovali, že jednotlivé krajiny musia splniť predvstupové kritériá. V rámci bilaterálnych konzultácií s viacerými krajinami, ktoré deklarujú záujem o členstvo v EÚ, poskytli slovenskí experti partnerom skúsenosti z predvstupového obdobia v záujme splniť kritériá na vstup do EÚ vo vybraných oblastiach. Popri európskej integrácii krajín západného Balkánu a Turecka otvárali slovenskí predstavitelia v diskusii s partnermi z EÚ aj otázky európskej perspektívy ďalších krajín, ktoré majú záujem o členstvo v EÚ v prípade, ak splnia potrebné kritériá (ide najmä o krajiny tzv. východného krídla Európskej susedskej politiky). Na MZV SR sa v októbri 2007 uskutočnila medzinárodná konferencia venovaná parciálnym otázkam rozširovania EÚ. Na konferencii sa o. i. zúčastnil aj ukrajinský prezident V. Juščenko, ktorý svoje vystúpenie venoval aj otázke európskej perspektívy Ukrajiny.

2.5. Spoločná zahraničná a bezpečnostná politika EÚ a Európska bezpečnostná a obranná politika – účasť SR na posilňovaní EÚ ako globálneho aktéra

Bezpečnostná situácia a bezpečnostné hrozby v súčasnom globalizovanom svete dávajú dostatočne jasnú odpoveď na to, či a do akej miery sa majú demokratické sily vo svete

angažovať pri riešení problémov svetovej bezpečnosti. Keďže žiadna európska krajina dnes de facto nie je schopná sama čeliť všetkým výzvam, ktoré potenciálne ohrozujú jej bezpečnosť, SR podporuje čo najužšiu spoluprácu v rámci Spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky EÚ. Je potrebné, aby EÚ mala také postavenie a vplyv na medzinárodnej scéne, ktoré je primerané jej hospodárskemu potenciálu. Vplyv potrebný na presadzovanie záujmov EÚ možno získať len spoločným postupom jej všetkých členských krajín pri riešení dôležitých medzinárodnopolitických a bezpečnostných otázok.

Angažovanosť SR v Spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politike (SZBP) a Európskej bezpečnostnej a obrannej politike (EBOP) bola vedená zahraničnopolitickými prioritami SR. Ťažiskom aktivít SR, obdobne ako v predchádzajúcom období, bola iniciatívna účasť na formovaní politik EÚ predovšetkým voči regiónu západného Balkánu (Srbsko, Kosovo, Bosna a Hercegovina) a východnej Európy (Rusko, Ukrajina, Moldavsko a Bielorusko). V druhej polovici r. 2007, na žiadosť Portugalska, plnil ZÚ SR v Minsku úspešne náročnú úlohu miestneho predsedníctva EÚ.

V r. 2007 sa SR aktívne zapájala do procesu tvorby a implementácie európskej politiky **voči regiónu západného Balkánu**. Prezentovala svoje pozície a návrhy k viacerým prerokúvaným problematikám, aktívne sa vyjadrovala k navrhovaným textom záverov Rady. Základným východiskom bolo zachovanie realistickej a hmatateľnej európskej perspektívy krajín západného Balkánu, v súlade so závermi Solúnskeho summitu, a princíp individuálneho posudzovania krajín.

Hlavný rámec pre rozvoj vzťahov medzi EÚ a krajinami **západného Balkánu** predstavoval aj naďalej Stabilizačný a asociačný proces (SAP). V r. 2007 bola podpísaná Stabilizačná a asociačná dohoda (SAA) s Čiernou Horou a parafovaný text SAA so Srbskom a Bosnou a Hercegovinou. EÚ venovala pozornosť prioritne Srbsku a Kosovu. Slovensko spolu s ostatnými štátmi V4, resp. Regionálneho partnerstva, prezentovaním dôveryhodných a vyvážených stanovísk a konkrétnych návrhov významne prispievalo k formulovaniu európskej politiky v tejto oblasti. Jedným z konkrétnych príkladov pridanej hodnoty pôsobenia SR v regióne západného Balkánu bolo menovanie predstaviteľa SR na post vysokého predstaviteľa medzinárodného spoločenstva pre Bosnu a Hercegovinu, ktorý zastáva od 1.7.2007. Jeho rozhodnutia ukazujú cestu od regionálneho nacionalizmu k posilňovaniu spoločných štruktúr štátu.

SR sa v priebehu r. 2007 aktívne zapájala do tvorby pozícií EÚ voči **stredomorským krajinám, Blízkeho východu a krajinám Perzského zálivu** hlavne na úrovni pracovných skupín. Aktivity EÚ voči tomuto regiónu vychádzali z Európskej susedskej politiky, Strategického partnerstva a Barcelonského procesu. Vzťahy EÚ smerom k blízkovýchodnému mierovému procesu boli v r. 2007 ovplyvnené nezlepšujúcou sa situáciou pri riešení izraelsko-palestínskeho konfliktu, rozpadom palestínskej vlády, pretrvávajúcim napätím v arabsko-izraelských vzťahoch a napätou situáciou v Libanone. V súvislosti s **Iránom** SR intenzívne participovala na úsilí o riešenie problému iránskeho jadrového programu na rokovaníach bruselských pracovných formácií i BR OSN. SR podporovala politiku dvojitého prístupu, ktorý pozostáva z vytvárania tlaku medzinárodného spoločenstva na Irán a paralelnej diplomatickej snahy o urovnanie sporu. Kritickú agendu v regióne predstavoval **Irak**, ktorý zažil eskaláciu násillia po smrti S. Husajna a neskôr zaznamenal určité prvky upokojenia, čo si vyžaduje pokračovanie spoločného medzinárodného úsillia o nastolenie stability. EÚ vrátane SR ako jeden z hlavných donorov zohráva v tomto procese nezastupiteľnú úlohu. Vo vzťahu ku krajinám **Perzského zálivu** zostala aj naďalej otvorená otázka podpisu Dohody o voľnom obchode s EÚ.

Stratégia budovania vzťahov SR s **Ruskom** (RU) vychádza z národných záujmov SR a má ambície byť prínosom pre prehĺbovanie konštruktívneho dialógu EÚ s RU vo všetkých oblastiach spoločného záujmu (vrátane pre SR mimoriadne dôležitej oblasti energetiky a energetickej bezpečnosti), pri dodržaní princípu solidarity krajín EÚ. Priaznivé tendencie boli zaznamenané v oblasti participácie na energetickom dialógu medzi RU a EÚ, kde bola potvrdená dôležitá úloha SR najmä v oblasti tranzitu energonosičov z RU do Európy. Summity medzi EÚ a Ruskom, ktoré sa uskutočnili v r. 2007 (Samara/RU – máj 2007, Mafra/PT – október 2007), potvrdili skutočnosť, že v krátkodobom horizonte hlavný rámec spolupráce medzi EÚ a Ruskom budú predstavovať oblasti, kde možno stavať na dosiahnutých úspechoch (napr. Dohoda o 4 priestoroch, vízová a readmisná dohoda, budovanie systému včasného varovania v energetike atď.). RU je strategickým partnerom tiež v boji proti novým hrozbám, akými sú terorizmus, znečisťovanie životného prostredia, medzinárodný organizovaný zločin a nelegálna migrácia. Náš dialóg s RU na pôde BR OSN pomáhal spoločnému hľadaniu riešenia aktuálnych bezpečnostných problémov sveta (napr. status Kosova, iránsky jadrový program a iné).

SR aktívne presadzovala politiku EÚ voči **Bieloruskej republike** aj prostredníctvom ZÚ SR Minsk, ktorý v priebehu 2. polroka 2007, ako prvý ZÚ v histórii slovenskej diplomatickej služby, vykonával funkciu miestneho predsedníctva EÚ v tretej krajine. V rámci svojich aktivít zastupoval EÚ voči bieloruskému vedeniu, ako aj bieloruskej spoločnosti a podporoval transatlantický rozmer spolupráce EÚ a USA v koordinovaní relevantných aktivít.

Dialóg EÚ s **USA a Kanadou** pokračoval aj na najvyššej úrovni summitmi s oboma severoamerickými partnermi. Summity potvrdili strategický význam transatlantických vzťahov nielen pre riešenie globálnych výziev (životné prostredie, energetická bezpečnosť, medzinárodná bezpečnosť), ale aj pre zabezpečenie ekonomickej prosperity spojencov. Summit EÚ-USA konaný v apríli založil Transatlantickú ekonomickú radu ako nové fórum budovania otvoreného transatlantického trhu a intenzívnych ekonomických vzťahov medzi dvoma silnými a prosperujúcimi ekonomikami.

V otázke odstránenia vízovej povinnosti pre občanov SR vyslala EÚ silnejšie posolstvo USA aj Kanade predovšetkým prostredníctvom 3. hodnotiacej správy EK k vízovej reciprocite s tretími krajinami, zverejnenej v polovici septembra. Napriek tomu, že EÚ chce zrovnoprávniť postavenie všetkých jej členských krajín v oblasti vízovej politiky voči tretím krajinám, USA aj Kanada túto problematiku naďalej vnímajú ako bilaterálnu záležitosť. V riešení vízovej povinnosti pre občanov SR však došlo k pozitívnemu posunu, keď Kongres USA prijal novú legislatívnu úpravu bezvízového programu USA. Nové znenie kladie zvýšený dôraz na bezpečnostné kritériá a zmiernuje niektoré subjektívne podmienky pre zaradenie krajín do tohto programu. V záujme urýchleného plnenia kritérií bol naštartovaný expertný dialóg. Kanada taktiež konkretizovala bezpečnostné a spoločensko-ekonomické kritériá pre vydávanie víz a pokračovali aj rokovania expertov.

SR podporovala v krajinách Latinskej Ameriky rozvoj sociálnej kohézie, regionálnej integrácie a budovanie právneho štátu na princípoch efektívneho multilateralizmu. Organizovaním historicky prvého summitu EÚ – **Brazília** v júli 2007 v Lisabone za účasti predsedu vlády SR sa potvrdilo postavenie EÚ ako globálneho hráča na svetovej scéne vrátane Latinskej Ameriky.

Pozornosť venovala SR vývoju situácie na **Kube**, pričom v súlade s rámcovou politikou EÚ voči Kube podporila všetky aktivity smerujúce k zlepšeniu dodržiavania ľudských práv, k prepusteniu všetkých politických väzňov a k vedeniu kritického dialógu

s vedením Kuby. Súčasne presadzovala rozvoj najmä hospodárskej spolupráce aj pomocou návštev na ministerskej úrovni.

Hoci **Afrika** nepatrí medzi prioritné regióny zahraničnej politiky SR, africkému kontinentu v období r. 2006–7 venovala SR zvýšenú pozornosť vzhľadom na svoju pozíciu nestáleho člena BR OSN. SR sa na africkom kontinente okrem iného angažovala na bilaterálnej úrovni formou pokračujúcej realizácie projektov v rámci oficiálnej rozvojovej pomoci (ODA – projektové krajiny Sudán, Keňa, Mozambik). Minister ZV uskutočnil niekoľko návštev, napr. v JAR. V súvislosti s prípravou 2. summitu EÚ – Afrika (Lisabon, 7.–9. 12. 2007) SR na bruselskej pôde aktívne participovala na diskusiách o Spoločnej stratégii EÚ a Afriky a o prvom Akčnom pláne pre implementáciu stratégie na obdobie 2008-10. V rámci summitu bol dosiahnutý všeobecný konsenzus a uznanie významu realizácie reformy bezpečnostného sektora.

Rozvoj vzťahov medzi EÚ a **Áziou** pokračoval v nastúpenom pozitívnom trende. EÚ sa intenzívnejšie venovala posilneniu spolupráce s krajinami Ázie v rámci procesu ASEM. V rámci programu strategického partnerstva sa za účasti SR realizovala intenzívna príprava na summitu EÚ s **Čínou** a **Indiou** (Peking, 28. 11. 2007, resp. Dillí, 30. 11. 2007). Kvalitu, ako aj obojstranný záujem o pokračovanie rozvoja, vzťahov a politického dialógu SR s CN, potvrdila i oficiálna návšteva predsedu vlády SR R. Fica v Pekingu (4.-9.2.2007). Počas nej boli podpísané dve rezortné dohody: Dohoda o spolupráci medzi MP SR a CN a Program spolupráce v oblasti vzdelávania na r. 2007–10 (MŠ). V Pekingu sa taktiež uskutočnilo zasadnutie medzivládnej slovensko-čínskej komisie pre spoluprácu v oblasti poľnohospodárstva. Z čínskej strany navštívila SR podpredsedníčka Stáleho výboru Národného ľudového zhromaždenia. Ako nestály člen BR OSN pokračovala SR v dialógu s CN pri riešení kľúčových regionálnych a medzinárodných konfliktov.

EÚ pozorne monitorovala a prijala opatrenia v súvislosti s tohtoročnou kritickou vnútropolitickou situáciou v **Barme/Mjanmarsku**. V tejto súvislosti EÚ využila summitu so strategickými partnermi (Čínou a Indiou) na zvýšenie svojho vplyvu na barmský/mjanmarský režim v snahe pomôcť odštartovať reálny politický dialóg medzi režimom a opozíciou v tejto ázijskej krajine. Počas nemeckého predsedníctva EÚ bola schválená Stratégia pre **strednú Áziu**, ktorá predstavuje zásadný prelom pre pôsobenie Únie v tomto geopoliticky atraktívnom regióne, kde neustále zvyšujú svoj politický vplyv Rusko a Čína.

Po schválení návrhov mandátov na zasadnutí Rady ministrov pre všeobecné záležitosti a vonkajšie vzťahy (GAERC; Brusel 23.–24. 4. 2007) sa začali rokovania s krajinami ASEAN, Indiou a Južnou Kóreou o uzatvorení vzájomne vyvážených dohôd o voľnom obchode.

Slovenská diplomacia sa v rámci EÚ podieľala na tvorbe a implementácii európskej politiky voči krajinám regiónu **strednej Ázie** a aktívne sa zúčastňovala na prijímaní Stratégie EÚ pre spoluprácu s krajinami tohto regiónu. Zintenzívnil sa aj bilaterálny dialóg a spolupráca so štátmi tohto regiónu, čo potvrdila návšteva prezidenta Kazachstanu v SR.

V uplynulom roku pokračovala dobrá spolupráca pri vzájomnej výmene utajovaných skutočností prostredníctvom systému registrov v zmysle bezpečnostných dohôd multilaterálneho charakteru s EÚ a NATO a na bilaterálnej úrovni s ich jednotlivými ČK. Tradične najintenzívnejšia spolupráca v tejto oblasti bola s Českou republikou, ale kvalitná bola taktiež s ďalšími štátmi, napr. Ukrajinou a Ruskom.

2.6. Európska susedská politika

V r. 2007 pokračoval v rámci Európskej susedskej politiky (ENP) proces posilňovania politickej, ekonomickej a sociálnej spolupráce s cieľom vytvárania zóny stability a prosperity so susednými krajinami EÚ. V oblasti blízkeho východu a Afriky predstavovala paralelný nástroj zblížovania spolupráca členských krajín EUROMED-u v rámci Barcelonského procesu, ktorých počet sa prístupím Mauretánie a Albánska v novembri 2007 zvýšil na 39.

Slovensko obhajovalo záujem o vytvorenie stabilného a prosperujúceho susedstva, a preto podporovalo kroky EÚ smerujúce k posilneniu vzťahov s krajinami ENP a Ruskom ako strategickým partnerom Únie. ENP vníma ako konkrétny príspevok k reformným procesom v týchto krajinách, ktoré sú nevyhnutné pre ich ďalšie približovanie sa k EÚ. SR dôsledne presadzovala, aby sa európskym krajinám ENP neupierala perspektíva členstva v EÚ.

Slovensko pokračovalo v intenzívnom presadzovaní zaradenia východoeurópskych krajín ENP medzi oblasti prioritného záujmu EÚ. Politika SR sa sústredila na kontinuálne presadzovanie myšlienky posilňovať vzťahy priorityne medzi Úniou a Ukrajinou, Moldavskom a tiež Bieloruskom. Počas trvania slovenského predsedníctva vo V4 SR aktívne presadzovala východnú dimenziu ENP, čo vyvrcholilo prezentovaním spoločného príspevku V4 vpracovaného na popud SR k diskusii o posilnenej ENP ministrom zahraničných vecí SR počas neformálneho zasadnutia ministrov zahraničných vecí členských štátov Únie (Brémy, 30.-31.3.2007). V septembri 2007 delegácia SR, vedená ministrom ZV J. Kubišom, prezentovala v Bruseli stanovisko SR k ENP na medzinárodnej konferencii venovanej tejto problematike.

V oblasti európskej integrácie ťažiskom našej bilaterálnej spolupráce s **Ukrajinou** bol program technickej pomoci SR pri plnení cieľov Akčného plánu Ukrajina - EÚ v zmysle Plánu aktivít na r. 2007 a program Twinning pre Ukrajinu. SR bola aj v r. 2007 na pôde EÚ jedným z najväčších podporovateľov integračných ambícií Ukrajiny. Rovnako podporovala moldavské eurointegračné aspirácie na pôde európskych inštitúcií. Na medzinárodných fórach (OSN, OBSE, EÚ) podporovala SR územnú integritu a suverenitu **Moldavska** a úsilie jeho vlády o mierové riešenie podnesterského konfliktu. Aktívne podporovala plnenie Akčného plánu spolupráce Moldavska s EÚ na r. 2005-7 prostredníctvom expertných rokovaní, ako aj ambície tejto krajiny o dosiahnuť vyššiu úroveň spolupráce s EÚ.

Dialóg SR s krajinami **južného Kaukazu** pokračoval predovšetkým v kontexte členstva SR v EÚ a jej ENP. SR sa na rôznych fórach (BR OSN, EU, NATO) aktívne angažovala v procese riešenia zmrazených konfliktov na južnom Kaukaze.

V januári 2007 vstúpil nadobudol platnosť inštrument EÚ pre spoluprácu s industrializovanými krajinami vrátane krajín **GCC** (tzv. Spolupráca krajín Perzského zálivu). Ministerského zasadnutia v máji 2007 v Rijáde sa zúčastnil minister zahraničných vecí J. Kubiš. Hlavným cieľom spolupráce zostáva podpísanie Dohody o voľnom obchode medzi EÚ a GCC.

SR podporila pokračujúcu spoluprácu EÚ s **Alžírskom**, ktorá viedla k uzavretiu Memoranda o porozumení v energetickej oblasti, koncom r. 2007. SR ocenila tiež reformný proces v **Maroku** a vyjadrila podporu prípadnému udeleniu tzv. posilneného statusu. Sľubne sa vyvíjali vzťahy s **Egyptom** a **Tuniskom** a postupne dochádza k napĺňaniu asociačnej dohody. EÚ prijala voči týmto krajinám akčný plán – ENPI na r. 2007–13. Vzťahy s **Líbyou** sa výrazne zlepšili po prepustení zadržovaného bulharského zdravotníckeho personálu, s perspektívou zapojenia Líbye do ENP. V rámci BSV je najlepšia spolupráca s **Izraelom**

a **Jordánskom**, zameraná predovšetkým na ekonomickú dimenziu. Spolupráca s **Libanom** a **Sýriou** je obmedzená vzhľadom na politickú situáciu v týchto krajinách.

Pozornosť slovenskej diplomacie sa zamerala na dôsledné rozpracovanie nariadenia EP a Rady (ES) č. 1638/2006, ktorým bol zriadený nový Nástroj európskeho susedstva a partnerstva (ENPI) určený na racionalizáciu a implementáciu vonkajšej pomoci EÚ. Týmto dostávame k dispozícii účinný nástroj na presadzovanie aj slovenských geografických a tematických priorít v rámci programov EÚ vo vzťahu k našim východným susedom.

2.7. Koordinácia záležitostí EÚ v SR. Využívanie fondov EÚ v SR

Po zavŕšení troch rokov členstva SR v EÚ pristúpila vláda k vyhodnoteniu fungovania systému koordinácie štátnych orgánov v európskych záležitostiach najmä efektívnej prípravy stanovísk SR, komunikácie a spolupráce vlády s NR SR a jej výborom pre európske záležitosti. Vláda SR 17.10.2007 prijala revidovaný mechanizmus tvorby stanovísk k návrhom aktov schvaľovaných Radou EÚ v podmienkach SR. Obsahom úpravy mechanizmu bolo najmä posilnenie komunikácie ústredných štátnych orgánov vrátane širšieho zapojenia NR SR a jej výboru pre európske záležitosti, zvýšenie efektívnosti práce rezortných koordinačných skupín, ako aj vytvorenie možnosti prístupu neštátnych aktérov k procesu tvorby stanovísk SR v európskych záležitostiach. V r. 2007 sa podarilo zlepšiť proces koordinácie európskych záležitostí vo všetkých rezortoch. Dobre fungoval systém medzirezortnej koordinácie európskych záležitostí v domácich podmienkach.

V porovnaní s predchádzajúcim obdobím Slovensko od januára 2007 čerpá v rámci programového obdobia 2007–13 niekoľkonásobne vyšší objem finančných prostriedkov európskej štrukturálnej politiky. Počas r. 2007 sa SR snažila čo najefektívnejšie využiť alokované prostriedky zo skráteného programového obdobia 2004–6, skvalitniť systém riadenia a implementácie štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na všetkých úrovniach riadenia a tiež vyriešiť poddimenzovanosť administratívnych kapacít v kontexte s krokmi vlády SR zameranými na zníženie počtu pracovníkov štátnej správy. Čerpanie finančných prostriedkov skráteného programu na obdobie r. 2004–6 k 23. 11. 2007 predstavovalo 58,74 %.

2.8. Podiel SR pri budovaní európskych inštitúcií

SR aj v r. 2007 venovala pozornosť kandidatúram na sídla inštitúcií EÚ a kladla dôraz na zodpovedajúce umiestňovanie inštitúcií do nových členských krajín. Európske fórum pre jadrovú energiu sa stalo prvou inštitúciou EÚ v SR. Príslušné dokumenty o jeho zriadení v SR (spoločne s Českom) sa stali prílohou k záverom Európskej rady v júni 2007. Prvé zasadnutie fóra sa uskutočnilo v Bratislave 26.–27. 11. 2007 za účasti predsedov vlád SR i CZ v spolupráci s EK.

3. Otázky bezpečnosti a stability. Posilňovanie transatlantického partnerstva

3.1. Reforma Aliancie. Terorizmus

V kontexte pokračujúcej reformy NATO, ktorej cieľom je zabezpečiť, aby Aliancia bola aj naďalej schopná čo najefektívnejšie reagovať na súčasné i vznikajúce bezpečnostné hrozby a výzvy, bola činnosť NATO sústredená na implementáciu záverov summitu Aliancie v Rige (november 2006).

SR pri svojom pôsobení v NATO vychádzala z príslušných koncepčných dokumentov SR, pričom jej aktivity boli založené na zásadách kontinuity, transparentnosti a predvídateľnosti.

SR na pôde Aliancie zastávala názor o potrebe posilňovať transatlantickú väzbu, prispievala do trvalého bezpečnostno-politického dialógu spojencov a všestranne podporovala prebiehajúci proces transformácie NATO. V jeho rámci SR potvrdzovala stálu podporu politike otvorených dverí NATO a v tomto kontexte sa podieľala na formovaní príslušného aliančného stanoviska s výhľadom na najbližší summit NATO (Bukurešť, apríl 2008). Zároveň sa SR aktívne zapojila do dialógu s kandidátmi na členstvo v procese ich prípravy a hodnotenia dosiahnutých výsledkov.

Z regionálneho aspektu SR aktívne podporovala angažovanie sa Aliancie na Ukrajine a na západnom Balkáne. Ako členská krajina EÚ a NATO zároveň presadzovala čo najintenzívnejšiu spoluprácu týchto integračných zoskupení na politickej úrovni aj v praktickej rovine, predovšetkým v oblasti ich spoločného operačného pôsobenia v rámci operácií v Kosove a Afganistane, ako aj v oblasti spôsobilostí pri zachovaní zásady komplementárneho budovania kapacít. V kontexte voleného členstva v BR OSN SR aktívne presadzovala myšlienky podporujúce užšiu spoluprácu NATO a OSN a podporovala participáciu NATO na rozpracovaní ústrednej témy počas predsedníctva SR v BR OSN, ktorou bola reforma bezpečnostného sektora.

V obrannej oblasti sa SR aktívne podieľala na tvorbe koncepčných a plánovacích dokumentov v oblasti transformácie obranných spôsobilostí Aliancie (predovšetkým rozpracovanie a realizácia záverov rižského summitu). V júni 2007 bol na formálnom zasadnutí ministrov obrany NATO ukončený proces hodnotenia obranných plánov členských krajín (ČK) za obdobie r. 2006–7. ČK NATO ocenili doterajšie úsilie SR v oblasti reformy jej ozbrojených síl (OS), vyzvali SR na pokračovanie v reformnom úsilí a odporúčali zamerať hlavné úsilie na posilňovanie expedičného charakteru OS.

SR sa aktívne zapojila do rozpracovania opatrení na udržanie plnej operačnej spôsobilosti Síl reakcie NATO (NATO Response Force - NRF). Spolu s ďalšími ČK NATO aktívne presadzovala vypracovanie a schválenie mechanizmu financovania nasadenia NRF. Napriek značnému úsiliu sa ČK NATO vzhľadom na vysoké operačné tempo v súčasných operáciách a misiách medzinárodného krízového manažmentu nepodarilo udržať plnú operačnú spôsobilosť NRF. SR spolu so spojencami preto podporila návrhy vojenských autorít NATO na prijatie dočasných riešení vzniknutej situácie (pričom však v rotačnom období prvého polroka 2008 naplní národné, pomerne substantívne záväzky voči NRF bezo zvyšku). SR sa aj v r. 2007 zapájala do konzultácií o výstavbe systému protiraketovej obrany bojiska NATO, aliančného systému pozemného prehľadu a strategickej leteckej prepravy prostredníctvom spoločného obstarania a prevádzkovania letky lietadiel C-17. Uskutočnili sa aktivity týkajúce sa prípravy a rozpracovania projektov modernizácie letiska Sliač, ktoré budú financované zo spoločných zdrojov NATO. Priamymi konzultáciami s orgánmi NATO sa podarilo vytvoriť priaznivé podmienky na implementáciu týchto projektov v r. 2008–9.

SR v spolupráci s Rakúskom úspešne zorganizovala v máji 2007 konferenciu k problematike likvidácie vojenských výbušnín a manažmentu následkov, v ktorej v rámci širšie zameraného programu NATO na obranu proti terorizmu Slovensko plní úlohu vedúcej krajiny. V jej závere sa preto uskutočnil seminár o problematike úlohy vedúcej krajiny a o výstavbe s ňou súvisiaceho centra výnimočnosti, ktoré bolo otvorené 1.10.2007 v Trenčíne a Novákoch, čím zároveň nadobudlo národnú počiatočnú operačnú spôsobilosť. (Počiatočnú operačnú spôsobilosť podľa štandardov NATO by uvedené centrum malo nadobudnúť v druhej polovici r. 2008.)

Pracovné orgány NATO za spoluúčasti SR pokračovali v rozpracovaní záverov zo summitu v Rige k protiraketovej obrane (PRO) NATO, kde hlavy štátov a predsedovia vlád schválili štúdiu o vykonateľnosti PRO. Na základe záverov formálneho rokovania ministrov obrany NATO v júni 2007 sa začali práce na komplexnej analýze vplyvu rozmiestnenia prvkov národnej PRO USA v Európe na navrhovanú architektúru PRO NATO. SR sa v tejto súvislosti v rámci NATO dlhodobo a stabilne vyslovovala v prospech čo najväčšieho multilateralizovania národného projektu USA s konečným cieľom jeho včlenenia do projektu NATO, pokiaľ bude rozhodnuté o jeho realizácii.

SR vystupuje jednoznačne v **boji proti terorizmu** vo všetkých jeho formách a prejavoch a hlási sa ku všetkým aktivitám medzinárodného spoločenstva v tejto oblasti. Svoj aktívny prístup vyjadrila aj tým, že ako prvý štát ratifikovala v r. 2006 Medzinárodný dohovor o potlačaní činov jadrového terorizmu. Stala sa tak zároveň vtedy jediným štátom na svete, ktorý ratifikoval všetkých 13 univerzálnych dohovorov zameraných na boj proti terorizmu. Dohovor nadobudol platnosť 7. 7. 2007.

Počas celého r. 2007 sa SR aktívne zapájala do medzinárodných aktivít zameraných na boj s terorizmom v rôznych oblastiach. Vo vzťahu k EÚ sú aktivity SR v oblasti boja proti terorizmu založené na plnení úloh a zámerov nasledujúcich dokumentov - Stratégie EÚ na boj proti financovaniu terorizmu, Stratégie EÚ na boj proti radikalizácii a náboru teroristov a Stratégie EÚ na boj proti terorizmu. Uvedené dokumenty vytvorili podmienky na prípravu a následné prijatie Akčného plánu EÚ pre boj proti terorizmu a Akčného plánu proti radikalizácii a náboru teroristov, ktoré tvoria celkový rámec pre spoluprácu členských krajín EÚ v tejto oblasti.

Úlohy vyplývajúce z dokumentov EÚ sa plnia v rámci Národného akčného plánu pre boj proti terorizmu (NAP) a jeho aktualizovaných verzií (REV 1 a REV 2) a ich plnenie je garantované v rámci kontroly plnenia uznesenia vlády SR č. 369 z mája 2006.

V rámci pôsobenia v BR OSN sa SR počas celého roka aktívne zúčastňovala práce protiteroristických výborov OSN (Výbor 1267 – al-Káida a Taliban a Protiteroristický výbor – CTC). SR sa v maximálnej miere zasadzovala za plnenie zámerov Globálnej stratégie OSN pre boj proti terorizmu. V rámci týchto aktivít sa SR stala spolusponzorom spoločného projektu vlády Švajčiarska a Centra pre globálnu spoluprácu v boji proti terorizmu na podporu realizácie uvedenej stratégie. Projekt má ambíciu vytvoriť expertmi riadený proces zahŕňajúci vlády štátov a expertov z rôznych oblastí a prispieť k urýchlenému napĺňaniu úloh a cieľov uvedenej stratégie a vytvorenie podkladov pre jej revíziu v r. 2008. SR má zámer usporiadať v priebehu r. 2008 jeden z 5 regionálnych workshopov plánovaných v rámci projektu.

V júni 2007 sa SR pripojila ku globálnej iniciatíve pre boj s jadrovým terorizmom, ktorej hlavným cieľom je vytvoriť dynamicky sa rozširujúcu dobrovoľnú sieť partnerských krajín podporujúcich systematické a efektívne opatrenia smerujúce k vybudovaniu systému ochrany voči hrozbám jadrového terorizmu. Iniciatíva je zameraná aj na posilnenie schopností minimalizovať následky jadrového útoku formou spoločnej koordinácie už existujúcich programov v tejto oblasti, v kombinácii s cvičeniami v oblasti krízového manažmentu.

V januári 2007 výbor BR SR pre koordináciu spravodajských služieb vzal na vedomie Návrh koordinácie výmeny a analýzy informácií a spolupráce v oblasti boja proti terorizmu na národnej úrovni. Tento návrh posilnil operatívnu komunikáciu a spoluprácu jednotlivých rezortov zapojených do boja proti terorizmu. MZV SR sa aktívne zapojilo do práce vytvorenej expertnej skupiny a presadzovalo aktívnejší prístup spojený s koordináciou postupu jednotlivých rezortov v protiteroristických otázkach na medzinárodnom poli.

3.2. Rozšírenie politického dialógu a praktickej spolupráce NATO - EÚ

Napriek stálemu úsiliu viacerých členských krajín NATO aj EÚ, vrátane SR, nebol ani v r. 2007 zaznamenaný zásadnejší posun vo vzťahoch medzi NATO a EÚ. Politický dialóg medzi najvyššími predstaviteľmi neprekročil svoj dovtedajší rámec. Isté oživenie tejto témy nastalo po nástupe nového prezidenta Francúzska N. Sarkozyho do funkcie, keď FR prezentovalo niektoré návrhy avizujúce možné oživenie spolupráce.

Rovnako ako v minulosti SR pri každej vhodnej príležitosti poukazovala na potrebu skutočného strategického partnerstva medzi NATO a EÚ spojeného so vzájomným politickým dialógom, ktorý by zahŕňal také oblasti akými sú vojensko-civilná spolupráca, post-konfliktová rekonštrukcia a obnova, spoločné plánovanie, atď. Pomerne úspešne sa vyvíjal expertný dialóg v oblasti budovania vojenských kapacít EÚ a NATO v kontexte ich vzájomnej komplementarity.

3.3. Pôsobenie SR v krízových oblastiach – účasť v operáciách a misiách NATO, EÚ, výcvik bezpečnostných zložiek v krízových oblastiach

OS SR sa v r. 2007 podieľali na operáciách a misiách Aliancie v Afganistane, Kosove a Iraku. Operácia Medzinárodných bezpečnostných a asistenčných síl (ISAF) v Afganistane mala v hodnotenom období charakter operačnej priority Aliancie. SR pokračovala v podpore tejto operácie, čo sa prejavilo presunom multifunkčnej ženijnej jednotky OS SR (57 osôb) z letiska Kábul na letisko Kandahár v južnej časti Afganistanu, ale aj ďalšími príspevkami. Dvaja špecialisti OS SR boli vyslaní do provinčného rekonštrukčného tímu v Pol-e-Khomri, na dočasné pôsobenie vo velení ISAF boli vysielaní aj dôstojníci OS SR zaradení vo veliteľských štruktúrach NATO. NR SR, na návrh vlády, rozhodla o ďalšom posilnení účasti OS SR v operácii ISAF v priebehu r. 2008. Potvrdila pôsobenie multifunkčnej ženijnej jednotky na leteckej základni Kandahár a príslušníkov OS SR v provinčných rekonštrukčných tímoch, vyslanie príslušníkov OS SR do operačných výcvikových tímov a do veliteľstiev operácie ISAF, vyslanie vojenského zdravotníckeho tímu poľnej nemocnice na medzinárodnom letisku v Kábule, vyslanie strážnej čaty na zabezpečenie vnútornej bezpečnosti na leteckej základni Tarin Kowt v provincii Uruzgan – celkovo až do 115 osôb. V praxi to bude znamenať prakticky zdvojnásobenie počtu príslušníkov OS SR v danej operácii. V r. 2007 SR pokračovala tiež v poskytovaní vojenskej pomoci afgánskym bezpečnostným silám v podobe donácií výzbroje a výstroje.

Vojenský príspevok SR k operácii pod vedením NATO v Kosove (KFOR) predstavoval v r. 2007 135 príslušníkov OS SR. NR SR, na podnet vlády, schválila rozšírenie mandátu slovenského kontingentu o nasledovné štyri činnosti: zabezpečenie ochrany srbskej menšiny, kultúrnych a náboženských pamiatok, zber informácií a monitorovanie situácie, vykonávanie spoločných opatrení v spojení s miestnou políciou pri prevencii kriminality a pripravenosť k vyčleneniu síl a prostriedkov na potlačenie nepokojov. Ďalej rozhodla o celkovom zvýšení príspevku SR do KFOR o 5 príslušníkov OS SR do veliteľstiev operácie od druhej polovice r. 2008 a vyslanie 2 dopravných vrtuľníkov Mi-17 a 39 príslušníkov OS SR s mandátom od 16. 12. 2007 do 16. 6. 2008. Predstaviteľ MZV SR ukončil k 31. marcu svoje pôsobenie na poste zástupcu politického poradcu veliteľa KFOR, pričom jeho činnosť bola vysoko ocenená.

Vo výcvikovej misii NATO v Iraku (NTM-I) došlo v apríli 2007 zo strany Hlavného velenia spojeneckých vojsk v Európe (SHAPE) k prehodnoteniu štruktúry misie, pričom boli zrušené tabuľkové miesta, ktoré boli dovtedy obsadzované príslušníkmi OS SR. V dôsledku toho už nebola vykonaná ďalšia rotácia príslušníkov OS SR a do konca r. 2007 bolo ukončené

aj pôsobenie ostávajúcich príslušníkov OS SR pôsobiacich dovtedy v rámci operácie Iracká sloboda. V rámci materiálnej pomoci SR darovala Iraku nadbytočný vojenský materiál pre potreby irackých bezpečnostných síl.

Pôsobenie SR v NATO a jej misiách malo pozitívny efekt na prehĺbenie bilaterálnych vzťahov so spojencami. Osobitne možno zdôrazniť, že administratíva USA pozitívne vnímala SR ako spoľahlivého partnera a spojenca v rámci NATO a tiež v operácii Aliancie v Afganistane. Rozhodnutie vlády SR o presune slovenského kontingentu z Kábulu do oblastí v južnom Afganistane i rozhodnutie o zvýšení počtu príslušníkov slovenského kontingentu hodnotila americká administratíva veľmi vysoko. USA taktiež ocenili spôsob, akým SR postupne v priebehu r. 2007 predvídateľne a bez rizika zhoršovania bezpečnostnej situácie v Iraku, znižovala svoju vojenskú prítomnosť. Angažovanosť SR na Balkáne podložená kvalitnou expertízou bola ďalšou konkrétnou oblasťou intenzívnej spolupráce a častých konzultácií s americkou stranou. Pozitívnu reakciu Kanady vyvolalo rozhodnutie vlády SR premiestniť v rámci operácie ISAF slovenskú ženijnú jednotku z Kábulu do Kandaháru, kde pôsobí početný kanadský vojenský kontingent. Spoločné priority SR a NL, vychádzajúce zo záväzkov oboch krajín NATO vo vzťahu ku globálnej bezpečnosti sa odrazili v rozhodnutí vlády SR zvýšiť účasť príslušníkov OS SR na operácii ISAF v Afganistane, pričom najväčšia časť posilnenej prítomnosti SR v oblasti bude smerovať do sektoru pod velením NL.

SR v r. 2007 prispievala do operácií a misií realizovaných v rámci Európskej bezpečnostnej a obrannej politiky (EBOP) v zmysle Európskej bezpečnostnej stratégie a v záujme posilnenia bezpečnosti a stability vo svete. Príspevok SR sa sústredil najmä na oblasť západného Balkánu. SR taktiež participovala na tvorbe a rozvoji civilných a vojenských kapacít Európskej bezpečnostnej a obrannej politiky s cieľom posilniť vplyv a dôveryhodnosť EÚ na medzinárodnej scéne.

SR sa aktívne angažovala pri presadzovaní posilnenia transatlantických vzťahov a efektívnej spolupráce EÚ a NATO pri podpore mieru a bezpečnosti vo svete. Naďalej podporovala úsilie o zvýšenie koordinácie všetkých nástrojov krízového manažmentu – vojenských, aj civilných.

V oblasti operácií vojenského krízového manažmentu EÚ sa SR podieľala na tvorbe a implementácii politiky EÚ v regióne západného Balkánu. Zároveň pokračovala jej účasť (40 vojakov) na operácii ALTHEA v Bosne a Hercegovine, pričom vyjadrila záujem participovať na operácii až do jej ukončenia. Rovnako sa venovala operáciám v ďalších strategicky významných regiónoch a podľa možností sa na nich zúčastňovala (EUFOR RD Congo – finančný príspevok v rámci financovania spoločných nákladov operácie a vyslanie dôstojníka do veliteľstva operácie). Pri príprave operácií vojenského krízového manažmentu EÚ sa SR usilovala o podporu užšej spolupráce s NATO v rámci dohôd Berlín+ a o budovanie vojenských spôsobilostí EÚ komplementárnych ku kapacitám NATO. SR sa aktívne podieľa na budovaní dvoch medzinárodných bojových skupín, ktorých vedúcimi štátmi budú CZ a Poľsko, v štádiu rozpracovania je možná bojová skupina krajín V4.

Prioritou SR v oblasti civilného krízového manažmentu EÚ bolo posilňovanie a rozvíjanie spôsobilostí polície, civilnej správy a civilnej ochrany, ako aj kapacít SR pre pôsobenie v monitorovacích a podporných funkciách osobitných predstaviteľov EÚ. SR týmto napĺňala svoj záväzok, ktorý bol deklarovaný počas ministerskej konferencie k zlepšeniu spôsobilostí civilného krízového manažmentu EÚ v novembri 2006.

SR sa svojimi policajnými kapacitami zúčastňovala v operácii EUPM v BaH (6 policajti), expertmi v operácii hraničnej polície EUBAM na hraniciach Moldavska a Ukrajiny (3 policajti a 2 colníci), EUMM na území bývalej Juhoslávie (2 pozorovatelia) a zapojila sa tiež do kurzu pre irackých policajtov v rámci misie EUJUST LEX (1 policajný inštruktor). SR

venovala počas tohto obdobia zvýšenú pozornosť plánovaniu a príprave budúcej novej civilnej misie EBOP v Kosove v oblasti polície a právneho štátu, do ktorej sa plánuje zapojiť.

Z koncepčného hľadiska znamenalo značný pokrok v civilnom krízovom manažmente EÚ vytvorenie centra pre plánovanie a vedenie civilných operácií (CPCC – Civilian Planning and Conduct Capability) v rámci sekretariátu Rady EÚ v júli 2007, ktoré je zodpovedné za riadenie a vedenie civilných misií EBOP, ako aj vytvorenie funkcie Veliteľa civilných operácií. Ďalším významným míľnikom bola novembrová ministerská konferencia k zlepšeniu spôsobilostí civilného krízového manažmentu EÚ, ktorá uzavrela hlavný civilný cieľ 2008 (Civilian Headline Goal – CHG 2008), schválila nový CHG 2010 a prijala koncepčný politický dokument k plánovaciemu procesu civilných spôsobilostí EBOP. SR sa aktívne podieľala na tvorbe týchto koncepcií vytvárajúcich základný politický rámec pre zlepšovanie spôsobilostí civilného krízového manažmentu EÚ.

3.4. Dialóg NATO - Ukrajina, Kontaktné veľvyslanectvo NATO na Ukrajine

V r. 2007 pokračovali intenzívne kontakty medzi Alianciou a Ukrajinou (UA) na pracovnej a vyššej politickej úrovni s využívaním rámca intenzifikovaného dialógu o otázkach členstva. SR, ktorá podporuje euroatlantické integračné ambície UA, rešpektujúcu politickú realitu a pozíciu ukrajinskej vlády v hodnotenom období, presmerovala ťažisko svojej aktivity na podporu konkrétnych foriem spolupráce NATO s UA, a využívala existujúce nástroje a formáty. Pozícia SR vychádzala z toho, že ukrajinské vedenie stále potvrdzuje svoj strategický cieľ, ktorým je členstvo krajiny v NATO. Za pozitívum možno považovať skutočnosť, že napriek zložitému vnútropolitickému vývoju na Ukrajine bola úroveň spolupráce s NATO vo vojenskej a obrannej oblasti zachovaná. SR sa zúčastňuje na iniciatívach v rámci Spoločnej pracovnej skupiny NATO-UA pre reformu obrany.

SR najmä prostredníctvom ZÚ SR v Kyjeve, ktorý od 1. 1. 2007 plní funkciu kontaktného veľvyslanectva NATO pre UA, aktívne pôsobila v oblasti verejnej diplomacie vo vzťahu k UA. Z podnetu ZÚ SR v Kyjeve sa vzájomnou koordináciou aktivít podarilo zefektívniť činnosť jednotlivých štruktúr NATO na UA (Stýčný úrad NATO, Informačné a dokumentačné centrum NATO). Aktivity ZÚ SR v Kyjeve, ako kontaktného veľvyslanectva NATO, sú v Aliancii vysoko cenené. Expertíza pracovníkov ZÚ SR v Kyjeve bola využitá aj pri informovaní o kľúčových momentoch vnútropolitického vývoja na UA a ich analýzy zasa pre potreby ústredia NATO v Bruseli. Pracovníci Stálej delegácie SR pri NATO sa zapojili do aktivít verejnej diplomacie v prospech UA organizovaných na pôde NATO.

Rezort MO SR prispel v r. 2007 finančnou čiastkou 30 tis. EUR do Programu profesionálneho rozvoja a 20 tis. EUR do trustového fondu na rekvalifikáciu prepusteného vojenského personálu na Ukrajine.

3.5. Kontrola zbrojenia, odzbrojenie, nešírenie zbraní a kontrola exportu

SR v r. 2007 v oblasti **kontroly zbrojenia, odzbrojenia, nešírenia zbraní hromadného ničenia (ZHN) a kontroly exportu** v súlade programovým vyhlásením vlády SR podporovala všetky procesy, ktoré prispievajú k identifikácii a eliminácii existujúcich bezpečnostných hrozieb. Výrazom aktívnej politiky, napríklad na poli zákazu chemických zbraní, bolo predloženie kandidatury SR v rámci regionálnej skupiny na predsedníctvo Výkonnej rady OPCW na funkčné obdobie 2008–9. Minister ZV SR počas svojej návštevy v OPCW v októbri 2007 tlmočil generálnemu riaditeľovi OPCW pozvanie na návštevu SR a vystúpil aj na vysokej schôdzke k 10. výročiu nadobudnutia platnosti Dohovoru o zákaze chemických zbraní (CWC) zorganizovanej na okraji všeobecnej rozpravy 62. VZ OSN v New Yorku.

SR v agende kontroly zbrojenia, odzbrojenia, nešírenia zbraní hromadného ničenia a kontroly exportu koordinovala svoje pozície s ostatnými členskými štátmi EÚ. Naším cieľom bolo nájsť vo všetkých zásadných otázkach konsenzus a zabezpečiť jednotné vystupovanie EÚ za účelom dostatočne účinného presadzovania svojich zámerov v tejto dôležitej časti spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky.

SR podporovala úzku spoluprácu s kľúčovými partnermi a kládla dôraz na posilňovanie a zefektívňovanie multilateralizmu. Presadzovala dôslednú implementáciu opatrení vyplývajúcich z relevantných medzinárodných zmlúv a podporovala posilnenie existujúcich a rozvoj nových mechanizmov v danej časti bezpečnostnej i humanitárnej agendy. Poskytla OSN výročný výkaz o aktivitách súvisiacich so zákazom biologických zbraní podľa Dohovoru o zákaze biologických zbraní (BWC), v rámci tzv. opatrení na budovanie dôvery - CBM's. Naďalej tak patrí k malej skupine zmluvných štátov BWC, ktoré si tento záväzok plnia každý rok. SR aj v r. 2007 predložila informáciu o národnej implementácii Medzinárodného kódexu správania sa proti šíreniu balistických rakiet. SR sa tradične zaradila k úzkej skupine členských krajín Dohovoru o určitých druhoch konvenčných zbraní (CCW), ktoré si včas splnili povinnosť predložiť hlásenie o implementácii ustanovení novelizovaného Protokolu o protipechotných mìnach (APII). SR na výročnej konferencii pôsobila ako jej podpredseda. Na prelome r. 2006/7 SR odovzdala predsedníctvo v ženevskej Konferencii o odzbrojení Juhoafrickej republiky. Svoje skúsenosti z pôsobenia historicky prvej koordinovanej šestky predsedníckych krajín (tzv. P6 z r. 2006) ďalej využívala pri presadzovaní začatia substantívnych rokovaní tohto jediného multilaterálneho rokovacieho fóra medzinárodného spoločenstva v oblasti odzbrojenia. V tomto duchu vystúpila na formálnych i neformálnych zasadnutiach v mene SR ako i v mene P6 z r. 2006. Za úspech slovenskej politiky v oblasti odzbrojenia možno považovať aj oficiálnu návštevu výkonného tajomníka Prípravnej komisie CTBTO T. Tótha na Slovensku v januári 2007 a podpredsedníctvo SR na 29. schôdzke Prípravnej komisie CTBTO v novembri 2007. V CTBTO boli v r. 2007 zabezpečované úlohy vyplývajúce predovšetkým z plenárnych zasadnutí Prípravnej komisie Organizácie zmluvy a z rokovaní jej pracovných skupín. Po odbornej stránke sa SR aktívne zapájala do procesu prerokovania operačného manuálu pre inšpekcie na mieste a do tvorby ďalších technických dokumentov.

Mimoriadne významný moment v rámci OSN predstavovalo pokračujúce predsedníctvo SR v **Osobitnom výbore BR OSN pre dohľad nad implementáciou rezolúcie 1540** (2004) o nešírení zbraní hromadného ničenia, najmä nie do rúk neštátnych aktérov, vrátane teroristov. Slovenské predsedníctvo účasťou na regionálnych seminároch pokračovalo v osvetových aktivitách zameraných na podporu naplňovania rezolúcie vo vybraných regiónoch. Tiež sa zasadzovalo za prehlbovanie spolupráce Výboru 1540 s relevantnými medzinárodnými štruktúrami, čo sa odrazilo napr. v návštevách predsedu Výboru v r. 2007 na pôde OPCW, vyššej politicko-vojenskej skupiny NATO pre nešírenie ZHN (seminár vo Vilniuse) alebo zasadnutí Pracovnej skupiny Rady EÚ pre nešírenie ZHN (CONOP) v Bruseli. Záver slovenského predsedníctva vo Výbore BR OSN 1540 charakterizovala aj intenzívna komunikácia s jednotlivými členskými štátmi OSN o aktualizácii informácií o naplňaní rezolúcie 1540 na národnej úrovni, ktoré budú súčasne využité aj na prípravu podkladov pre rozhodovanie o predĺžení mandátu výboru v r. 2008.

MZV SR sa podieľalo na príprave zákona o zákaze biologických zbraní nevyhnutného pre efektívnu implementáciu **Dohovoru o zákaze biologických zbraní (BWC)** na národnej úrovni. Tento zákon nadobudol účinnosť v júni 2007.

SR v r. 2007 pokračovala v realizácii praktických krokov zameraných na aktívnejšie zapájanie sa do **Bezpečnostnej iniciatívy proti šíreniu ZHN (PSI)**, ktorá predstavuje neformálne partnerské zoskupenie sledujúce náklady podozrivé zo spojenia so šírením ZHN.

Uvedenej politike zodpovedala aj pozorovateľská účasť SR na cvičení PSI Eastern Shield v októbri 2007 na Ukrajine.

V kontexte **Zmluvy o konvenčných ozbrojených silách v Európe**, resp. Adaptovanej zmluvy, sa SR iniciatívne zapojila do konzultácií v rámci NATO a aktívne participovala na rokovaní členských krajín NATO s Ruskou federáciou. Hoci sa napriek konštruktívnemu dialógu nepodarilo zabrániť jednostrannému pozastaveniu uplatňovania Zmluvy Ruskou federáciou 12. 12. 2007, SR sa aj naďalej hlási k cieľom Zmluvy a podporuje jej funkčnosť a integritu a aj naďalej aktívne participuje na procese hľadania ciest k riešeniu v oblasti kontroly konvenčných ozbrojených síl.

Hoci NATO nie je primárnym fórom pre uvedené aktivity, venuje im osobitnú a stálu pozornosť. Tento proces prebieha v dvoch rovinách: prvá sa týka zdokonaľovania obranných kapacít spojencov, kde sú požadované odborné analýzy a hodnotenia. Do tejto oblasti patrí aj aktualizácia hodnotenia rizík vyplývajúcich zo šírenia balistických rakiet prijatá Severoatlantickou radou na jeseň 2007, ktorá bude súčasťou odbornej databázy pre rozhodovanie o možnom budovaní protiraketovej obrany NATO. Druhá rovina spočíva v podpornej diskusii spojencov ako pomôcť efektívnejšiemu využitiu multilaterálnych nástrojov zameraných na nešírenie a kontrolu zbraní (napr. výboru BR zriadeného rezolúciou BR OSN 1540). Do tejto skupiny aktivít preto možno zahrnúť aj historicky prvú prezentáciu predsedu výboru 1540 na pôde NATO v novembri 2007, ktorým bol v tom čase stály predstaviteľ SR pri OSN.

3.6. Organizácia pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe (OBSE)

Slovensko bolo na pôde OBSE počas celého r. 2007 aktívne a viditeľné, a to najmä vďaka predsedníctvu v Bezpečnostnom výbore OBSE. V rámci koordinačných stretnutí EÚ zastávala Stála misia SR pri OBSE pozíciu spravodajcu pre Chorvátsko. Pozitívnym príspevkom SR pre činnosť OBSE bolo vystúpenie Vysokého predstaviteľa pre BaH M. Lajčáka v Stálej rade. Predsedníctvo SR v Bezpečnostnom výbore nadviazalo na aktivity Pracovnej skupiny pre nevojenské aspekty bezpečnosti, ktorej v r. 2006 predsedala SR a ktorá sa venovala boju proti terorizmu, policajnej spolupráci v regióne OBSE, bezpečnosti a manažmentu hraníc a otázke reformy/riadenia bezpečnostného sektora.

SR v r. 2007 prezentovala v rámci OBSE iniciatívu vypracovať prehľad hlavných princípov a noriem OBSE v oblasti **riadenia/reformy bezpečnostného sektora**. Išlo o reakciu na výzvu BR OSN, ktorá vznikla počas predsedníctva SR na záver otvorenej debaty na tému vytvorenia integrovaného konceptu reformy bezpečnostného sektora, kedy OSN prijala vyhlásenie predsedu vyzývajúce, inter alia, relevantné medzinárodné organizácie (ako napr. OBSE), aby svojimi skúsenosťami prispeli k tvorbe konceptu.

4. Hodnotenie pôsobenia SR v OSN

4.1. Členstvo SR v Bezpečnostnej rade OSN

SR si za obdobie svojho dvojročného pôsobenia v BR OSN získala u partnerov vysoký kredit a uznanie za aktívny, vyvážený a profesionálny prístup k výkonu postu nestáleho člena BR OSN. Potvrdila, že je platným členom BR OSN schopným svojimi vyváženými postojmi prispievať k budovaniu konsenzu a na základe toho i ku konkrétnym a funkčným riešeniam problémov v agende BR OSN. Slovensku pomáhala aj skúsenosť z úspešnej transformácie a demokratizácie našej spoločnosti, ktorú sme často aplikovali

v stanoviskách a návrhoch na riešenie krízových a konfliktných situácií. K ďalším princípom vystupovania SR na pôde BR OSN patrila transparentnosť, otvorenosť a principiálnosť, ale i schopnosť zohľadniť oprávnené argumenty iných, čo naši partneri v BR OSN, ale i mimo nej vysoko oceňovali. Profesionálne pracovala Stála misia SR pri OSN v New Yorku pod vedením veľvyslancu P. Buriana.

Aktívnym pôsobením SR v BR OSN sa podarilo splniť stanovený cieľ, ktorým bolo zvýšiť vplyv SR na rozhodovaní o záležitostiach globálneho významu a všeobecnú prestíž Slovenska na medzinárodnej scéne.

Predsedníctvo SR v BR vo februári 2007

Rok 2007 bol druhým rokom pôsobenia SR na poste nestáleho člena BR OSN. Pôsobenie SR v tomto hlavnom orgáne OSN vyvrcholilo počas februárového predsedníctva SR v BR OSN, čo je jeden z najnáročnejších a najdôležitejších postov v multilaterálnej diplomacii. Vzhľadom na anglické abecedné poradie členských štátov BR OSN išlo o jediné predsedníctvo SR počas jej mandátu nestáleho člena v BR OSN a v histórii Slovenska o vôbec prvé pôsobenie na tomto významnom poste.

Počas slovenského predsedníctva v BR OSN sa konali celkom tri otvorené diskusie (z toho dve tematické, iniciované Slovenskom – diskusia na ministerskej úrovni zameraná na problematiku reformy bezpečnostného sektora (SSR) a diskusia o možnostiach spolupráce OSN s medzinárodnými organizáciami v boji proti šíreniu zbraní hromadného ničenia v zmysle implementácie rezolúcie 1540 – a ďalej otvorená diskusia k aktuálnej situácii na Blízkom a Strednom Východe, vrátane palestínskej otázky); jedna verejná schôdza k situácii vo Východnom Timore; osem uzatvorených konzultácií k celej šírke agendy BR OSN (predovšetkým ku konfliktom v Afrike); dva pracovné obedy členov BR OSN s GT OSN Pan Ki-munom (z toho jeden venovaný prioritne téme SSR za účasti ministra zahraničných vecí SR J. Kubiša) a štyri hlasovania o návrhoch rezolúcií.

Počas predsedníctva v BR OSN mala SR možnosť aktívne viesť rokovania BR OSN, ktoré dospeli k rozšíreniu mandátu misií v Konžskej demokratickej republike, Východnom Timore, na Haiti a prijať rezolúciu, ktorou BR OSN autorizovala nasadenie mierovej misie Africkej únie v Somálsku. Počas tohto obdobia BR prijala dve predsednícke vyhlásenia obidve z dielne SR – k SSR a nešíreniu ZHN. Taktiež prijala sedem vyhlásení pre tlač (z toho dve navrhnuté predsedníctvom: k Somálsku a Konžskej demokratickej republike; ďalej dve k Libanonu, k Pobrežiu Slonoviny, k teroristickému útoku v Iráne a bombovému útoku na vlak v Indii).

Profilová téma SR: reforma bezpečnostného sektora (SSR)

SR využila r. 2007 na zvýraznenie svojej profilovej témy – SSR, ktorú si zvolila ako vklad k riešeniu tejto otázky na pôde OSN. Cieľom bolo dosiahnuť lepšiu koordináciu úsilia jednotlivých súčastí systému OSN a celého medzinárodného spoločenstva, zefektívniť činnosti v tejto oblasti, ako aj ich ďalšie rozšírenie v post-konfliktnom usporiadaní, ale aj pri prevencii konfliktov. Partneri oceňovali uvedenú iniciatívu SR a zdôrazňovali význam toho, že témy SSR v BR OSN sa tak aktívne, vysoko profesionálne a zároveň citlivo ujala menšia krajina bez bočných záujmov, historického zaťaženia alebo skrytej agendy.

Na dôkladnej príprave témy SSR pracovala aktívne SR od začiatku svojho pôsobenia v BR OSN a táto téma dominovala aj v ministerskej diskusii BR počas februárového predsedníctva SR. Výsledkom bolo prijatie predsedníckeho vyhlásenia, ktoré o. i. zdôraznilo kľúčový význam SSR pre stabilizáciu a rekonštrukciu postkonfliktných krajín, uznalo potrebu vypracovať komplexnú správu GT OSN o prístupoch OSN k SSR a privítalo spoločnú

iniciatívu SR a JAR usporiadať seminár o skúsenostiach SSR v podmienkach afrického kontinentu. Výsledkom seminára (Kapské Mesto, 7.–8. 11. 2007), ktorému predsedali ministri zahraničných vecí SR a JAR, bolo predsednícke vyhlásenie. Uvádza, že neefektívny bezpečnostný sektor môže predstavovať vážnu prekážku mieru, stability, udržateľného rozvoja, znižovania chudoby, právneho štátu, dobrého vládnutia a dodržovania ľudských práv. Vyhlásenie tiež zdôraznilo, že primárnym cieľom SSR je posilnenie bezpečnosti občanov štátu a vyzvalo Africkú úniu na vypracovanie spoločného konceptu a stratégie SSR.

SR s cieľom zvýšiť podporu SSR v rámci OSN iniciovala založenie tzv. skupiny priateľov SSR a ujala sa koordinácie jej činnosti. Skupina priateľov SSR pozostávajúca z 27 geograficky i politicky rovnomerne rozložených krajín aktívne spolupracovala s pracovnou skupinou OSN, ktorá mala na starosti prípravu správy GT OSN o prístupoch OSN k SSR. SR má aj po skončení pôsobenia v BR OSN záujem naďalej koordinovať prácu skupiny priateľov pre SSR a tiež úzko spolupracovať s členmi BR OSN pri ďalšom rozvíjaní tejto agendy.

Pôsobenie SR vo výboroch BR OSN

Jednou z najdôležitejších funkcií, ktorú SR zastávala v r. 2006–7 v oblasti agendy odzbrojenia a kontroly zbrojenia bolo **predsedníctvo vo výbore BR OSN zriadenom na základe rezolúcie 1540** (2004) o nešírení zbraní hromadného ničenia.

V r. 2007 SR pokračovala vo výkone funkcie **spolupredseda Ad hoc výboru BR OSN pre revíziu mandátov** (druhým spolupredsedom sa stala JAR; v r. 2006 ním boli USA). Cieľom aktivít SR bolo zmysluplne ukončiť proces revízie mandátov BR OSN do konca r. 2007. V rámci tejto funkcie SR získala užitočné skúsenosti, ktoré bude môcť zúročiť aj v nadchádzajúcom období v rámci procesu revízie mandátov VZ OSN.

Vysoko cenené bolo tiež **predsedníctvo SR v neformálnej pracovnej skupine BR OSN pre dokumentáciu a iné procedurálne otázky**, keďže problematika reformy pracovných metód BR OSN je v centre pozornosti širokého členstva OSN, vzhľadom na jej priamy dopad na efektívnosť práce BR OSN a na zvyšovanie otvorenosti a transparentnosti Rady voči ostatným členským štátom BR OSN. Úsilie SR bolo sústredené najmä na dôslednú implementáciu rozhodnutia predsedu BR OSN č. 507/2006 z 19. 7. 2006, ktoré bolo prijaté ešte počas japonského predsedníctva pracovnej skupiny a ktoré pokrýva široké spektrum pracovných metód BR OSN. Pracovná skupina tiež riešila veľké množstvo praktických otázok dokumentácie a procedúr BR OSN, napr. spoluprácu BR OSN so Sekretariátom OSN, narábanie s citlivými dokumentmi a informáciami, posilňovanie interakcie a dialógu BR OSN s ostatnými členskými štátmi OSN, najmä priamo dotknutými a zainteresovanými, určovanie správnych formátov zasadnutí BR OSN, vytvorenie internetovej stránky pracovnej skupiny atď.

4.2. Reforma OSN a jej hlavných orgánov

Revitalizácia Valného zhromaždenia OSN (VZ OSN)

Niekoľko rokov prebiehajúca diskusia k potrebe revitalizácie VZ OSN, ako hlavného zákonodarného a rozhodovacieho orgánu, nezaznamenala ani počas r. 2007 významný pokrok. Diskusia o revitalizácii VZ OSN je čoraz viac zneužívaná na ostrú kritiku BR OSN, hlavne zo strany rozvojových štátov neúspešne aspirujúcich na stále členstvo v Rade. SR sa v diskusii zasadzuje primárne za zefektívnenie práce expertných výborov a implementáciu existujúcich rezolúcií.

Reforma Bezpečnostnej rady OSN (BR OSN)

Reforma BR OSN predstavuje mimoriadne citlivý a zdĺhavý proces, v ktorom sa zatiaľ nepodarilo dospieť ku konsenzu. Slovensko na pôde OSN dlhodobo podporovalo a podporuje vytvorenie demokratickejšej a reprezentatívnejšej BR OSN, ktorá by lepšie odzrkadľovala novú geopolitickú realitu. Zastávame názor, že rozšírenie BR OSN v oboch kategóriách členstva a v širšom zastúpení rozvojových krajín.

Na podnet predsedu VZ OSN vypracovali piati spolupredsedovia v apríli 2007 správu, ktorá prišla s triezvym hodnotením a realistickými návrhmi reformy BR OSN. Danú správu v diskusii s členmi následne dopracovali dvaja spolupredsedovia, ktorí navrhli spustiť proces medzivládnych rokovaní s cieľom vytvoriť model prechodného prístupu k usporiadaniu BR OSN. SR na zasadaní venovanom prezentácii správy vystúpila s prejavom, v ktorom sa kriticky vyjadrila na margo samotnej správy. Podporila návrhy spolupredsedov na medzivládne rokovania s cieľom ustanoviť prechodný model BR OSN s následnou revíziou. SR potvrdila tiež svoju podporu modelu rozšírenia v oboch kategóriách členstva. Zásadné rozdiely medzi hlavnými táborami však znemožnili akékoľvek konkrétne výsledky. Záverečná správa pracovnej skupiny preto nijako nerieši samotnú reformu BR OSN. Celú problematiku bez odporúčania posunulo 62. zasadnutiu VZ OSN na medzivládne rokovania.

Reforma Hospodárskej a sociálnej rady (ECOSOC)

Reformu ECOSOC sa podarilo uzavrieť ešte na sklonku r. 2006. Jej výsledky sú prevažne organizačného charakteru a upravujú niektoré oblasti aktivít ako napr. pravidelné zvolávanie rozvojového fóra spolupráce. SR pokračovala v aktívnej prezentácii svojej kandidatúry za člena ECOSOC pre r. 2010–12 (voľby sa uskutočnia počas 64. zasadnutia VZ OSN na jeseň 2009), usilovala sa o uzavretie čo najväčšieho počtu recipročných dohôd o vzájomnej podpore kandidatúr s ostatnými členskými štátmi OSN.

Revízia mandátov

Počas uplynulého roka sa k revízii mandátov viackrát stretli neformálne pracovné skupiny, ktoré posudzovali revíziu v dohodnutých oblastiach – kontrola omamných látok, prevencia proti organizovanému zločinu, boj proti terorizmu. Diskusie nepriniesli žiaden konkrétny výsledok v zmysle zrušenia konkrétnych zastaralých mandátov a bude sa v nich pokračovať aj počas 62. zasadnutia VZ OSN.

Reforma rozvojového sektora a súdržnosť systému OSN (System-wide coherence – SWC)

Cieľom procesu celosystémovej koherencie je zjednotenie riadenia a celkového fungovania systému OSN a jej viac ako 30 odborných organizácií, fondov a programov v oblasti rozvoja, humanitárnej pomoci, životného prostredia a rodovej rovnosti. Reforma rozvojového sektora nezaznamenala v priebehu r. 2007 želateľný pokrok. Štáty severu a juhu zostali naďalej príliš rozdelené v predstavách, ako by projekt SWC mal v reálnej podobe fungovať. SR sa riadi spoločným stanoviskom EÚ, k vytvoreniu ktorého aktívne prispela. Jeho základom je racionalizácia práce jednotlivých inštitúcií, zabránenie duplicitným činnostiam a spoločná koordinácia práce viacerých agentúr systému OSN v konkrétnej prijímateľskej krajine.

Reforma manažmentu OSN

V oblasti reformy manažmentu sa podarilo prijať viaceré kroky k posilneniu vnútornej kontroly, zodpovednosti, transparentnosti a efektívneho využívania ľudských i finančných zdrojov.

S nástupom nového GT OSN Pan Ki-muna od 1.1.2007 došlo k viacerým významným zmenám v OSN. Za najväčší reformný krok možno považovať reštrukturalizáciu odboru pre mierové operácie Sekretariátu OSN (Department for Peacekeeping Operations) tak, aby zabezpečil efektívnejšie fungovanie a riadenie čoraz komplexnejších mierových operácií. SR považuje posilnenie činnosti OSN v oblasti mierových operácií a prevencie konfliktov za kľúčové, preto aktívne podporovala GT OSN v jeho úsilí. Posilnenie Sekretariátu OSN v agende odzbrojenia bolo ďalším dôležitým rozhodnutím nového GT OSN. Novovytvorený úrad zefektívni koordináciu medzi členskými štátmi, Sekretariátom OSN a ďalšími organizáciami v oblasti odzbrojenia a mal by prispieť k oživeniu agendy odzbrojenia.

SR privítala vznik útvaru pre právny štát na Sekretariáte OSN, ktorý je podporným úradom Koordinačnej skupiny pre právny štát.

4.3. Účasť SR v mierových misiách OSN

Aktívna účasť príslušníkov ozbrojených síl SR (OS SR) v operáciách medzinárodného spoločenstva na zachovanie mieru, zameraných na riešenie konfliktov, posilnenie bezpečnosti vo svete a boj proti terorizmu patrí od vzniku samostatnej SR a jej ozbrojených síl medzi hlavné súčasti zahraničnej a bezpečnostnej politiky SR. Pôsobenie príslušníkov OS SR v operáciách medzinárodného krízového manažmentu stabilne prispieva k zvyšovaniu kreditu SR na medzinárodnej scéne. Touto účasťou OS SR získali cenné skúsenosti, zvýšila sa ich interoperabilita, prispeli k plneniu medzinárodných záväzkov a došlo k rozvoju nových spôsobilostí. Zároveň sa SR pomerom vysielaných vojakov k počtu obyvateľov a početnosti ozbrojených síl naďalej radí k najaktívnejším prispievateľom z krajín stredoeurópskeho regiónu.

V priebehu r. 2007 pôsobili príslušníci OS SR v 3 mierových operáciách (UNFICYP, UNDOF a UNIFIL) a v 1 pozorovateľskej misii (UNTSO).

Príslušníci OS SR pôsobia v misii UNFICYP na Cypre na základe uznesenia NR SR č. 1372 z 10. 5. 2001 a v súlade s mandátom plnia operačné úlohy v Sektore 4, v ktorom je SR od 18. 6. 2001 veliacou krajinou. V misii UNDOF na Golanských výšinách pokračovalo pôsobenie slovenskej 3. roty v počte 95 osôb pri plnení úloh v zostave rakúskeho práporu na 7 stálych pozíciách. Ich hlavnou úlohou je pozorovanie a hliadkovanie formou peších alebo motorizovaných hliadok v určenom priestore zodpovednosti, ktorý je súčasťou priestoru separácie medzi Izraelom a Sýriou.

V misii UNTSO pôsobia 2 dôstojníci OS SR na základe uznesenia vlády č. 402 z 9. 6. 1998 a uznesenia NR SR č. 1153/1998 vo funkciách vojenských pozorovateľov. Vykonávali úlohy monitorovania dodržiavania obsahu dohody o prímerí medzi Sýriou a Izraelom na Golanských výšinách, situácie na izraelsko-libanonskej hranici, patrolovania a vykonávania inšpekcií, podieľali sa na špeciálnom vyšetrení, ako aj na výcviku nových pozorovateľov. Od januára 2008 SR na základe ponuky OSN obsadí funkciu vedúceho pozorovateľskej skupiny, čím sa posilní prítomnosť príslušníkov OS SR v tejto misii.

V súčasnej dobe pôsobí v mierových a pozorovateľských misiách 293 príslušníkov OS SR. V priebehu r. 2007 bolo ukončené vyslanie šesťčlenného chirurgického tímu OS SR, ktorý bol nasadený v belgickej nemocnici ROLE 2 v misii UNIFIL v Libanone v priestore mesta Tibnin.

Pôsobenie našich vojakov v misiách OSN okrem iného zásadným spôsobom pomáha budovať dobrý obraz SR, či už v krajine pôsobenia, napr. na Cypre, alebo u partnerov, s ktorými v misiách pôsobíme, napr. s BE v rámci poľnej nemocnice na území Libanonu alebo s AT v rámci spoločnej jednotky na Golanských výšinách.

4.4. Medzinárodné organizácie systému OSN

Pôsobenie SR v medzinárodných organizáciách sa zameriavalo na upevnenie postavenia krajiny v medzinárodnom spoločenstve v kontexte priorit zahraničnej politiky SR. Integrovanou súčasťou pôsobenia SR na pôde medzinárodných organizácií bola realizácia SZBP EÚ, aktívne zapojenie sa do koordinačných mechanizmov EÚ s cieľom formulovať spoločné stanoviská k aktuálnym témam agendy medzinárodných organizácií. Vo všeobecnosti možno pôsobenie SR hodnotiť pozitívne, keďže v rámci viacerých medzinárodných organizácií SR dosiahla nezanedbateľné úspechy, resp. aktívne prispela do práce organizácií a zapojila sa do medzinárodnej spolupráce v daných oblastiach (napr.: FAO, UNESCO, WHO, UNIDO). Na druhej strane sú však aj rezervy, ktoré budú v nadchádzajúcich obdobiach vyžadovať väčšiu pozornosť zo strany najmä niektorých odborných rezortov SR (napr.: v rámci UNODC aktívnejšie zapojenie sa do práce medzinárodnoprávných mechanizmov v oblasti boja proti nadnárodnému organizovanému zločinu a korupcii). Vzhľadom na záväzky SR vyplývajúce z členstva v EÚ v oblasti podpory medzinárodnej rozvojovej spolupráce nemožno výšku prostriedkov vyčleňovaných SR na rozvojové programy a aktivity relevantných organizácií a fondov systému OSN (napr.: UNICEF, UNHCR, UNFPA) považovať za adekvátnu. Dobrovoľné príspevky SR vynakladané v tomto smere sú relatívne veľmi nízke aj v porovnaní s inými novými členskými krajinami EÚ. Bude potrebné, akonáhle rozpočtová situácia vlády SR vytvorí na to podmienky, prijať postupné kroky pre nápravu tohto stavu.

Európska hospodárska komisia (EHK)

Aktivity v rámci zreformovanej EHK sa koncentrovali na vybrané témy z oblasti ochrany životného prostredia, harmonizácie predpisov v doprave, v oblasti zefektívnenia manažmentu v lesníctve a drevárstve, pri optimalizácii územného plánovania a pri propagácii progresívnych technológií a mechanizmov ich riadenia. Osobitnú pozornosť SR venovala aktivitám v rámci novovytvoreného výboru pre ekonomickú spoluprácu a integráciu (CECI) a účasti expertov na práci pre oblasti inovácií a konkurencie schopné politiky (TOS-ICP) a duševného vlastníctva (TOS-IP).

Európska organizácia pre fyziku častíc (CERN)

Činnosť SR v CERN možno hodnotiť vysoko pozitívne. V súlade so zameraním zahraničnej politiky pre r. 2007, si SR prostredníctvom realizovaných obchodných kontraktov naďalej udržala vysoký stupeň návratnosti vložených finančných prostriedkov, ako aj relatívne vysoko početné zastúpenie slovenských expertov pri poslednej etape výstavby veľkého hadrón-pozitrónového urýchľovača (LHC). Delegáti menovaní vládou SR sa pravidelne a aktívne zúčastňovali zasadnutí politických orgánov CERN (Rada, Finančný výbor), pričom vedecký delegát v Rade CERN zastával funkciu podpredsedu Rady CERN.

Komisia pre rozvoj prostredníctvom vedy a technológií (CSTD)/Konferencia OSN pre obchod a rozvoj (UNCTAD)

SR sa úspešne zhostila vykonávania predsedníckej funkcie v uvedenej Komisii OSN, poverenej monitorovaním plnenia záverov Svetového summitu o informačnej spoločnosti (WSIS).

Medzinárodná agentúra pre atómovú energiu (MAAE)

Dôležitým aspektom aktivít SR v uplynulom období bolo presadzovanie plnenia relevantných záväzkov vyplývajúcich zo Zmluvy o nešírení jadrových zbraní (NPT), Štatútu MAAE a dohody o bezpečnostných zárukách jednotlivých krajín. Agentúra sa zameriavala na jadrové programy Iránu a KĽDR. Medzi výrazne úspechy MAAE a jej členských štátov v uplynulom roku patrilo opätovné zapojenie agentúry do verifikácie jadrového programu KĽDR. V tejto súvislosti je EÚ pripravená sa finančne podieľať na implementácii schváleného mandátu agentúry a zabezpečení inšpekcií MAAE v KĽDR. Vo vzťahu k jadrovému programu Iránu SR monitorovala vývoj a spolu s ďalšími partnermi, osobitne v rámci EÚ, sa podieľala na dialógu a diplomatickom riešení kauzy. Jedným z prijatých opatrení bolo dosiahnutie dohody medzi MAAE a Iránom o akčnom pláne na objasnenie otvorených otázok. Vyriešenie týchto otázok je jedným z kľúčových faktorov riešenia iránskej otázky.

Agentúra sa naďalej venovala aj otázkam zamedzenia zneužívania jadrových programov na iné ako mierové účely a vytvoreniu mnohonárodných centier na výrobu jadrového paliva. Napriek záujmu viacerých členských krajín MAAE, vrátane partnerov SR a samotnej SR, sa nepodarilo dosiahnuť želaný výsledok v otázke verifikácií a bezpečnostných záruk kvôli zásadnému rozporu vo využívaní jadrovej energie vo vzťahu k dodržiavaniu medzinárodných noriem, práv a povinností z nich vyplývajúcich.

SR pokračovala v účasti na národných, regionálnych a interregionálnych projektoch technickej spolupráce s MAAE. SR v súčasnosti poskytuje svoje expertné poznatky najmä v oblasti výstavby jadrových elektrární a bezpečnosti a fyzickej ochrany jadrových zariadení.

SR pôsobila vo viacerých odborných výboroch MAAE, ako výbor pre radiačné bezpečnostné štandardy (RASSC), výbor pre jadrové bezpečnostné štandardy (NUSSC), výbor pre bezpečnostné štandardy rádioaktívnych odpadov (WASSC) a iné.

Medzinárodná organizácia práce (ILO)

SR si plnila záväzky vyplývajúce z členstva v ILO, vrátane povinností súvisiacich s aplikáciou prijatých dohovorov a odporúčaní. Nezávislú expertnú pomoc ILO využila SR najmä pri príprave novely Zákonníka práce, v sociálno-pracovnej oblasti, ako aj pri zhodnotení sociálneho dialógu a postupu dôchodkovej reformy v SR. Zasadnutia Generálnej konferencie ILO v júni 2007 sa zúčastnila tripartitná delegácia SR na čele s ministerkou práce sociálnych vecí a rodiny, ktorá počas konferencie rokovala s generálnym riaditeľom ILO a ďalšími partnermi. Zvýšenú pozornosť SR venovala nedodržiavaniu dohovorov ILO, predovšetkým Mjanmarskom a Bieloruskom, pričom svoje postoje koordinovala s ČK EÚ.

Ministerská konferencia o ochrane lesov v Európe

Na 5. ministerskej konferencii o ochrane lesov v Európe (Varšava, 5.–7. 11. 2007) sa zúčastnila delegácia SR vedená ministrom pôdohospodárstva SR M. Jureňom. Na zasadnutí bola schválená kandidatúra SR na usporiadanie 8. ministerskej konferencie v horizonte r. 2019–20 a súčasne sa ako člen zúčastnila stretnutia Hlavného riadiaceho výboru ministerských konferencií, kde bude pracovať v r. 2008–24 spolu so Španielskom, Nórskom, Poľskom a NSR. V r. 2015–20 bude medzinárodný sekretariát hlavného riadiaceho výboru sídliť v SR, podľa predbežného návrhu v Národnom lesníckom centre Zvolen.

Organizácia OSN pre priemyselný rozvoj (UNIDO)

V r. 2007 pokračovala praktická realizácia prvej fázy novej koncepcie spolupráce SR – UNIDO, ktorej rámec vytvorila Administratívna dohoda medzi UNIDO a vládou SR týkajúca sa účelového príspevku do Fondu pre priemyselný rozvoj (podpísaná v septembri 2005). Podpísanie dohody vytvorilo podmienky pre etablovanie SR ako novej prispievateľskej krajiny financujúcej projekty a programy rozvojovej pomoci UNIDO na podporu trvalo udržateľného priemyselného rozvoja v rozvojových a transformujúcich sa krajinách. Programový výbor pre spoluprácu SR – UNIDO, zložený zo zástupcov MZV SR, MH SR a MŽP SR, posúdil ďalší balík návrhov projektov, pripravených príslušnými odbornými útvarmi Sekretariátu UNIDO, a rozhodol o financovaní 1. fázy projektu Zriadenie mobilnej jednotky pre spracovanie mlieka, ktorý je súčasťou širšieho integrovaného programu UNIDO pre Mongolsko, v sume 165 tis. USD. Jedným z dôležitých faktorov výberu daného projektu bola aj možnosť zapojiť slovenské subjekty, resp. slovenský know-how do jeho realizácie. Výsledky realizácie budú vyhodnotené v priebehu r. 2008 formou materiálu na rokovanie vlády SR s príslušným odporúčaním ďalšieho postupu.

Organizácia OSN pre vzdelávanie, vedu a kultúru (UNESCO)

Stanovené strategické ciele zahraničnej politiky, ako i záujmy SR vo vzťahu k UNESCO boli naplnené. Aktivity SR sa prioritne sústredili na zabezpečenie kvalitnej účasti SR na podujatiach UNESCO, predovšetkým na 34. zasadnutí Generálnej konferencie UNESCO (Paríž, 16. 10.–3. 11. 2007). SR na ňom zastupovala 26-členná delegácia zložená zo zástupcov rezortov spolupracujúcich s UNESCO, ktorú viedol minister kultúry SR M. Maďarič. Na okrúhlych stoloch ministra školstva SR zastupovala štátna tajomníčka MŠ SR. Z pohľadu SR možno konferenciu hodnotiť veľmi pozitívne. Vo voľbách bola SR zvolená do dvoch subsidiárnych orgánov – Medzivládnej koordinačnej rady programu Človek a biosféra a Právneho výboru. Ako jediná krajina EÚ zastávala SR post predsedu jednej zo šiestich odborných komisií konferencie – Komisie pre spoločenské a humanitné vedy (J. Oszlány, riaditeľ Ústavu krajinej ekológie SAV, ktorému v októbri 2007 udelil generálny riaditeľ UNESCO cenu ománskeho sultána Kabusa za mimoriadny prínos v oblasti životného prostredia). SR zároveň zastávala post podpredsedu Komisie pre informatiku a komunikáciu a bola členom Výboru pre poverovacie listiny. Generálna konferencia schválila do kalendára významných osobností UNESCO 100. výročie narodenia E. Suchoňa a M. Figuli.

R. 2007 bol pre SR úspešný i v oblasti Svetového dedičstva UNESCO. V júni 2007 schválil Výbor Svetového dedičstva na zasadnutí na Novom Zélande spoločnú slovensko-ukrajinskú nomináciu „Karpatské bukové pralesy“. Ide v poradí už o šiesty zápis SR do prestížneho zoznamu UNESCO. SR zároveň vo februári 2007 predložila na zápis spoločnú slovensko-maďarskú nomináciu „Pevnostný systém na sútoku riek Dunaj a Váh v Komárne – Komárome“ a v októbri 2007 spoločne s CZ spoločnú cezhraničnú nomináciu „Pamiatky Veľkej Moravy“. V rámci registra „Pamäť sveta“ sa v auguste 2007 uskutočnil v poradí už tretí zápis SR – „Banské mapy a plány Hlavného komorogrófskeho úradu v Banskej Štiavnici“.

Všetkých desať projektov, ktoré SR predložila v rámci Participačného programu UNESCO, bolo schválených. SR získala finančný príspevok od UNESCO v celkovej výške 174 tis. USD. Suma doplnila financovanie medzinárodných aktivít SR v rámci UNESCO. Ďalší príspevok vo výške 34 tis. USD získala SR na organizáciu vzdelávacieho seminára pre regióny Európy a severnej Ameriky na tému „Úloha národných komisií UNESCO“ (Bratislava, 27.–29. 11. 2007).

Organizácia OSN pre výživu a poľnohospodárstvo (FAO)

SR sa aktívne zúčastňovala všetkých vládnych podujatí v programe FAO a tiež prispela svojimi stanoviskami do nezávislého externého hodnotenia FAO (IEE). Na 34. konferencii FAO (Rím, 17.–25. 11. 2007), vrátane stretnutia na vysokej úrovni na tému Lesy a energia, vystúpil štátny tajomník MP SR. FAO zorganizovalo v spolupráci s MP SR celoeurópske expertné stretnutie v rámci Pracovnej skupiny pre ženy a rodinu na vidieku (Nitra, november 2007). V SR pokračovala činnosť strediska FAO pre strednú a východnú Európu o zložení potravín (CEEFOODS) vo Výskumnom ústave potravinárskom v Bratislave. SR sa aktívne podieľala na rokovaníach k problematike celosvetovej normalizácie a štandardizácie potravín v rámci spoločného programu FAO a WHO – Codex Alimentarius. Slovenská predstaviteľka M. Kadlečíková bola 17. 9. 2007 menovaná do funkcie regionálnej predstaviteľky Regionálneho úradu FAO pre Európu a strednú Áziu v Budapešti.

Program OSN pre ľudské sídla (UN Habitat)

V súvislosti s budúcim zastúpením SR na poste zástupcu predsedu Výboru stálych predstaviteľov Programu OSN pre ľudské sídla pre biennium 2008–9, sa SR v r. 2007 podieľala na koordinácii plnení prioritných dlhodobých zámernov podpory trvalo udržateľného rozvoja ľudských sídiel a presadzovala zapájanie nových flexibilnejších nástrojov v boji proti fenoménu chudoby. Súčasne na širšom medzinárodnom fóre tlmočila podporu aktivitám posilňujúcim trvalo udržateľný rozvoj ľudských sídiel.

Program OSN pre životné prostredie (UNEP)

Z titulu predsedníctva SR vo Výbore stálych predstaviteľov UNEP so sídlom v Nairobi pre biennium 2006–7, SR aktívne participovala na zabezpečovaní a koordinovaní koherenčnej politiky v oblasti ochrany životného prostredia v rámci štruktúry UNEP, ako i v kontexte prioritných aktivít v regióne Afriky. SR presadzovala flexibilitu environmentálnych inštitúcií v systéme OSN a ich schopnosť čeliť výzvam, ktoré sú spojené s aktuálnym medzinárodno-politickým vývojom v dôsledku krízových situácií v regióne.

Svetová zdravotnícka organizácia (WHO)

Pozornosť Svetovej zdravotníckej organizácie (WHO) a členských krajín, vrátane SR, sa zameriavala predovšetkým na agendu globálneho zdravia. Hlavný orgán, Svetové zdravotnícke zhromaždenie (WHA), prijal strategický dokument na obdobie 2006–15, ktorý sa týka všetkých regiónov sveta, sektorov, vrátane ministerstiev, organizácií systému OSN, občianskej spoločnosti, mimovládnych organizácií i súkromného sektora.

SR patrí medzi krajiny s pomerne nízkym výskytom ochorení a efektívnou prevenciou HIV/AIDS, ale napriek tomu venuje náležitú pozornosť uvedenej problematike, ktorá patrí k najväčším bezpečnostným hrozbám. Od januára 2007 je SR členom Koordinačnej Rady UNAIDS. SR si plnila záväzky v oblasti týkajúcej sa implementácie Rámcového dohovoru pre kontrolu tabaku, prostredníctvom národného koordinačného výboru, ako aj prípravy na implementáciu Medzinárodných zdravotných pravidiel (IHR 2005), ktoré nadobudli platnosť v júni 2007.

Na 57. zasadnutí Regionálneho výboru WHO pre Európu (Belehrad, september 2007), bola zvolená slovenská zástupkyňa (D. Farkašová, I. prorektorka Slovenskej zdravotníckej univerzity v Bratislave) za členku Stáleho výboru Regionálneho výboru WHO pre Európu na

obdobie r. 2007–10. SR tak získala dôležitý priestor pre účasť v rozhodovacích procesoch WHO. Na tomto zasadnutí minister zdravotníctva SR taktiež podpísal dohodu o spolupráci medzi MZ SR a WHO EURO na nové obdobie r. 2008–9.

MS SR zorganizovalo 18.–20. 10. 2007 výročnú konferenciu a pracovné stretnutie krajín WHO „Zdravie vo väzenských zariadeniach“, na ktorom sa experti z 31 krajín Európy a Ázie venovali otázkam medzinárodnej spolupráce najmä v oblasti duševného zdravia a ochrany ľudských práv vo väzenských zariadeniach.

Svetový potravinový program (WFP)

SR sa spolupodieľala na príprave programu II. seminára WFP pre nové členské krajiny EÚ, ktorý sa uskutočnil aj za účasti SR v marci na Cypre. SR plne podporila prípravu a schválenie riadiaceho plánu WFP a v súčasnosti sa podieľa na príprave 4-ročného strategického plánu WFP. SR v spolupráci s WFP zrealizovala po prvýkrát prezentáciu vybraného dokumentu WFP na Agrofilme v Nitre a prvýkrát sa v rámci propagácie aktivít WFP uskutočnil v Bratislave pochod za Boj proti hladu.

Úrad OSN pre drogy a kriminalitu (UNODC)

SR sa na expertnej úrovni zapájala do medzinárodnej spolupráce v prevencii a boji proti zneužívaniu omamných a psychotropných látok v súlade so svojimi medzinárodnými záväzkami vyplývajúcimi z relevantných dohovorov OSN. Vecne príslušné rezorty koordinované Výborom ministrov pre drogové závislosti a kontrolu drog a jeho generálnym sekretariátom pravidelne informujú Medzinárodnú radu pre kontrolu omamných látok (INCB) o výrobe, využívaní, exporte a importe omamných a psychotropných látok pre zdravotnícke a vedecké účely s cieľom zabrániť ich zneužitiu na ilegálne ciele a spolupracujú pri výmene informácií a pri predchádzaní ilegálneho obchodu s omamnými a psychotropnými látkami.

Zástupcovia kompetentných odborných rezortov SR sa zúčastnili 50. zasadnutia Komisie OSN pre omamné látky (Viedeň, marec 2007), ktorá posúdila súčasný stav zneužívania drog vo svete z pohľadu ich ilegálnych dodávok a obchodu ako aj opatrení pre znižovanie dopytu po nich, stav plnenia medzinárodných dohovorov v danej oblasti, možné postupy pri hodnotení pokroku dosiahnutého pri plnení záverov a cieľov 20. osobitného zasadnutia VZ OSN (1998) vytýčených pre dekádu do r. 2008, ale tiež otázku alternatívneho rozvoja ako základného komponentu stratégie celosvetového boja proti drogám.

V kontexte záväzkov SR vyplývajúcich z Dohovoru OSN proti nadnárodnému organizovanému zločinu a Dohovoru OSN proti korupcii je novou výzvou zapojenie zástupcov odborných rezortov SR (MV SR, MS SR, GP SR) do práce konferencií strán uvedených dvoch dohovorov, ktoré sú novým prvkom v praxi multilaterálnych právnych nástrojov.

5. Hlavné výsledky zahraničnej politiky SR v stredoeurópskom regióne

5.1. Prehlbovanie dobrých susedských vzťahov so susedskými krajinami

Trvalou prioritou zahraničnej politiky SR je rozvoj dobrých susedských vzťahov. Každú susednú krajinu považujeme svojim spôsobom za strategického partnera, podľa toho, či prioritu spoločného záujmu tvorí európska agenda, euroatlantické väzby, energetická politika, či vzťah k národnostným menšinám, alebo východný vektor našej európskej politiky.

Susedské vzťahy si zachovali tradične dobrú úroveň. SR k tomuto systematicky pristupovala vyváženými postojmi ku všetkým susedom, k čomu významným spôsobom prispela spolupráca v rámci V4. Základom susedských vzťahov bol okrem politického dialógu aj vecný obsah medzirezortnej spolupráce a posilňovanie prirodzených väzieb občanov, občianskych združení, samospráv a malých a stredných podnikateľov. Udalosťou mimoriadneho významu, ktorá vytvorila bezbariérový vstup na územie susedov a významne podporila pohyb obyvateľstva i podnikateľských aktivít, bol vstup do schengenského priestoru.

Nadštandardné vzťahy udržiava SR s najdôležitejším susedom – **Českou republikou (CZ)**. Tie sa v r. 2007 premietli do úzkej a korektnej 2-strannej spolupráce, ako aj do koordinácie aktivít na multilaterálnych fórach. Najdôležitejším fenoménom vzťahov zostáva vzájomné poskytovanie vysokého občianskeho komfortu vo všetkých dôležitých oblastiach. Zaznamenaný bol ďalší rast obchodnej výmeny. Slovenské subjekty najintenzívnejšie využívajú priestor na prezentáciu na prestížnych medzinárodných veľtrhoch v CZ. Rastie význam spolupráce v energetike. Na trvalo vysokej kvalitatívnej úrovni sú vzťahy v oblasti kultúry. Nadálej rastie spontánny záujem českej verejnosti o slovenské umenie vo všetkých žánrových podobách. Napomáha to udržaniu jazykovej blízkosti. Podobne aj v oblasti školstva dominuje podpora oboch strán bezproblémového štúdia na vysokých školách za rovnakých podmienok ako u vlastných študentov, vrátane možnosti používať rodný jazyk bez obmedzenia. Podmienky, ktoré CZ vytvára pre slovenskú menšinu (s počtom viac ako 300 tis. je najväčšou menšinou žijúcou v CZ) sú na vysokom európskom štandarde.

Vo vzťahoch s **Maďarskou republikou** smeruje SR k ich rozvoju v plnom súlade so Zmluvou o dobrom susedstve a priateľskej spolupráci. Pozitívne možno hodnotiť dynamiku vývoja slovensko-maďarských vzťahov v mnohých oblastiach. Tento vývoj narušili niektoré kontroverzné udalosti na politickej úrovni, napr. reakcie maďarských politických predstaviteľov na uznesenie NR SR o nedotknuteľnosti dekrétov prezidenta E. Beneša, alebo využívanie tzv. súkromných ciest maďarských politikov na Slovensko na politické ciele. Neúmerná politizácia a medializácia ďalších otvorených otázok, napr. kauzy H. Malinovej, alebo údajného porušovania práv menšín v SR, ale i snaha o ich internacionalizáciu, nielen negatívne pôsobila na vzájomné vzťahy, ale bola povzbudením pre rôzne extrémistické strany a hnutia. Slovenská strana citlivo vnímala problémy vo vzájomných vzťahoch, najmä ak sa o nich vytvára obraz nezodpovedajúci skutočnosti. Napriek pretrvávajúcim nedorozumeniam sa dialóg na politickej úrovni zintenzívnil. Dôležité bolo júnové stretnutie predsedov vlád po 5 rokoch v Bratislave, na ktorom bol prijatý program Spoločná minulosť, spoločná budúcnosť – v zrkadle spoločných projektov/Common Past, Common Future – in the mirror of common projects, obsahujúci konkrétne kroky rozvoja ďalšej spolupráce. Konštruktívne bolo aj bilaterálne stretnutie v Lisabone, na ktorom sa predsedovia vlád dohodli na príprave ďalšej návštevy maďarského premiéra v SR. V Budapešti sa uskutočnilo riadne VII. zasadnutie Zmiešanej slovensko-maďarskej komisie pre záležitosti menšín, ktoré konštatovalo, že poskytovanie podpory prebieha v súlade s dohodou o vzájomnej podpore národnostných menšín v oblasti vzdelávania a kultúry. Predseda maďarskej vlády bol pozvaný na oficiálnu návštevu v SR a začala sa jej príprava. Prebieha vecný dialóg na úrovni ministrov zahraničných vecí.

Intenzita vzťahov s **Poľskou republikou** bola ovplyvnená vnútropolitickým vývojom v tejto krajine. Ten vyústil do predčasných parlamentných volieb a vytvorenia novej vládnej koalície. Kvôli predčasným voľbám sa neuskutočnila na október plánovaná oficiálna návšteva prezidenta SR v Poľsku, ale dialóg pokračoval neformálnym stretnutím oboch prezidentov v decembri 2007 vo Vysokých Tatrách. Frekvencia aktivít na vládnej úrovni bola citeľná najmä v rezortoch obrany, vnútra, dopravy a regionálneho rozvoja. V susedských vzťahoch je

úspešná cezhraničná spolupráca vo všetkých jej formách a v šírke celého spektra dvojstrannej spolupráce. Poľskú republiku opakovane navštívil podpredseda vlády SR pre vedomostnú spoločnosť, európske záležitosti, ľudské práva a menšiny, venujúc sa aj otázkam krajanov. SR pokračovala v realizácii úspešného prezentačného cyklu „Slovensko v poľských mestách“.

Vo vzťahoch s **Rakúskou republikou** nerezonujú žiadne otvorené otázky. Susedská dimenzia nachádza svoj obraz najmä v spolupráci cezhraničných regiónov. Na význame stále rastie spolupráca hlavných miest Bratislavy a Viedne. Hoci nedošlo k privatizácii letiska v Bratislave, záujem o spoluprácu letísk na oboch stranách pretrváva. Tejto skutočnosti zodpovedajú aj plány dopravnej dostupnosti letísk. Vďaka otvorenému a transparentnému prístupu slovenských partnerov a dialógu na odbornej úrovni sa podarilo udržať konštruktívny dialóg v inak kontroverznej otázke jadrovej energetiky. Výrazným pozitívom je sprevádzkovanie diaľničného prepojenia hlavných miest oboch krajín. Podporu má výstavba mostov cez rieku Moravu spájajúcich obce na pohraničí a príjazdových ciest k nim.

Napriek zložitej vnútro politickej situácii a uskutočneniu predčasných parlamentných volieb (30. 9. 2007) na **Ukrajine** sa podarilo udržať intenzitu slovensko-ukrajinských bilaterálnych vzťahov. Mimoriadne dôležité bolo zlepšenie dialógu v oblasti cezhraničnej spolupráce, hospodárstva a kontaktov medzi inštitúciami občianskej spoločnosti. Kľúčovou oblasťou práce ZÚ SR v Kyjeve bolo plnenie úloh vyplývajúcich z pozície kontaktného veľvyslanectva NATO (CPE) v Kyjeve, pričom hlavnou činnosťou CPE bola pomoc pri odovzdávaní slovenských skúseností v rámci verejnej diskusie o NATO. V oblasti európskej integrácie v r. 2007 pokračoval Plán slovenskej pomoci pri implementácii Akčného plánu EÚ-Ukrajina. Napriek intenzívnemu politickému dialógu (aj na najvyššej úrovni) sa nepodarilo dosiahnuť hmatateľné výsledky v otázke majetkového vysporiadania Krivorožského ťažobno-upravárenského kombinátu, projektu prepravy ľahkej kaspickej ropy ropovodom Odesa-Brody a projektu vybudovania jednosmernej spojky na prenos elektrickej energie z Ukrajiny. Na druhej strane aj v r. 2007 pokračoval rast cestovného ruchu z Ukrajiny na Slovensko. 24.-26. 9. 2007 sa v Kyjeve konalo VII. Zasadnutie Medzivládnej slovensko-ukrajinskej komisie pre národnostné menšiny, školstvo a kultúru, ktoré potvrdilo záväzok pokračovať vo vytváraní vhodných podmienok pre zachovanie jazykovej, kultúrnej a náboženskej identity príslušníkov slovenskej menšiny na Ukrajine a ukrajinskej menšiny v SR.

5.2. Aktívny prístup k vyšehradskej spolupráci

Vyšehradská spolupráca zaujímala aj v r. 2007 popredné miesto v prioritách zahraničnej politiky SR. To bolo navyše od 1. 7. 2006 do 30. 6. 2007 umocnené skutočnosťou, že SR bola predsedníckou krajinou vyšehradskej skupiny. SR sa do veľkej miery podarilo naplniť hlavné ciele svojho predsedníctva vo V4: a) posilniť V4 ako dynamické regionálne fórum v rámci EÚ; b) posilňovať koordinačný a konzultačný mechanizmus vyšehradskej spolupráce s cieľom nachádzať spoločné pozície a stanoviská v otázkach spoločného záujmu a c) zlepšiť všeobecnú informovanosť verejnosti o V4.

V prvom polroku 2007 SR počas svojho predsedníctva vo V4 úspešne pokračovala v rozvíjaní všestrannej vyšehradskej spolupráce, ktorá sa po vstupe Slovenska, Česka, Poľska a Maďarska do EÚ dynamizuje a nadobúda novú kvalitu pri identifikovaní spoločných záujmov týchto krajín najmä v dôležitých európskych otázkach a vzájomnej podpore pri ich presadzovaní.

Zásadný príspevok slovenského predsedníctva V4 spočíval v:

- intenzifikácii stretnutí na politickej úrovni, najmä na úrovni ministrov zahraničných vecí, využívajúc európske fóra;
- vytvorení regulárnej formy spolupráce s pobaltskými krajinami;

- iniciovaní pravidelného politického, kulturného, hospodárskeho dialógu V4 + Japonsko;
- v povýšení doterajších príspevkov V4 k európskej politike vo forme vyhlásení na vyššiu formu – priame príspevky V4 do politickej diskusie EÚ na zásadné európske témy;
- uskutočnení konkrétnych politických krokov V4 zameraných na posilnenie Európskej susedskej politiky, vstup krajín V4 do schengenského priestoru v pôvodnom termíne a zrušenie víz s USA.

Medzi významné výstupy V4 v prvom polroku 2007 (v priebehu druhej polovice slovenského predsedníctva) patrili:

- Predsedovia vlád V4 sa na záverečnom summite počas slovenského predsedníctva V4 v Bratislave zhodli na tom, že nesúhlasia so snahami Rakúska a čiastočne aj Nemecka, udržať kontroly na hraniciach aj po 1. 1. 2008 a tým oneskoriť vstup nových ČK do schengenského priestoru.
- Na januárovom zasadnutí Rady pre všeobecné záležitosti a vonkajšie vzťahy v Bruseli bolo predložené spoločné politické stanovisko krajín V4 k posilneniu Európskej susedskej politiky s cieľom podporiť zámer nemeckého predsedníctva v EÚ prehĺbiť spoluprácu s východnými susedmi EÚ v rámci posilňovania Európskej susedskej politiky.
- Na neformálnom marcovom stretnutí ministrov zahraničných vecí ČK EÚ v Brémach prebehla diskusia o follow-up dokumente V4 k Európskej susedskej politike. Nemecké predsedníctvo EÚ ocenilo návrh V4 a podľa neho agenda ENP zaznamenala významný pokrok.
- V máji 2007 sa krajiny V4 zjednotili na spoločnej odpovedi na návrh Bieloruska na spoluprácu V4 + Bielorusko v oblasti Európskej susedskej politiky. SR, ako predsednícka krajina V4, odovzdala spoločnú odpoveď predstaviteľovi ZÚ Bieloruska v SR. Hlavným posolstvom bieloruskej vláde je, že krajiny V4 sú pripravené na spoluprácu V4 + Bielorusko v oblasti ENP, ak dôjde k demokratizácii krajiny.
- Spoločná pozícia k alokáciám Governace facility a Neighbourhood Investment Fund v rámci ENPI bola v mene krajín V4 prezentovaná zástupcom SR na aprílovom zasadnutí pracovnej skupiny COEST v Bruseli.

Ani počas slovenského predsedníctva vo V4, ani počas celého r. 2007 sa V4 nepodarilo postúpiť v koordinácii postupu pri presadzovaní kandidátúr na sídla inštitúcií, resp. na jednotlivé posty v rámci inštitúcií. Súčasné české predsedníctvo V4 zaradilo túto otázku do programu svojho predsedníctva.

V rámci činnosti Medzinárodného vyšehradského fondu (MVF) SR odporučila pokračovať vo vyšehradskom štipendijnom podprograme pre Ukrajinu aj v školskom r. 2007/8. MVF na toto obdobie poskytol 73 štipendií pre študentov a výskumníkov z Ukrajiny na univerzitách v krajinách V4 (z toho 17 pre štúdium v SR). MVF sa tým zaradil medzi najväčších poskytovateľov štipendií na Ukrajinu. Tento projekt sa stretol s mimoriadnym záujmom verejnosti a predstaviteľov vlády na ukrajinskej strane.

V r. 2007 sa uskutočnilo množstvo stretnutí – od najvyššej politickej úrovne (prezidenti krajín V4, Keszthely, 20.–21. 9. 2007) po pracovnú, na ktorých boli diskutované otázky spoločného záujmu krajín V4, prípadne vo formáte V4+, spoločné záujmy krajín V4 a partnerskej krajiny, resp. zoskupenia.

Spolupráca v oblasti priemyslu, energetiky a cestovného ruchu sa odvíjala na úrovni hospodárskych rezortov jednotlivých vlád krajín V4 a následne na základe priamych kontaktov, ktoré si vytvárali výrobné spoločnosti podnikajúce prevažne v regiónoch

s možnosťou využívania cezhraničnej spolupráce. V oblasti energetickej politiky boli načrtnuté možnosti spolupráce v rámci sektorového pohľadu na dodávky ropy, plynu, elektrickej energie, a tiež vo využívaní obnoviteľných zdrojov. Počas pracovného rokovania štátnych tajomníkov ministerstiev zodpovedných za cestovný ruch bol v marci 2007 podpísaný Protokol o spolupráci v oblasti cestovného ruchu, ktorého súčasťou bol Plán marketingových a propagačných aktivít krajín V4 na r. 2007. Krajiny V4 sa vzájomne podporovali a spoločne konzultovali otázky týkajúce sa obchodu s tretími krajinami. Podporili návrh EK na otvorenie rokovaní o liberalizácii obchodu s krajinami ASEAN, Indiou, Južnou Kóreou, ako aj Andským spoločenstvom národov a Stredoamerickou skupinou krajín, ktorý bol odsúhlasený na marcovom zasadnutí GAERC.

5.3. Regionálna a cezhraničná spolupráca

Medzivládna slovensko-maďarská zmiešaná komisia pre cezhraničnú spoluprácu sa v r. 2007 zišla dvakrát. Na svojich zasadnutiach sa okrem iného zaoberala situáciou na spoločnej slovensko-maďarskej štátnej hranici súvisiacou so zriadením spoločných kontaktných pracovísk na cestných hraničných priechodoch, hodnotením a perspektívami spolupráce miestnych a regionálnych samospráv, otázkami súvisiacimi s obnovou dopravnej infraštruktúry (mosty na hraničných riekach), ako aj hodnotením plnenia úloh vyplývajúcich z dokumentu prerokovaného na úrovni oboch vlád „Spoločná minulosť, spoločná budúcnosť – v zrkadle spoločných projektov“. V súvislosti s výstavbou tepelnej elektrárne v Trebišove sa komisia zaoberala otázkou možného cezhraničného znečistenia a jeho prípadného dopadu na prírodné danosti Tokajskej vinohradníckej oblasti.

Slovensko-ukrajinská medzivládna komisia pre cezhraničnú spoluprácu v r. 2007 rokovala dvakrát. Konštatovala zásadné zlepšenie infraštruktúry, postupov a vybavovania na hraničných priechodoch. Zároveň poukázala na problémy súvisiace s vízovým režimom v kontexte so vstupom SR do schengenského priestoru, výstavbou dopravnej infraštruktúry, ako aj technickým vybavením, ktoré zjednoduší pohyb osôb, tovarov a služieb, zaoberala sa tiež stavom prípravy dohody medzi SR a Ukrajinou o spoločnej hraničnej a colnej kontrole, perspektívami rozvoja v medzinárodnej železničnej nákladnej doprave medzi SR a Ukrajinou. Na žiadosť ukrajinskej strany sa urýchlil rokovací proces o Zmluve medzi SR a Ukrajinou o malom pohraničnom styku. Komisia pozitívne hodnotila prijaté opatrenia na Ukrajine, ktorými sa predchádza havarijným znečisteniam a zmierňuje dosah zvýšených hladín vodných tokov počas povodní na spoločných úsekoch štátnej hranice.

Slovensko-poľská medzivládna komisia pre cezhraničnú spoluprácu sa zaoberala problematikou spolupráce liečebných kúpeľov, otázkami poskytovania služieb malých a stredných podnikateľov, spoluprácou základných a stredných škôl i európskymi službami zamestnanosti na slovensko-poľskom pohraničí. Komisia zároveň konštatovala nedostatočný rozvoj cestnej a železničnej infraštruktúry, a preto vyzvala Prešovský samosprávny kraj a Podkarpatské vojvodstvo venovať zvýšenú pozornosť železničným priechodom a modernizácii regionálnych železničných tratí. Komisia tiež konštatovala, že realizáciou spoločných projektov založených na spolupráci a partnerstve v rámci Interregu IIIA sa výrazne napomohlo susedskej cezhraničnej spolupráci.

Na zasadnutí **Slovensko-českej medzivládnej komisie pre cezhraničnú spoluprácu** boli prerokované možnosti urýchlania budovania cestnej a železničnej infraštruktúry na prepojenie púchovského a zlínskeho regiónu a prepojenie žilinského a ostravského regiónu. Komisia zhodnotila implementáciu Operačného programu cezhraničnej spolupráce Iniciatívy Spoločenstva Interreg IIIA SR–CZ 2004–6 a stav schvaľovacieho procesu Operačného programu cezhraničnej spolupráce SR–CZ 2007–13. Komisia prerokovala aj stav

rozpracovanej Urbanistickej štúdie slovensko-českého prihraničného územia, ktorá sa má dopracovať do konca r. 2008.

S Rakúskom sa cezhraničná spolupráca rozvíja medzi samosprávami a samosprávnymi krajmi v súlade s Rámcovou zmluvou medzi SR a Rakúskou republikou o cezhraničnej spolupráci medzi územnými celkami alebo orgánmi. Počas r. 2007 sa však neuskutočnilo stretnutie medzivládnej slovensko-rakúskej komisie.

Novým impulzom pre rozvoj regionálnej a cezhraničnej spolupráce sa určite stanú európske fondy kohéznej politiky podľa cieľa 3 – Európskej teritoriálnej spolupráce, ktorých operačné programy na r. 2007–13 budú základom pre čerpanie finančných prostriedkov (INTERREG IVA MVaRR, INTERREG IV B MŽP, INTERREG IVC MH).

Systémovým prvkom pri organizovaní regionálnej a cezhraničnej spolupráce sa stal zákon o Európskom zoskupení územnej spolupráce (EZUS). Hlavným účelom EZÚS pritom je uľahčovať a podporovať územnú spoluprácu prostredníctvom cezhraničnej, nadnárodnej ako aj medziregionálnej spolupráce svojich členov, ktorá má viesť k posilneniu hospodárskej a sociálnej súdržnosti. Európske zoskupenia sú samostatné iniciatívy členských štátov a ich regionálnych a miestnych orgánov (aj neziskových), schopné realizovať programy alebo projekty európskej teritoriálnej spolupráce. Návrh zákona o EZÚS pripravilo MVaRR a predložilo na prerokovanie v NR SR.

Dôležitým prínosom pre rozvoj regionálnych foriem spolupráce je aj fungovanie Slovensko-bavorskej komisie. Ide o doteraz jedinečnú formu inštitucionalizovanej spolupráce SR na úrovni jednej zo spolkových krajín Nemeckej spolkovej republiky. Jej osobitý charakter podčiarkuje nielen dlhodobé fungovanie, ale aj určitá tradícia a nemeckou stranou zachovávané vnímanie SR ako jednej zo susedných krajín. Doposiaľ posledné zasadnutie komisie sa uskutočnilo v októbri 2007 v Tatranskej Štrbe. Zúčastnili sa ho zástupcovia viacerých rezortov SR, ktorí s partnermi z Bavorska prerokovali a dohodli projekty spolupráce na obdobie r. 2007–9 v oblastiach hospodárstva, poľnohospodárstva, ochrany životného prostredia, kultúry, školstva, justície, vnútra, stavebníctva, zdravotníctva a sociálnych vecí.

Spolupráca v oblasti kultúry, školstva a vedy medzi SR a Francúzskym spoločenstvom a Valónskym regiónom Belgického kráľovstva sa uskutočňovala na základe Dohody o spolupráci medzi vládou SR na jednej strane a vládou Francúzskeho spoločenstva a vládou Valónskeho regiónu na strane druhej z r. 2001. Vzťahy s Flámskym spoločenstvom sa niesli v duchu Programu spolupráce medzi SR a Flámskym spoločenstvom na r. 2006–7. Počas r. 2007 pokračovala realizácia jedného trilaterálneho a troch bilaterálnych projektov s finančným príspevkom Flámskeho spoločenstva BE vo výške viac ako 148 tis. EUR.

Stredoeurópska iniciatíva (SEI)

Ani v r. 2007 nedošlo vo fungovaní SEI k zásadnej zmene a toto iniciatívne zoskupenie krajín stredoeurópskeho regiónu združujúce členské krajiny EÚ s nečlenmi si hľadalo svoje miesto v architektúre množstva organizácií a iniciatív pôsobiacich v regióne. Zástupcovia SR v rámci diskusie o reforme SEI vytrvalo presadzovali názor, že namiesto kozmetických úprav organizačnej štruktúry sa treba sústrediť na zmenu jej tematickej orientácie a vo všeobecnosti zvýšiť efektivitu činnosti.

6. Príspevok SR k podpore bezpečnosti, stability a prosperity na západnom Balkáne

Západný Balkán je jednou z hlavných priorít zahraničnej politiky SR. Vo vzťahu k regiónu sledovala línia zahraničnej politiky dva základné ciele: 1. aktívne sa podieľať na procese stabilizácie regiónu a 2. podporovať integráciu jednotlivých krajín regiónu do euroatlantických štruktúr. V rámci účasti SR na aktivitách medzinárodného spoločenstva zameraných na stabilizáciu a hospodársky rast v regióne sa SR v r. 2007 zúčastnila na všetkých mierových operáciách EÚ a NATO. V rámci podpory integrácie krajín západného Balkánu sa zástupcovia SR zasadzovali na rôznych úrovniach EÚ za dialóg zameraný na udržanie potrebného integračného tempa jednotlivých kandidátov resp. potenciálnych kandidátov. Rozvoj aktivít v bilaterálnej relácii s krajinami západného Balkánu však výrazne ovplyvňujú dlhodobé pretrvávajúce limitujúce skutočnosti, najmä absencia rezidenčných ZÚ.

Zahraničná politika SR sa sústredila najmä na **Srbsko** vrátane **Kosova**. Slovensko nadviazalo dobré pracovné kontakty s novou srbskou administratívou. Pokračovalo v podpore realizácie európskej perspektívy Srbska pri splnení potrebných podmienok a to najmä sprostredkovaním svojich skúseností, ako aj objasňovaním pozícií Únie ako celku. Osobitnú pozornosť venovalo spravodajstvu týkajúcemu sa riešenia statusu Kosova, čím ako volený člen BR OSN, ale aj ako člen EÚ a NATO substantívne prispievalo k skvalitneniu ich stanovísk a politiky v tejto otázke. SR sformovala svoje konzistentné stanovisko k procesu riešenia problému opierajúce sa o vyhlásenie NR SR z marca 2007. Konkrétnym príspevkom v stabilizácii situácie v Kosove bolo pokračovanie účasti OS SR na operácii KFOR, vrátane zvýšenia počtu príslušníkov OS v tejto misii. SR aj v r. 2007 podporovala aktivity poľnej misie OBSE v Kosove, ktorú považuje za dôležitý článok medzinárodného spoločenstva v Kosove. Kľúčovou úlohou bolo nájdenie východiska pre pôsobenie EÚ na základe mandátu, ktorý vychádza z rezolúcie 1244 a to aj v prípade jednostranného vyhlásenia nezávislosti Kosovom a jeho následného uznania niektorými štátmi. V oblasti civilného krízového manažmentu EÚ podporila SR vyslanie misie EBOP do Kosova, ktorá by sa mala zamerať predovšetkým na oblasť polície a právneho štátu.

Slovensko nadviazalo na dobre fungujúce vzťahy s **Čiernou Horou** ešte z obdobia spoločného štátu Srbska a Čiernej Hory, čo pozitívne ovplyvnilo ďalší rozvoj vzťahov, ako aj rozsah konkrétnej expertnej pomoci pre Čiernu Horu pri naplňaní jej euroatlantických ambícií. Slovensko aktualizovalo zmluvnú základňu so Srbskom a s Čiernou Horou v oblasti rozvojovej spolupráce a rozšírilo na tieto krajiny aj systém malých grantov veľvyslanectva. V júni 2007 sa uskutočnila návšteva predstaviteľov NBÚ Čiernej Hory v NBÚ SR s cieľom identifikovať možnosti ďalšej spolupráce pri budovaní bezpečnostného systému a príslušných inštitúcií v Čiernej Hore.

V prípade **Macedónska** SR zdôrazňovala pozitívne momenty jeho vývoja v záujme stimulovania ďalšieho pokroku v približovaní sa k európskym a euroatlantickým integračným štruktúram.

SR už tradične podporovala aktivity **Chorvátska** (HR) spojené s prípravou na členstvo v EÚ odovzdávaním svojich skúseností z prístupového procesu. Slovenské inštitúcie v r. 2007 sa však nezapojili do vyhlásených twiningových projektov vo vzťahu k HR. Podporu vstupu HR do EÚ vyjadril aj prezident SR aj počas svojej návštevy v HR (Varaždín, 30. 9. 2007). SM SR pri OBSE pôsobila v rámci EÚ aj v r. 2007 vo funkcii spravodajcu pre HR. V rámci tohto postu pripravovala pozície EÚ k vystúpeniu premiéra Sanadera, k programu aktivít a k rozpočtu poľnej misie OBSE v HR. Otázka budúcnosti poľnej misie je kontroverznou a citlivou témou, ktorá je preto často a intenzívne diskutovaná na pôde EÚ

i OBSE. Aj z pozície spravodajcu presadzuje SR kompromisné riešenie, ktorým je zatvorenie súčasnej misie OBSE a otvorenie malej kancelárie zameranej výlučne na monitorovanie súdnych procesov s vojnovými zločincami.

Bilaterálna relácia s **Bosnou a Hercegovinou** (BH) sa rozvíjala s príspevom oboch strán. Po bezproblémovej spolupráci v oblasti politickej sa predstavitelia oboch štátov zamerali na rozvoj hospodárskej spolupráce, pričom dochádza k finalizácii niekoľkých zmluvných dokumentov. Slovenské mimovládne organizácie v spolupráci so ZÚ SR v Sarajeve aktívne pomáhajú BH pri prehľbovaní demokratických mechanizmov. Určitou prekážkou zvyšovania objemu rozvojovej pomoci BH je neexistencia dvojstrannej zmluvy o rozvojovej spolupráci, na príprave ktorej sa v súčasnom období pracuje.

Intenzitu sporadického politického dialógu s **Albánskom** možno hodnotiť ako nízku. Do konkrétnej podoby sa doposiaľ nepodarilo transformovať ani obojstranne deklarovaný záujem o výmenu skúseností z integračného a transformačného procesu SR.

7. Hodnotenie plnenia úloh v medzinárodnej a konzulárnej oblasti

7.1. Medzinárodnoprávna oblasť

Vo veci **implementácie rozsudku Medzinárodného súdneho dvora (MSD) v spore o Sústavu vodných diel Gabčíkovo-Nagymaros** pokračovali rokovania medzi SR a HU na úrovni vládnych delegácií. Slovenská strana predložila v r. 2006 maďarskej strane návrh medzivládnej dohody, ktorý obsahoval hlavné princípy súvisiace s implementáciou rozsudku, schválené vládou SR 6. 12. 2006. Predmetom rokovaní v r. 2007 bol slovenský návrh dohody, ako aj návrh na vykonanie spoločného strategického posudzovania rôznych technických variantov Sústavy vodných diel Gabčíkovo – Nagymaros na životné prostredie (SEA). Cieľom rokovaní naďalej zostáva dosiahnuť dohodu, ktorá bude v súlade s rozsudkom Medzinárodného súdneho dvora a zároveň bude naplnením cieľov Zmluvy o výstavbe a prevádzke SVD Gabčíkovo/Nagymaros z r. 1977.

V oblasti **medzinárodného humanitárneho práva** naďalej pokračuje úzka spolupráca MZV SR so Slovenským výborom pre medzinárodné humanitárne právo a súčasne s Medzinárodným výborom Červeného kríža a jeho regionálnym zastúpením v Budapešti. Pri MZV SR naďalej pôsobí Výbor pre medzinárodné humanitárne právo ako stály medzirezortný poradný orgán ministra zahraničných vecí. K jeho hlavným úlohám patrí analýza implementácie medzinárodného humanitárneho práva v právnom poriadku SR, podporovanie rozširovania informácií o cieľoch a zásadách humanitárneho práva vo vzdelávacom procese v školách, Ozbrojených silách SR a Policajnom zbore SR, ako i presadzovanie všeobecnej úcty k medzinárodnému humanitárnemu právu. V rámci šírenia medzinárodného humanitárneho práva v SR zástupca MS SR vo Výbore pre medzinárodné humanitárne právo v spolupráci s poradcom generálneho sekretára Slovenského Červeného kríža a ministra zahraničných vecí SR vypracovali Štúdiu o implementácii medzinárodného humanitárneho práva na Slovensku v slovenskom a anglickom jazyku.

25. 4. 2006 podpísala SR Tretí dodatkový protokol k Ženevským dohovorom z 12. 8. 1949 týkajúci sa prijatia dodatkového rozoznávacieho znaku. NR SR s dodatkovým protokolom vyslovila súhlas svojím uznesením č. 311 z 28. 3. 2007 a prezident SR ho ratifikoval 24. 4. 2007. Ratifikačná listina bola uložená 30. 5. 2007 u depositára protokolu Švajčiarskej spolkovej rady. Protokol nadobudol platnosť 14. 1. 2007 a pre SR nadobudol platnosť 30. 11. 2007.

S cieľom zefektívnenia **spolupráce SR s medzinárodnými trestnými tribunálmi** bola pri MZV SR zriadená medzirezortná pracovná skupina pre otázky súvisiace s činnosťou Medzinárodného trestného súdu a ostatných medzinárodných trestných tribunálov. V priebehu r. 2007 sa uskutočnilo rokovanie zástupcov ústredných orgánov štátnej správy SR so zástupcami Medzinárodného trestného súdu k návrhu medzinárodnej bilaterálnej zmluvy prehlbujúcej spoluprácu medzi SR a Medzinárodným trestným súdom. Rovnako pokračovali pod dohľadom MS SR expertné rokovania k návrhu Dohody medzi vládou SR a OSN o výkone trestov uložených Medzinárodným trestným tribunálom pre bývalú Juhosláviu.

SR sa aktívne podieľala na príprave a schvaľovanom procese medzinárodných zmlúv s európskym prvkom (Stabilizačná a asociačná dohoda medzi Európskymi spoločenstvami a ich členskými štátmi na jednej strane a Albánskou republikou na strane druhej, Dohoda o stabilizácii a pridružení medzi Európskymi spoločenstvami a ich členskými štátmi a Čiernohorskou republikou). Upevňovanie vzájomných vzťahov s nečlenskými štátmi EÚ sa uskutočňovalo aj prostredníctvom procesu dojednávania, schvaľovania medzinárodných zmlúv, ktorých jednou zmluvnou stranou je EÚ a druhou zmluvnou stranou je nečlenský štát.

7.2. Konzulárna ochrana občanov SR

MZV SR, diplomatické misie a konzulárne úrady SR dôsledne plnili úlohy ochrany práv a záujmov slovenských občanov v zahraničí a starostlivosti o ich oprávnené potreby. Slovenským občanom v núdzi bola poskytovaná konzulárna pomoc na základe platných právnych noriem. Verejnosť bola podrobne informovaná o možnostiach pomoci za našimi hranicami, ako aj o aktuálnych podmienkach cestovania do jednotlivých krajín prostredníctvom internetovej stránky a vyhlásení hovorca MZV SR.

V záujme rozvoja cezhraničnej spolupráce a dobrých susedských vzťahov, aby sa štátna hranica medzi Slovenskom a Ukrajinou ako vonkajšia hranica EÚ, nestala prekážkou obchodnej, sociálnej, kultúrnej a regionálnej spolupráce, sa uskutočnili bilaterálne rokovania, ktoré vyústili do parafovania textu Zmluvy medzi SR a Ukrajinou o malom pohraničnom styku.

Počas prvých 10 mesiacov r. 2007 bolo prostredníctvom konzulárnych oddelení SR v zahraničí spracovaných 5.423 žiadostí o vydanie matričných dokladov, 5.997 žiadostí o vydanie cestovného pasu SR, vydaných 2.837 cestovných preukazov, prijatých 1.806 žiadostí o udelenie povolenia na prechodný a trvalý pobyt atď. Cudzincom bolo udelených 72.797 víz na vstup a pobyt na území SR.

Konzulárnu pomoc popri diplomatických misiách a konzulárnom odbore MZV SR zabezpečovali aj honorárne konzuláty SR v zahraničí. V r. 2007 bolo zriadených 11 honorárnych konzulátov: Arménsko (Jerevan), Francúzsko (Grenoble, Nancy a Toulouse), Grécko (Pireus), Juhoafrická republika (Kapské Mesto), Kanada (Toronto), Maroko (Casablanca), Nigéria (Port Harcourt), Rakúsko (Salzburg) a USA (Las Vegas), ktoré sa zaradili k už existujúcej sieti konzulárnych úradov SR vedených honorárnymi konzulmi. V súčasnosti má tak SR zriadených celkovo 155 konzulárnych úradov SR vedených honorárnymi konzulmi.

7.3. Spolupráca so Slováckmi žijúcimi v zahraničí

Podľa zákona č. 474/2005 Z. z. o Slováckoch žijúcich v zahraničí štátnu politiku starostlivosti a podpory krajanov od 1.1.2006 vykonáva Úrad pre Slovákov žijúcich v zahraničí. Ten, spolu s diplomatickými misiami SR, prijímal žiadosti o priznanie postavenia Slováka žijúceho v zahraničí a pripravoval podklady o postavení Slovákov v zahraničí pre potreby členov vlády počas ich pracovných ciest do zahraničia.

MZV SR v priebehu druhej polovice r. 2007 začalo spolupracovať na príprave Koncepcie štátnej politiky starostlivosti o Slovákov žijúcich v zahraničí do r. 2015, gestorom ktorej je Úrad pre Slovákov žijúcich v zahraničí. Participovalo na vypracovaní Správy o starostlivosti o Slovákov žijúcich v zahraničí za r. 2006 a programe spolupráce na r. 2008, ako aj na príprave a organizácii podujatí organizovaných Úradom pre Slovákov žijúcich v zahraničí. MZV SR sa zúčastňovalo na práci medzirezortnej komisie pre schvaľovanie projektov na podporu Slovákov žijúcich v zahraničí, práci medzirezortnej komisie pre výber lektorov a učiteľov slovenského jazyka v zahraničí a medzirezortnej komisie pre schvaľovanie štipendií vlády SR pre rozvojové krajiny a pre krajanov. Ďalej organizovalo prácu Medzivládnej slovensko-maďarskej komisie pre národnostné menšiny a pripravilo a realizovalo zasadanie Medzivládnej slovensko-ukrajinskej komisie pre národnostné menšiny, školské, vedecké a kultúrne styky v Kyjeve.

Konzulárne oddelenia našich ZÚ SR v zahraničí spolupracovali pri vybavovaní agendy žiadostí o osvedčenia Slovákov žijúcich v zahraničí. MZV SR prostredníctvom ZÚ SR v zahraničí priebežne monitorovalo a analyzovalo postavenie a situáciu slovenských menšín a krajanových komunít v zahraničí a operatívne riešilo konkrétne problémy našich krajanov.

Kontakty s krajanovými organizáciami boli zamerané na podporu ich aktivít v zahraničí. Osobná účasť vysokých predstaviteľov SR na podujatiach krajanov posilnila ich väzby so starou vlasťou. Prezident SR I. Gašparovič prijal predstaviteľov Slovenskej ligy v Amerike 14. 5. 2007 a na oslavách 100. výročia jej založenia sa zúčastnili podpredseda vlády SR D. Čaplovič a predsedníčka Úradu pre Slovákov žijúcich v zahraničí V. Prívarová. Podpredseda vlády SR D. Čaplovič sa taktiež stretol s krajanmi aj počas osláv 75. výročia založenia Kanadskej slovenskej ligy a 65. výročia založenia najstaršieho periodika slovenských krajanov vo svete – Kanadského Slováka. V septembri sa konal jubilejný 30. ročník Festivalu slovenského dedičstva, ktorého sa zúčastnil aj prezident SR.

8. *Angažovanosť SR v globálnej ochrane ľudských práv (RE, OSN, OBSE)*

SR sústredila pozornosť najmä na prevzatie šesťmesačného predsedníctva vo Výbore ministrov (VM) RE (november 2007 – máj 2008) – historicky prvého predsedníctva SR v rozhodujúcom orgáne RE. SR sa plne prihlásila k odkazu III. Summitu hláv štátov a vlád členských štátov RE (Varšava, 2005) a pri výkone predsedníctva sa zaviazala pokračovať v implementácii záverov vrcholnej schôdzky.

SR si na šesťmesačné obdobie predsedania Výboru ministrov stanovila tri hlavné priority:

1. Európa občanov,
2. transparentná a efektívna RE,
3. rešpektovanie a podpora spoločných základných hodnôt: ľudských práv, právneho štátu a demokracie.

MZV SR venovalo predsedníctvu vo VM RE náležitú pozornosť a počas celého roka zabezpečovalo prípravu na jeho výkon. V súvislosti s určením a realizáciou jednotlivých priorít MZV SR pôsobilo ako zjednocujúci a koordinujúci subjekt. Z iniciatívy MZV SR bol zriadený medzirezortný koordináčny výbor, v rámci ktorého zástupcovia jednotlivých orgánov štátnej správy priebežne informovali o príprave odborných podujatí organizovaných pod hlavičkou predsedníctva SR.

Minister ZV J. Kubiš rokoval o príprave predsedníctva SR s GT RE T. Davisom aj v rámci pracovnej návštevy New Yorku (26. 9. 2007).

SR prevzala predsedníctvo vo VM RE v Štrasburgu 12. 11. 2007, keď minister J. Kubiš oficiálne prevzal symbolický predsednícky kľúč od ministra zahraničných vecí Srbska V. Jeremiča. J. Kubiš následne prezentoval priority predsedníctva SR vo VM RE na obdobie november 2007 – máj 2008.

V rámci úvodných podujatí predsedníctva SR sa 22.–23. 11. 2007 konala v Bratislave 8. konferencia európskych ministrov zdravotníctva, na ktorej boli prítomní GT RE T. Davis, predseda vlády SR R. Fico, minister ZV J. Kubiš, minister zdravotníctva I. Valentovič a ďalší významní hostia.

23. 11. 2007 sa v Bratislave uskutočnilo zasadnutie Stáleho výboru Parlamentného zhromaždenia (PZ) RE za účasti predsedu PZ RE R. van der Lindena, predsedu NR SR P. Pašku a ministra ZV J. Kubiša. Minister ZV pri tejto príležitosti absolvoval separátne stretnutia s GT RE T. Davisom a predsedom PZ RE R. van der Lindenom. Predseda PZ RE bol prijatý i prezidentom SR I. Gašparovičom (23. 11. 2007).

Pri príležitosti predsedníctva sa 20. 11. 2007 v priestoroch MZV SR konala konferencia „RE – demokracia, ľudské práva a vláda práva pre 800 miliónov Európanov“ zorganizovaná v spolupráci s Domom Európy a Informačnou kanceláriou RE v Bratislave.

SR na pôde OSN počas celého roka intenzívne presadzovala svoju kandidatúru do Rady OSN pre ľudské práva, najmä uzatváraním recipročných dohôd o podpore s inými členskými krajinami OSN. Voľby do Rady sa budú konať v máji 2008 vo Valnom zhromaždení (VZ) OSN v New Yorku.

Prezident SR I. Gašparovič podpísal 26. 9. 2007 v sídle OSN v New Yorku tri významné zmluvné dokumenty v oblasti ľudských práv: Dohovor OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím, opčný protokol k uvedenému dohovoru a Medzinárodný dohovor o ochrane všetkých osôb pred nedobrovoľným zmiznutím.

Na pôde 3. výboru a v pléne VZ OSN SR úzko koordinovala postup s partnermi z EÚ. SR sa pripojila k spolupredkladateľom nových iniciatív – globálne moratórium na trest smrti (Taliansko), Eliminácia znásilnenia a sexuálneho násillia vo všetkých podobách (USA), podpora úsillia na elimináciu obšetrickej fistuly (Senegal). V januári 2007 SR podporila spomienkové stretnutie VZ OSN k pamiatke obetí holokaustu, na ktorom aktívne participoval aj zástupca slovenských rómskych komunit.

SR taktiež naďalej podporovala prebiehajúce úsillie o reformu systému OSN (osobitne reformu ľudsko-právnych zmluvných orgánov a inštitucionálnu reformu v oblasti rodovej rovnosti), pričom o. i. aktívne pôsobila ako člen výkonnej rady Medzinárodného výskumného a vzdelávacieho inštitútu na podporu žien (INSTRAW).

Na pôde BR OSN pôsobila SR v Pracovnej skupine pre deti v ozbrojených konfliktoch (WG CAAC) a podporovala všetky iniciatívy na zlepšenie ochrany civilistov v ozbrojených konfliktoch, pričom osobitný dôraz sa kládol na potláčanie beztriestnosti za porušovanie ľudských práv a vojnové zločiny.

Počas otvorenej debaty BR OSN k realizácii rezolúcie 1325 (2000) o ženách, mieri a bezpečnosti vystúpila s prejavom štátna tajomníčka MZV SR O. Algayerová. SR takisto prezentovala príspevok v rámci „arria“ stretnutia BR OSN k problematike žien v ozbrojených konfliktoch.

V rámci segmentu na vysokej úrovni 4. zasadnutia Rady pre ľudské práva OSN (Ženeva, marec 2007) vystúpila s prejavom štátna tajomníčka MZV SR O. Algayerová. Výsledkom zasadnutia bolo, o. i., konsenzuálne prijatie rezolúcie k sudánskemu Darfúru podľa návrhu EÚ a vytvorenie Expertnej skupiny pod vedením osobitnej spravodajkyne pre Sudán.

V období medzi zasadnutiami SR participovala na konzultáciách tematického charakteru, najmä v rámci Pracovnej skupiny pre vypracovanie návrhu opčného protokolu k Medzinárodnému paktu o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach, ako i v rámci implementačného procesu k Durbanskej deklarácii a Akčnému plánu (otázka boja proti rasizmu a rasovej diskriminácii). V I. polroku 2007 SR aktívne participovala na zasadnutiach pracovných skupín pre hodnotenie, racionalizáciu, revíziu a zlepšenie mechanizmov Rady.

Na 5. zasadnutí Rady (jún 2007) bola prijatá rezolúcia 5/1 k budovaniu inštitúcií, ktorá obnovila mandát 38 osobitným procedúram Rady a stanovila modalitu nového systému univerzálneho periodického hodnotenia (UPR – každý členský štát OSN bude hodnotený v rámci UPR raz za 4 roky, podľa poradia určeného losom – SR bude hodnotená na 5. zasadnutí Pracovnej skupiny pre UPR v r. 2009). Doterajšiu 26-člennú Subkomisiu nahradí 18-členný Poradný výbor zložený z expertov členských krajín OSN.

Počas I. časti 6. zasadnutia v septembri 2007 Rada vytvorila nový mandát osobitného spravodajcu pre súčasné formy otroctva (vznikol transformáciou z bývalej Pracovnej skupiny) a rozhodla o transformácii bývalej Pracovnej skupiny pre menšiny na Fórum pre menšiny. V rámci osobitného zasadnutia Rady k situácii v Mjanmarsku iniciovaného EÚ (2. 10.) bola konsenzom pléna prijatá rezolúcia odsudzujúca násilné potlačenie pokojných demonštrácií, vrátane zabitia, zbitia, svojvoľných zadržaní a nedobrovoľných zmiznutí demonštrantov.

V januári 2007 odovzdala SR Výboru proti mučeniu druhú periodickú správu k Dohovoru proti mučeniu a inému krutému, neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu a vo februári 2007 svoju II., III. a IV. Periodickú správu k Dohovoru o odstránení všetkých foriem diskriminácie žien.

V máji 2007 SR obhájila pred Výborom pre práva dieťaťa II. periodickú správu k Dohovoru o právach dieťaťa. Výbor v záverečných odporúčaniach za prioritu označil vytvorenie Ministerského výboru pre deti a mládež a zároveň odporučil vytvorenie nezávislého mechanizmu pre implementáciu Dohovoru.

V konaniach v individuálnych sťažnostiach predložených občanmi SR pred monitorovacími zmluvnými orgánmi nebola v r. 2007 zaregistrovaná žiadna nová sťažnosť, pričom všetky doteraz predložené sťažnosti boli Výborom OSN pre ľudské práva a Výborom OSN pre odstránenie všetkých foriem rasovej diskriminácie buď procedurálne zamietnuté alebo meritórne rozhodnuté.

V oblasti ochrany práv osôb patriacich k národnostným menšinám pokračovali aktivity na bilaterálnych i multilaterálnych fórach, predovšetkým na pôde RE a OBSE. Osobitná pozornosť bola venovaná medzinárodnej spolupráci pri riešení problémov rómskej menšiny. SR aj v r. 2007 aktívne participovala v rámci projektu Svetovej banky a Inštitútu otvorenej spoločnosti „Dekáda začleňovania rómskej populácie 2005–15“. V priebehu r. 2007 sa začala príprava európskej konferencie o integrácii rómskych detí do školského systému, ktorá sa uskutoční v Bratislave 8.–9. 4. 2008, pod záštitou podpredsedu vlády SR pre vedomostnú spoločnosť, európske záležitosti, ľudské práva a menšiny. Konferencia bude jedným z podujatí predsedníctva SR vo VM RE – riešenie problémov Rómov bolo zaradené do priorít slovenského predsedníctva.

Vo vzťahu k regionálnym alebo menšinovým jazykom skončilo I. kolo monitorovania úrovne implementácie Európskej charty regionálnych alebo menšinových jazykov v SR. V tejto súvislosti VM RE prijal 21. 2. 2007 odporúčania pre SR za účelom skvalitnenia implementácie relevantných ustanovení. Popri odporúčaní na podporu regionálnych alebo menšinových jazykov všeobecného charakteru navrhol VM osobitné opatrenia týkajúce sa rómskeho a rusínskeho jazyka. SR uplatnila k niektorým odporúčaniam výhrady. V záujme transparentnosti na národnej úrovni a zlepšenia informovanosti verejnosti, pripravilo MZV SR na rokovanie vlády (23. 5. 2007) informáciu o priebehu a výsledkoch monitoringu. Implementácia odporúčaní VM je v kompetencii ministerstiev a iných štátnych orgánov, do ktorých pôsobnosti patria záväzky vyplývajúce z charty.

Dialóg s Poradným výborom Rámcového dohovoru na ochranu národnostných menšín pokračoval v nadväznosti na ukončenie II. kola monitoringu implementácie dohovoru Slovenskom i prostredníctvom follow-up seminára k implementácii dohovoru za účasti predstaviteľov vládneho i mimovládneho sektora, Sekretariátu RE a Poradného výboru 7. 12. 2007 v Bratislave.

Výročná Implementačná schôdzka k ľudskej dimenzii **OBSE** (Varšava, 24. 9.–5. 10. 2007) zhodnotila plnenie záväzkov účastníckych štátov OBSE. Nosnými témami boli boj proti intolerancii a diskriminácii porozumenia; Akčný plán OBSE pre Rómov a Sintov: účasť na politickom živote, prekonanie diskriminácie a rodové otázky bezpečnosti. Slovenská delegácia prezentovala aktivity a politiky vlády SR vo vybraných oblastiach ľudskej dimenzie OBSE. Vystúpenia predstaviteľov SR boli venované problematike národnostných menšín, osobitne otázke riešenia záležitostí rómskych komunít, či problematike pôsobenia ľudsko-právnych inštitúcií.

SR participovala na činnosti Pracovnej skupiny pre medzinárodnú spoluprácu v oblasti vzdelávania, zachovania pamiatky a výskumu holokaustu (ITF) ako jej riadny člen (plenárne zasadnutia ITF, Praha, jún a december 2007). Príspevkom do fondu ITF SR podporila financovanie projektov zameraných na vzdelávanie o holokauste, zachovanie jeho pamiatky a výskum v tejto oblasti. SR sa úspešne etablovala v jednotlivých odborných pracovných skupinách a formou intenzívnej komunikácie pokračovala v rozvoji spolupráce s členskými krajinami ITF. Ako súčasť priorít slovenského predsedníctva vo VM RE sa v r. 2007 začala príprava podujatia zameraného na zintenzívnenie a prehĺbenie spolupráce medzi RE a ITF pri príležitosti Medzinárodného pamätného dňa obetí holokaustu (27. 1. 2007).

SR v rámci EÚ podporovala aktívny a vyvážený prístup k problematike dodržiavania ľudských práv a na podporu zlepšenia situácie v tejto oblasti využívala dvojstranné stykové aktivity a účasť na medziregionálnych aktivitách EÚ (ASEM, EÚ-ASEAN, EUROMED, summit EÚ-Afrika). Dôležitými podujatiami v rámci EÚ bolo pokračovanie ľudsko-právneho dialógu s ČR a seminár na tému ľudských práv v Kambodži v rámci procesu ASEM.

9. SR ako donor rozvojovej pomoci, solidarita s ľuďmi v humanitárnej núdzi

Úloha medzinárodnej rozvojovej politiky ako súčasť zahraničnej politiky SR, rastie a jej záber je oveľa rozsiahlejší. Slovensko, ako volený člen BR OSN, bolo intenzívnejšie zapojené do riešenia globálnych úloh, ktoré sú často spojené s podporou rozvojového sveta a plnením miléniových cieľov.

Rozhodujúcim stimulom pre rozvojové aktivity SR boli hlavne medzinárodné záväzky a zapojenie do európskej rozvojovej politiky. Slovensko ako nová členská krajina EÚ prijala

záväzkov, že sa bude usilovať o zvýšenie objemu vynaložených finančných prostriedkov na 0,17 % z hrubého domáceho produktu (ďalej len HDP) do r. 2010 a 0,33 % z HDP do r. 2015.

Celkový objem poskytnutých finančných prostriedkov na oficiálnu rozvojovú pomoc SR v r. 2007 je očakávaný na úrovni 1,5 mld. SKK, čo by znamenalo 0,09 až 0,1 % podiel z HDP krajiny. Nižší objem a podiel vynaložených finančných prostriedkov na ODA ako v predchádzajúcom roku je dôsledkom stagnácie objemu finančných prostriedkov vyčlenených na ODA a rýchleho rastu HDP.

Slovensko v donorskej pozícii sa za obdobie štyroch rokov aktívne zapojilo do systému rozvojovej pomoci vyspelých krajín pre málo rozvinuté krajiny. Praktickým výsledkom doterajšej činnosti je podpora najmä v multilaterálnej oblasti vo forme finančných príspevkov do medzinárodných organizácií, ktorá bola v objemovom vyjadrení v predchádzajúcom období dominujúcou formou podpory. V bilaterálnej oblasti má osobitné miesto realizácia rozvojových projektov prostredníctvom slovenských subjektov financovaných z finančných prostriedkov SlovakAid. V rámci bilaterálnej pomoci bolo do konca r. 2007 začatých 172 a dokončených 129 rozvojových projektov v celkovej hodnote viac ako 790 mil. SKK. Realizáciou týchto projektov bola poskytnutá rozvojová pomoc prijímajúcim subjektom v rozvojových krajinách, prehĺbili sa naše väzby s partnerskými krajinami, otvorili dvere pre etablovanie slovenských subjektov v zahraničí a vytvorili nové inštitucionálne a expertné kapacity na Slovensku.

V súlade s prioritami oficiálnej rozvojovej pomoci SR pokračovali MZV a MŠ SR v plnení úloh vyplývajúcich z uznesenia vlády SR č. 1096/2006, ktoré sa týkali poskytovania štipendií vlády SR uchádzačom z rozvojových krajín. V r. 2007 bolo takýmto uchádzačom pridelených 48 vládnych štipendií.

Inštitucionalizácia oficiálnej rozvojovej pomoci

Vzhľadom na medzinárodné záväzky SR, na extenzívny rozvoj slovenskej oficiálnej rozvojovej pomoci, zvyšovanie nárokov na jej implementáciu ako aj problémy s jednoznačným identifikovaním poskytovanej pomoci Slovenskom, bolo potrebné existujúci systém funkčne, finančne a politicky zefektívniť. MZV SR uskutočnilo zásadnú zmenu v mechanizme oficiálnej rozvojovej pomoci, keď k 1. 1. 2007 založilo Slovenskú agentúru pre medzinárodnú rozvojovú spoluprácu. Agentúra bola postupne dobudovaná na úroveň samostatnej organizačnej jednotky, ktorá je schopná zabezpečovať administratívne riadenie oficiálnej rozvojovej pomoci.

Z legislatívneho hľadiska bolo dôležitým krokom vypracovanie návrhu zákona o rozvojovej pomoci. Vláda SR schválila návrh zákona 22. 8. 2007 a v novembri 2007 bol tento návrh predmetom rokovania výborov NR SR. Nadobudnutie účinnosti zákona sa navrhuje k 1. 1. 2008.

Spolupráca v rámci krajín EÚ

SR sa zúčastňovala širokého spektra rozvojových aktivít v rámci EÚ, ako napr. zasadnutí pracovných skupín Rady (CODEV, ACP), zasadnutí výborov Komisie (najmä DCI, HAC), neformálnych zasadnutí generálnych riaditeľov pre rozvojovú spoluprácu, neformálnych stretnutí rozvojových ministrov, zasadnutí GAERC so zameraním na rozvoj či Európskych rozvojových dní.

Vďaka členstvu SR v EÚ majú slovenské subjekty možnosť uchádzať sa o prostriedky z grantových kôl EK pre oblasť vonkajších vzťahov. Na spolufinancovanie rozvojových

projektov slovenských subjektov schválených v rámci grantových kôl EK boli zo strany Slovak Aid v r. 2007 osobitne vyčlenené prostriedky vo výške 5 mil. SKK.

SR sa zúčastnila 2. ročníka Európskych rozvojových dní – EDD (Lisabon, 6.–9. 11. 2007). Kým hlavnou témou 1. ročníka EDD (Brusel, 2006) bolo dobré vládnutie a Afrika, 2. ročník sa niesol v znamení klimatických zmien a ich vplyvu na rozvojové krajiny. Závery EDD potvrdili potrebu budovať partnerstvo s Afrikou, založené na spoločných hodnotách a solidarite. Za nové výzvy rozvojovej spolupráce EÚ boli označené klimatické zmeny, bezpečnosť prepojená s problematikou stability štátov, demografické zmeny a zapojenie sa do rozvojovej spolupráce nových donorov.

Spolupráca s donormi

Objem finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu pre MZV SR určených na poskytovanie bilaterálnej rozvojovej pomoci za posledné obdobie potvrdzuje stagnačný charakter. Nízky objem finančných prostriedkov a obmedzené kapacitné možnosti slovenských rozvojových subjektov vyžadujú širšie zapojenie SlovakAid do rozvojovej spolupráce s donorskými krajinami vo forme trilaterálnych projektov.

SlovakAid hľadal v r. 2007 nové formy spolupráce s donormi, ktoré by napomohli zrealizovať väčší počet rozvojových projektov z mimorozpočtových zdrojov SR. V doterajších rozvojových aktivitách sa osvedčila priama spolupráca na trilaterálnych projektoch s EK a s donorskými krajinami (Kanada, Rakúsko). Bude využitý i deklarovaný záujem európskych krajín (FI, FR, IR, LU, NL a NO) o spoluprácu, a to v prekrývajúcich sa teritoriálnych a sektorových oblastiach.

V súčasnosti je najvýraznejším prejavom medzinárodnej rozvojovej spolupráce Memorandum o porozumení medzi MZV SR a Rakúskou rozvojovou agentúrou (ADA), ktoré zakladá možnosť trilaterálnej spolupráce na obdobie r. 2006–8. Z poskytnutých finančných zdrojov ADA vo výške 1,5 mil. EUR sú spolufinancované tri rozvojové projekty (v Srbsku a Keni).

Vzdelávanie v oblasti rozvojovej pomoci

MZV SR, v spolupráci s MŠ SR a Platformou mimovládnych rozvojových organizácií, pokračovalo v realizácii dlhodobého projektu rozvojového vzdelávania na území Slovenska. Cieľom projektu je začleniť problematiku rozvojovej pomoci do vzdelávacieho systému slovenského školstva na základnom stupni, budovať ľudské zdroje pre rozvojovú spoluprácu, formovať verejnú mienku vybraných cieľových skupín.

Propagácia SlovakAid

Povinnosťou MZV SR je priebežne informovať slovenskú verejnosť o použití a efektívnosti vynaložených prostriedkov na oficiálnu rozvojovú pomoc. Aktuálne informácie sú zverejňované na webovej stránke SlovakAid a MZV SR organizuje akcie, ktoré sú zamerané na informovanosť širšieho spektra slovenskej spoločnosti (výstava „Foto SlovakAid 2007“ zachytávajúca rozvojové projekty slovenských subjektov v rozvojových krajinách – priestory NR SR, Trnava, Nitra, Banská Bystrica, Košice a prednášky na miestnych univerzitách o slovenskej rozvojovej pomoci).

MZV SR zabezpečilo výstavu víťazných prác zo súťaže „Cena mládeže za rozvoj – Afrika v centre záujmu“, organizovanej EK v spolupráci s European Schoolnet pod

patronátom L. Michela, komisára EK pre rozvoj a humanitárnu pomoc (Bratislava, október – november 2007).

Humanitárna pomoc

SR v priebehu r. 2007 poskytla humanitárnu pomoc obyvateľstvu v postihnutých krajinách v celkovom objeme 19,5 mil. SKK. MV SR v spolupráci s MZV SR zaslalo materiálnu humanitárnu pomoc v hodnote 6 mil. SKK Kirgizsku na zmiernenie následkov silného sneženia, ktoré poškodilo infraštruktúru na juhu krajiny a spôsobilo smrť miestnych obyvateľov (stany, teplé oblečenie a prikrývky).

Na výzvy ZÚ Peru vo Viedni o poskytnutie humanitárnej pomoci, SR poskytla materiál vyčlenený zo zásob civilnej ochrany MV SR a Slovenských štátnych hmotných rezerv (stany, elektrocentrály, spacie vaky, poľné fľaše, prikrývky a lieky). Celková trhová hodnota poskytnutej materiálnej humanitárnej pomoci bola 7,5 mil. SKK.

Vláda Moldavska vyzvala medzinárodné spoločenstvo na poskytnutie pomoci pri zmierňovaní následkov katastrofálneho sucha. MZV SR schválilo 29. 10. 2007 pomoc v objeme 4 mil. SKK, ktorá bude realizovaná vo forme dvoch humanitárnych projektov slovenských mimovládnych organizácií v období december 2007 – jún 2008, zameraných na potravinovú bezpečnosť a rekonštrukciu infraštruktúry.

Na rozsiahle povodne a ich katastrofické následky v Bangladéši reagovala SR príspevom čiastkou 2 mil. SKK prostredníctvom Medzinárodnej federácie Červeného kríža a Červeného polmesiaca.

Prvýkrát v histórii Slovenska bol v r. 2007 v rámci rozpočtu MZV SR vytvorený samostatný fond na poskytovanie urgentnej humanitárnej pomoci. Za týmto účelom boli vyčlenené finančné prostriedky vo výške 10 mil. SKK, ktorých poskytnutie na okamžitú urgentnú humanitárnu pomoc ľuďom v humanitárnych krízach je v právomoci ministra zahraničných vecí.

10. Hodnotenie ekonomickej dimenzie zahraničnej politiky SR

MZV SR v spolupráci s MH SE, napriek tomu, že sa to doteraz nepodarilo, pokračovali v úsilí nájsť optimálnu formu transformácie zahraničnej služby SR a jej úzke prepojenie na presadzovanie ekonomických záujmov SR a výrazné zvýšenie efektívnosti jej postupu pri iniciovaní prílevu priamych zahraničných investícií do ekonomiky SR, hľadani vyspelých foriem výrobných a iných kooperácií charakteristických vysokým stupňom pridanej hodnoty a v neposlednom rade i pomoci podnikateľským subjektom na zahraničných trhoch.

Ťažiskovú zložku predstavovali aktivity v rámci výkonu sektorálnych politík EÚ, ktoré čoraz intenzívnejšie využívame pre plnenie našich hospodárskych cieľov. Prioritnú pozornosť sme venovali príprave na vstup do **euro-zóny**; v jej rámci sa uskutočnilo množstvo rokovaní, stretnutí na pracovnej i politickej úrovni, ako aj séria podujatí doma i v zahraničí.

Počas celého roka SR zamerala pozornosť na agendu spoločnej **energetickej politiky** EÚ, ktorá si kladie za cieľ prispieť k posilneniu konkurencieschopnosti, riešeniu problému klimatických zmien a obmedzeniu vonkajšej závislosti EÚ od dodávok energonosičov. Konkrétne ciele v oblasti energetiky, ktoré obsahujú závery marcovej Európskej rady sa premietli do tzv. energetického balíčka predloženého EK v septembri tohto roka. Jeho obsah bude v ďalšom období starostlivo posúdený na rokovaníach jednotlivých formácií Rady EÚ, od pracovných skupín až po ministerské rady.

V Bratislave sa 26.–27. 11. 2007 uskutočnilo pod záštitou EK a pod vedením komisára EÚ pre energetiku a predsedov vlád SR a CZ 1. zasadnutie Európskeho jadrového fóra. Zúčastnilo sa ho viac ako 200 predstaviteľov ČK EÚ, Európskeho parlamentu, jadrového priemyslu, energetických spoločností, veľkých spotrebiteľských spoločností, bankového sektora, štátnej a verejnej správy, ako aj ostatných organizácií na úrovni EÚ a na národnej úrovni. Hlavné závery rokovania sa premietli do návrhu na vytvorenie troch pracovných skupín, ktorých výsledky budú prezentované na ďalšom zasadnutí Európskeho jadrového fóra v máji 2008 v Prahe.

Rozhodujúcou aktivitou v priebehu uplynulého roka v rámci pôsobenia v **Organizácii pre hospodársku spoluprácu a rozvoj** (OECD) bolo spracovanie Ekonomického prehľadu SR 2007 ako základného dokumentu organizácie pri hodnotení stavu ekonomiky členskej krajiny a v prístupe k nej pre nasledujúce cca 4–5-ročné obdobie. OECD pozitívne zhodnotila hospodársky vývoj v SR a konštatovala, že SR je veľmi dobre pripravená na splnenie podmienok pre zavedenie jednotnej meny euro od januára 2009. K celkovo veľmi priaznivému vyzneniu dokumentu prispela aj oficiálna návšteva GT OECD A. Guriu 4.–9. 4. 2007 v SR. Počas celého roka SR aktívne participovala na prebiehajúcich rokovaniach o reforme OECD, predovšetkým o otázke budúceho rozširovania a jeho dopade na efektívnu činnosť a rozpočet organizácie. SR podporuje členstvo, prípadne formu posilnenej spolupráce, nových členských krajín EÚ, ktoré sa doposiaľ nestali členskými krajinami tejto organizácie. V rámci úsilia o skvalitnenie koordinačnej činnosti MZV pri usmerňovaní SM bola v októbri 2007 obnovená činnosť Koordinačného výboru pre OECD. Experti SR sa aktívne zapájali do činnosti jednotlivých výborov, pracovných a expertných skupín Agentúry pre jadrovú energiu pri OECD (OECD/NEA), spracovali rad dokumentov, ktoré slúžia ako podkladové materiály pre vyhodnotenia a odborné publikácie OECD/NEA.

K prioritám zahranično-obchodnej politiky SR v uplynulom roku patrila najmä aktívna účasť na rokovaniach v rámci **Svetovej obchodnej organizácie** (WTO). Kompetentné rezorty (MH SR, MZV SR, MP SR, MF SR, MDPT SR, UPV SR a pod.) sa aktívne zapájali do prebiehajúcich rokovaní Rozvojovej agendy z Dohy (DDA), ktoré mali v uplynulom roku mimoriadne vysokú intenzitu najmä po predložení júlových návrhov modalít v rámci kľúčových negociačných problematík (Špeciálneho výboru pre poľnohospodárstvo a Negociačnej skupiny pre prístup na trh s priemyselnými výrobkami). Ich cieľom bolo stanoviť ďalšieho postupu liberalizácie v súlade s mandátom DDA. Postupy SR vyplývali z priorit a cieľov spoločnej obchodnej politiky EÚ, so zámerom dosiahnuť vyváženosť záväzkov v rámci jednotlivých oblastí, ako aj z celkového výsledného balíka, ktorého efekt napomôže hospodárskemu rastu všetkých krajín, s dôrazom na potreby rozvojových a najmenej rozvinutých krajín. Negociácie by mali pokračovať v r. 2008 predložením revidovaných návrhov modalít (január), pričom definitívne odsúhlasenie nových pravidiel svetového obchodu sa očakáva do konca r. 2008. V r. 2007 ukončili svoje prístupové procesy Vietnam a Tonga a stali sa tak členskými krajinami WTO. Prístupové rokovania do WTO patria k oblastiam prioritného záujmu SR, najmä v súvislosti s prístupom Ruskej federácie, Ukrajiny, Kazachstanu, Čiernej Hory, Srbska, ktoré sú významnými obchodnými partnermi SR.

SR sa zaviazala podporovať presadzovanie rozvojovej agendy, ktorá je nevyhnutnou pre zabezpečenie cieľov trvalo udržateľného rozvoja v rozvojových a najmenej rozvinutých krajinách. SR tiež vyjadrila presvedčenie, že iniciatíva **Aid for Trade** (AfT) je dôležitým nástrojom potrebným pre trvalý rozvoj ekonomiky, obchodu a infraštruktúry v týchto krajinách. EK v rámci AfT vyzvala SR participovať na príprave rôznych odborných seminárov a ďalších aktivít, na financovaní projektov vo vybraných krajinách, na konzultáciách ohľadom podpôr krajín v prístupovom procese do WTO a pod.

Hospodársku dimenziu zahraničnej politiky SR presadzovalo MH prostredníctvom obchodno-ekonomických oddelení (OBEO) pri ZÚ SR, v súčinnosti s ostatnými pracovníkmi ZÚ. OBEO spolu s MH SR, organizáciami v jeho pôsobnosti, ako sú SARIO (Slovenská agentúra pre rozvoj investícií a obchodu), SACR (Slovenská agentúra pre cestovný ruch), NARMSP (Národná agentúra pre rozvoj malého a stredného podnikania), ústredím SOPK so sieťou regionálnych komôr a profesijnými združeniami a zväzmi, vytvárajú inštitucionálny rámec, ktorý účinne pridával slovenskej zahraničnej politike a diplomacii hospodársky rozmer. Činnosť OBEO bola zameraná najmä na presadzovanie zámerov zahraničnoobchodnej politiky v súlade s Programovým vyhlásením vlády, hospodárskou stratégiou SR a Proexportnou politikou SR na r. 2007–13.

Významným prvkom podpory slovenského vývozu bolo vytvorenie Proexportnej rady vlády SR, ktorá v spolupráci so ZÚ SR a OBEO začala plniť významnú funkciu pri zabezpečovaní úloh ekonomickej dimenzie diplomacie.

Ekonomický rozmer diplomacie vo vzťahu k nečlenským krajinám EÚ aj v uplynulom roku výrazne formovala agenda zmiešaných medzivládnych komisií pre hospodársku a vedecko-technickú spoluprácu. Aktívne pôsobenie tejto formy spolupráce sme opätovne registrovali predovšetkým v našich vzťahoch ku krajinám SNŠ, menej vo vzťahu k iným svetovým regiónom.

Prioritu zahraničných vzťahov SR vo vzťahu ku krajinám SNŠ dlhodobo tvorí rozvoj obchodno-ekonomickej spolupráce a pokračovanie v budovaní a rozširovaní dvojstrannej zmluvnej základne.

Prioritná pozornosť v bilaterálnych vzťahov SR s **RU** v r. 2007 bola venovaná najmä rozvoju ekonomickej dimenzie pri zabezpečení hospodárskych záujmov, pričom tejto oblasti dominovala predovšetkým spolupráca v energetike. SR je nielen odberateľom uhľovodíkových palív, ale aj významnou tranzitnou krajinou. Priaznivé tendencie boli zaznamenané v oblasti participácie na energetickom dialógu medzi RU a EÚ, kde bola potvrdená dôležitá úloha SR najmä v oblasti tranzitu energonosičov z RU do Európy. Do popredia sa dostáva oblasť dopravy a dopravnej infraštruktúry. Problém pre rozvoj existujúcej tranzitnej infraštruktúry predstavujú stále nedoriešené majetkové práva v spoločnosti Transpetrol. V priebehu r. 2007 boli realizované všetky potrebné kroky na spätné odkúpenie 49 % akcií, resp. zabezpečenie záujmov a požiadaviek SR v prípade ich odpredaja inému subjektu. Dôležitý mechanizmus pre rozvoj hospodárskych vzťahov predstavuje Medzivládna komisia pre hospodársku a vedecko-technickú spoluprácu, ktorej 12. zasadnutie sa uskutočnilo vo februári. Potvrdením intenzifikácie vzájomnej ekonomickej spolupráce je nárast exportu zo SR v mesiacoch január až august 2007 v porovnaní s rovnakým obdobím roku 2006 o 85,3 %. V objeme vzájomného obchodu je RU tretím najväčším partnerom SR, v rámci objemu zahraničného obchodu RU sa SR nachádza v prvej dvadsiatke krajín.

Aj napriek pasívnemu obchodnému saldu SR voči **Ukrajine** za pozitívny fakt možno označiť dynamický rast vzájomnej obchodnej výmeny, kde však stále existujú nevyužitú možnosti. V máji sa uskutočnilo 1. zasadnutie Medzivládnej komisie pre hospodársku spoluprácu medzi Slovenskom a Ukrajinou, kde bol prerokovaný široký okruh tém obchodno-hospodárskej spolupráce. Napriek intenzívnemu politickému dialógu sa však nepodarilo dosiahnuť hmatateľné výsledky v otázke majetkového vysporiadania Krivorozského ťažobno-upravárenského kombinátu, projektu prepravy ľahkej kaspickej ropy ropovodom Odesa-Brody a projektu vybudovania jednosmernej spojky na prenos elektrickej energie z Ukrajiny. Na druhej strane aj v r. 2007 pokračoval rast cestovného ruchu z Ukrajiny na Slovensko.

Slovenskí podnikatelia posilnili svoj prienik na **bieloruský** trh. Za prvých deväť mesiacov r. 2007 dosiahol zahranično-obchodný obrat pozitívne obchodné saldo v prospech

SR. V decembri 2007 sa konalo 8. zasadnutie Medzivládnej slovensko-bieloruskej komisie pre hospodársku a vedecko-technickú spoluprácu.

Úroveň politického dialógu zodpovedala úrovni dvojstranných obchodných a ekonomických vzťahov s krajinami **strednej Ázie**. Po podpise významných dohôd ekonomického charakteru o vedecko-technickej spolupráci, podpore a ochrane investícií, daní, boja s organizovaným zločinom a terorizmom, vzdelávania, kultúry je možné očakávať ďalšie zintenzívnenie vzájomnej spolupráce. SR oceňuje záujem kazašskej strany o priamu spoluprácu v politickej a ekonomickej oblasti na úrovni vlád oboch krajín, na úrovni podnikateľských inštitúcií a tiež medzi jednotlivými podnikateľskými subjektami. Dôležitým medzníkom v tejto oblasti bolo zasadnutie 3. Medzivládnej slovensko-kazašskej komisie o ekonomickej a vedecko-technickej spolupráci v júni 2007. Skutočnosť, že Kirgizsko, ako jediný štát SNŠ, je členom WTO, vytvára predpoklady pre efektívnu hospodársku spoluprácu. Aktivizovala sa obchodno-ekonomická spolupráca s Uzbekistanom, Tadžikistanom a Turkménskom.

Orientáciu na hospodárske aspekty spolupráce s **južným Kaukazom** hodnotíme pozitívne, nakoľko predmetný región je (napriek nevyriešeným teritoriálnym sporom) pre SR z hospodárskeho hľadiska zaujímavý.

V relácii s **USA** možno r. 2007 charakterizovať ako obdobie pokračovania vysokej dynamiky a úrovne dvojstranných vzťahov. Vzťahy s USA sú pre SR dlhodobomimoriadne dôležité, keďže sú strategického charakteru, čo potvrdili aj návštevy prezidenta a viacerých členov vlády SR. K rozvoju ekonomickej dimenzie zahraničnej politiky SR a posilneniu potenciálu bilaterálnych hospodárskych vzťahov prispela návšteva ministra hospodárstva SR v USA ako aj úspešné podnikateľské misie z Kansasu a Michiganu a energetická misia Americkej obchodnej komory v SR. Obchodno-investičné možnosti v SR boli predstavené na ekonomických fórach usporadúvaných Svetovými obchodnými centrami (WTC) po celých USA, kde Slovensko vyjadrilo pretrvávajúci záujem o vstup amerických investícií najmä do odvetví akými sú informačné technológie, automobilový, chemický, strojársky, farmaceutický priemysel, biotechnológie a cestovný ruch.

Významný posun v ekonomickej spolupráci na úrovni EÚ – USA nastal založením Transatlantickej ekonomickej rady a jej prvým zasadnutím, ktoré sa uskutočnilo v novembri. Formát a obsah Rady vytvorili solídny základ aj pre efektívnejšie pôsobenie slovenských firiem smerom k americkému teritóriu do budúcnosti.

Pôsobenie SR voči **Ázii a Austrálii** bolo v rámci rozvoja všestranných vzťahov s kľúčovými krajinami regiónu sústredené na podporu hospodárskej spolupráce, k čomu významnou mierou prispeli návštevy predsedu vlády v Čínskej ľudovej republike (CN) a Kórejskej republike (KR).

Návšteva predsedu vlády v **Číne** potvrdila veľmi dobrú úroveň vzťahov a priniesla podnety na ďalší rozvoj hospodárskej spolupráce. Čína si, obratom obchodnej výmeny blížiacim sa k 2 mld. USD, udržala postavenie najvýznamnejšieho obchodného partnera SR v Ázii. Pozitívnym javom bol pokračujúci rast slovenského vývozu na čínsky trh, aj keď vzhľadom na dynamiku čínskeho dovozu sa nedarilo znižovať negatívnu bilanciu. Pokračovala identifikácia vzájomných investičných možností a podpora účasti slovenských subjektov na rozvojových projektoch v CN, najmä v oblasti energetiky. Podpísaná bola rezortná dohoda o spolupráci v oblasti poľnohospodárstva.

Recipročné návštevy ministrov zahraničných vecí vo vzťahoch s **Japonskom** boli využité na prezentáciu SR ako dôveryhodného partnera, ktorý cieľavedome a úspešne buduje bezpečné a transparentné podnikateľské prostredie príťažlivé pre zahraničné investície

prednostne do oblastí vytvárajúcich vyššiu pridanú hodnotu. Svoje pôsobenie na Slovensku rozšírila spoločnosť Sony a pokračovalo úspešné pôsobenie spoločností Matsushita a Yazaki. Obchodná výmena si udržala stúpajúci trend, Japonsku tradične dosiahlo druhé miesto v poradí najvýznamnejších obchodných partnerov SR v Ázii. Jednou z nosných tém stretnutia ministrov zahraničných vecí vo formáte V4 – Japonsko v Bratislave bola podpora turizmu.

S cieľom podporiť hospodársku spoluprácu vrátane oblasti vojenskej techniky sa uskutočnili stretnutia ministrov zahraničných vecí v rámci VZ OSN a návšteva štátneho ministra zahraničných vecí **Indie** v SR, ktorá nadviazala na výsledky oficiálnej návštevy ministra hospodárstva SR v Indii v závere r. 2006. V r. 2007 došlo k zintenzívneniu hospodárskej spolupráce, napr. príprava účasti SES Tlmače a VÚJE Trnava na rozvoji klasickej a jadrovej energetiky Indie. Začali sa taktiež rokovania o investičnom zámere indickej spoločnosti Apollo Tyres, ktorá má záujem v SR vybudovať závod na výrobu pneumatík s vytvorením 900 pracovných miest.

Dynamický rozvoj hospodárskej spolupráce s **Kórejskou republikou** bol potvrdený návštevou predsedu vlády SR v sprievode ministra hospodárstva v KR a dvoma stretnutiami ministrov zahraničných vecí. Rozvinutý politický dialóg bol využitý na posilnenie hospodárskej spolupráce s dôrazom na získanie kórejských investícií. KR si v SR upevnila svoje postavenie významného strategického investora. Spoločnosť Kia/Hyundai otvorila svoju automobilovú továreň pri Žiline a Samsung Electronics začal budovať svoju továreň na výrobu LCD obrazoviek vo Voderadoch.

Aktivity vo vzťahoch ku krajinám **ASEAN** boli najmä prostredníctvom kľúčových krajín **Indonézie, Thajska, Singapuru, Malajzie a Vietnamu** kontinuálne zamerané na hospodársku spoluprácu s dôrazom na zvýšenie slovenského vývozu. V júni prebehlo v Indonézii úspešné zasadnutie zmiešanej medzivládnej komisie pre hospodársku a vedecko-technickú spoluprácu, na ktorej viedol slovenskú delegáciu štátny tajomník MH SR. Pri príležitosti účasti na zasadnutí ASEM v Číne v decembri, prerokoval štátny tajomník MH SR s predstaviteľmi Hong Kongu rozvoj dvojstrannej spolupráce, s dôrazom na investície a cestovný ruch.

Vo vzťahu k **Austrálii** a **Novému Zélandu** prioritnú pozornosť SR venovala prezentácii Slovenska ako krajiny, ktorá ponúka hospodárske prostredie vhodné na zahraničné investície.

Presadzovanie hospodárskych záujmov SR bolo prioritnou súčasťou pôsobenia slovenskej zahraničnej politiky aj v regióne **Blízkeho a stredného východu a severnej Afriky**. Rozvoju ekonomických vzťahov s týmto regiónom napomáhala aj napĺňanie cieľov Barcelonského procesu a spolupráce v rámci EUROMED.

Prostredníctvom intenzívnych stykových aktivít, najmä návštevy predsedu vlády SR, boli podporené obchodné kontakty s **Izraelom** (IL). Počas návštevy ministra obrany SR bolo podpísané Memorandum o porozumení medzi SR a IL o spolupráci vo vojenskej oblasti. Vo vzťahoch s **Egyptom** bolo zvýšené úsilie zamerané na zintenzívnenie ekonomických väzieb, revíziu zmluvnej základne a prípravu nových zmlúv. Tradične rozvinutá bola spolupráca v oblasti turistiky. Návšteva predsedu vlády SR v **Líbyi** pozitívne ovplyvnila slovenský vývoz do tejto krajiny. Podpisom memoranda medzi ministerstvami financií zaznamenaný výrazný pokrok v riešení splácania líbyjských dlhov voči SR. Lepšie podmienky na hospodársku spoluprácu priniesol podpis dohody o zabránení dvojitého zdanenia s **Marokom** počas návštevy ministra zahraničných vecí SR.

V **subsaharskej Afrike** bola najdôležitejším hospodárskym partnerom SR **Juhoafrická republika**. Na posilnenie tohto partnerstva boli zamerané recipročné návštevy

ministrov zahraničných vecí. Pôsobenie voči **Nigérii** sa orientovalo na rozšírenie možností alternatívnych zdrojov ropy a plynu pre SR.

V r. 2007 pokračoval rast obchodnej výmeny medzi SR a **Mexikom**, kde dosahujeme aktívnu bilanciu vďaka režimu dohody o voľnom obchode medzi EÚ a Mexikom a vďaka rastúcej exportnej výkonnosti slovenskej ekonomiky. Do platnosti vstúpila Zmluva medzi SR a Mexikom o zamedzení dvojitého zdanenia a zabránení daňovému úniku v odbore daní z príjmov a v októbri 2007 bola podpísaná Zmluva o podpore a vzájomnej ochrane investícií. Napriek úsiliu slovenskej strany sa však nepodarilo realizovať I. zasadnutie zmiešanej hospodárskej komisie. Mexiko navštívil v novembri 2007 minister pôdohospodárstva SR.

Jeho nadväzná cesta do **Brazílie a Kolumbie** položila dobré základy pre ďalší rozvoj vzťahov v tejto oblasti. Realizácia ďalšej spolupráce sa bude odvíjať od konkrétnych návrhov oboch strán. Slabým miestom v tomto regióne naďalej zostáva neprítomnosť predstaviteľa rezortu hospodárstva SR v Brazílii s priakreditáciou v ďalších krajinách.

Priorita ekonomickej diplomacie bola evidentná aj v aktivitách SR v **Argentíne**, a to predovšetkým prostredníctvom vlastného stánku na medzinárodnej zahranično-obchodnej výstave Expocomex 2007 a Veľtrhu národov 2007 v Buenos Aires. Za osobitnú zmienku stojí významná investičná akcia SES Tlmače v Čile za cca 6,5 mld. SKK.

Bilaterálne vzťahy SR s krajinami **karibskej oblasti** prekonal počiatočný formálny ráz a postupne nadobudli praktickejší charakter v politickej i ekonomickej sfére. Pre posilnenie ekonomickej spolupráce bol postupne dotváraný politický rámec, keď slovenský titulár so sídlom v Havane odovzdal svoje poverovacie listiny v Barbados a Grenade.

V záverečnom štádiu je príprava novej hospodárskej dohody medzi SR a **Kubou**, ktorá umožní obnovenie zasadnutí zmiešanej hospodárskej komisie a následné otvorenie otázky kubánskeho dlhu. Významným prvkom v snahe o obnovenie vzájomných hospodárskych vzťahov na vládnej úrovni bola oficiálna návšteva ministra hospodárstva SR v decembri 2007.

Podľa údajov Štatistického úradu SR celkovo za r. 2007 medziročne vzrástol **vývoz** tovaru o 15 % na 1.418,4 mld. SKK a **dovoz** o 9,9 % na 1.438,1 mld. SKK. **Saldo** zahraničného obchodu bolo pasívne v objeme 19,7 mld. SKK (o 55,6 mld. SKK nižšie ako za r. 2006). Najväčšie **pasívne** saldo v zahranično-obchodnej činnosti za obdobie január – november 2007 mala SR s RU (91,2 mld. SKK), KR (63,9 mld. SKK), CN (58,7 mld. SKK), Taiwan (28,8 mld. SKK). Najvyššie **aktívne** saldo dosiahla SR za obdobie január – november 2007 s UK (43,4 mld. SKK), FR (37,7 mld. SKK), AT (34,6 mld. SKK), IT (31 mld. SKK), NL (29,2 mld. SKK), PL (25,6 mld. SKK), ES (21,8 mld. SKK), DE (19,3 mld. SKK) a US (18,8 mld. SKK). V rámci najvýznamnejších obchodných partnerov sa podarilo zvýšiť **vývoz** do DE o 5,9 %, CZ o 4,7 %, FR o 86 %, IT o 15,6 %, PL o 17 %, AT o 9,6 %, HU o 14 %, UK o 38,7 % a ES o 30,3 %. Vývoz sa znížil do NL o 4,2 %. Z pohľadu hlavných ekonomických zoskupení sa zvýšil vývoz do krajín EÚ o 15,5 % (tvoril 86,9 % celkového vývozu SR) a do krajín OECD o 14,3 % (na celkovom vývoze SR sa podieľal 88,7 %). **Dovoz** sa zvýšil napr. z DE o 8 %, CZ o 5,5 %, HU o 30 %, CN o 51,5 %, KR o 42 %, PL o 4,3 %, FR o 31,5 % a AT o 0,7 %. Dovoz sa naopak znížil z RU o 13,8 % a IT o 3,9 %. Z hľadiska hlavných ekonomických zoskupení sa zvýšil dovoz z krajín EÚ o 10,7 % (tvoril 69,3 % z celkového dovozu) a z krajín OECD o 9,8 % (na celkovom dovoze SR sa podieľal 70,1 %).

11. Hodnotenie výkonu verejnej diplomacie

11.1. Kultúrna dimenzia zahraničnej politiky SR

MZV SR v sledovanom období podporovalo aktívny rozvoj **kultúrnej dimenzie zahraničnej politiky SR**, ktorá predstavuje rovnocennú a organickú súčasť zahraničnej politiky SR. Kultúrna dimenzia diplomacie má univerzálny charakter a je jedným z kľúčových činiteľov pri tvorbe a uskutočňovaní zahraničnej politiky SR. Neoddeliteľnou súčasťou kultúrnej dimenzie slovenskej zahraničnej služby je podpora projektov a aktivít na kolektívnu prezentáciu európskej kultúrnej identity.

V rámci platných medzinárodných dvojstranných a mnohostranných dohôd MZV SR podporovalo rozvoj už existujúcich a nadväzovalo nové kontakty, ktoré budú garantovať dynamický rozvoj kultúrnej spolupráce so zahraničím. MZV SR podporovalo aktívnu účasť SR v medzinárodných organizáciách, vládnych aj mimovládnych, v oblasti kultúry, umenia a vzdelávania.

MZV SR prostredníctvom 8 Slovenských inštitútov (Berlín, Budapešť, Moskva, Paríž, Praha, Rím, Varšava a Viedeň) uskutočnilo podujatia umeleckého charakteru, ale i odborné semináre, prezentácie cestovného ruchu a obchodno-ekonomických subjektov. Na organizácii podujatí sa výrazným spôsobom podieľalo MK SR a prostredníctvom SACR aj MH SR.

Rozvoj spolupráce európskych kultúrnych inštitútov v rámci spoločných projektov najmä v Paríži, Berlíne a Prahe bol pozitívnym trendom. Potenciál na rast spolupráce sa prejavil v rámci Stredoeurópskej kultúrnej platformy, ako aj v kultúrnej spolupráci krajín Vyšehradskej skupiny.

11.2. Informačná činnosť a prezentácia zahraničnopolitických aktivít SR

Propagáciu SR v zahraničí MZV SR vykonáva prostredníctvom siete zastupiteľských úradov a v spolupráci inými štátnymi orgánmi SR. V súlade s touto úlohou v oblasti propagácie SR v zahraničí zabezpečovalo MZV SR predovšetkým:

- vydávanie vlastných propagačných a informačných materiálov;
- nákup propagačných a informačných materiálov od iných vydavateľov;
- zasielanie propagačných a informačných materiálov na diplomatické misie SR, HK SR a SI v zahraničí.

Zabezpečovanie propagačných a informačných materiálov bolo determinované výškou prostriedkov vyčlenených na túto činnosť z rozpočtu MZV SR. Tá predstavovala v r. 2007 sumu 6,416 mil. SKK, za ktorú do konca októbra 2007 ministerstvo zakúpilo a expedovalo 86,1 tis. ks propagačných a informačných materiálov. Z hľadiska ich druhej skladby prevládali predovšetkým tlačené propagačné brožúry a knižné publikácie so základnými informáciami o SR, publikácie propagujúce Slovensko ako zaujímavú turistickú destináciu (prírodné krásy, kultúrne a historické pamiatky, kúpele na Slovensku a pod.), ktoré sú našimi diplomatickými misiami v zahraničí najviac žiadané. Do tejto skupiny patria aj publikácie iných vydavateľov, napr. ŠÚ SR, SOPK, SARIO, ktoré informujú o stave slovenskej ekonomiky, možnostiach investovania v SR a pod. V rámci vlastnej edičnej činnosti vydalo MZV SR publikáciu a DVD venované bratislavskému summitu prezidentov G. W. Busha a V. V. Putina, publikáciu OSN a 21. storočie venovanú pôsobeniu SR v OSN, publikáciu Lobing v EÚ, brožúru Príprava na výberové konania do inštitúcií EÚ, publikáciu Slovensko v NATO vydanú v ukrajinskom a ruskom jazyku pre ZÚ SR Kyjev, reedíciu publikácie Slovensko, krajina v ktorej žijeme a iné. Propagačné a informačné materiály boli

vydávané v širokej škále jazykových mutácií, predovšetkým v hlavných svetových jazykoch, ale aj v holandskom, fínskom, portugalskom, maďarskom, poľskom, japonskom, čínskom, arabskom a hebrejskom jazyku.

Zvýšila sa aj distribúcia multimedialných propagačných materiálov na DVD a CDR, ktoré poskytujú užívateľovi množstvo textových i obrazových informácií vo viacerých jazykoch na praktickom priestore jedného nosiča. Na DVD a CDR nosičoch boli do zahraničia distribuované materiály Slovensko a kultúra (kultúrne pamiatky zapísané do zoznamu UNESCO), Tatry mystérium, Bratislava, Slovensko dnes, Slovensko, krajina v ktorej žijeme alebo Slovensko-Slovákia s osobitným materiálom o Bratislavskom summite prezidentov G. W. Busha a V. V. Putina. ZÚ SR sú taktiež pravidelne informované o aktuálnom stave slovenského hospodárstva a ekonomiky elektronicky spracovávaného mesačníka TREND Watch.

Tlačový odbor MZV SR zabezpečoval aj sprostredkovanie licencií na vydávanie propagačných materiálov v zahraničí (publikácií Slovensko a Slovenské rekordy v čínskej mandarínčine na Taiwane, či fotografií slovenských autorov v zahraničnej tlači a iné).

Súčasťou propagácie Slovenska v zahraničí je i priama spolupráca so zahraničnými novinármi, na ktorej sa MZV SR podieľa predovšetkým vytváraním vhodných podmienok pre ich pobyt a činnosť na Slovensku, napr. sprostredkovaním stretnutí s ústavnými činiteľmi SR a pod. V r. 2007 boli takto realizované návštevy dvoch skupín ukrajinských novinárov na Slovensku, návšteva indonézskeho a srbského novinára, ale aj o gruzínskych a talianskych novinárov, ktorí boli v sprievode gruzínskeho a talianskeho ministra zahraničných vecí.

Na základe **zákona č. 211/2000 o slobodnom prístupe k informáciám** MZV SR vybavilo e-poštou, poštou, telefonicky a osobne 4538 žiadostí, vrátane 5 rozkladov. Ide o porovnateľný počet s r. 2006 a 2005, pričom sa však výraznejšie zvýšilo využitie e-pošty.

Dôležitou súčasťou práce s verejnosťou predstavovala aj **verejná diplomacia v rámci Severoatlantickej aliancie**. Odhliadnuc od aktivít ZÚ Kyjev, ktorý plnil funkciu kontaktného veľvyslanectva NATO pre UA, Stála delegácie SR pri NATO počas r. 2007 pokračovala v realizácii aktivít v oblasti verejnej diplomacie s cieľom prehĺbovať povedomie slovenskej politickej elity, ako aj širšej verejnosti o pôsobení Aliancie, najmä pri jej operáciách a s nimi spojenými aktivitami. Plán aktivít v oblasti verejnej diplomacie sa podarilo realizovať s výnimkou uskutočnenia konferencie Globsec, ktorá bola presunutá na začiatok r. 2008. SD počas roka aktívne spolupracovala so slovenskými médiami a zorganizovaním dvoch ciest pre redaktorov Pravdy prispela k lepšej informovanosti slovenskej verejnosti o pôsobení NATO v operácii ISAF, ako aj o dôvodoch slovenskej účasti v nej. SD tiež v spolupráci s Divíziou pre verejnú diplomaciu NATO (PDD) zorganizovala dve návštevy poslancov NR SR, s cieľom prispieť k ich lepšej informovanosti o problematike aliančnej politiky a o úlohách, ktoré pre SR vyplývajú z členstva v NATO.

11.3. Spolupráca s mimovládny sektorom

MZV SR pokračovalo v realizácii otvorenej zahraničnej politiky prostredníctvom celospoločenskej diskusie k vybraným témam. Netýkalo sa to len vzťahov medzi SR a EÚ a ďalšími medzinárodnými zoskupeniami, ale aj bilaterálnych vzťahov. Vhodnou formou pôsobenia MZV SR v tejto oblasti je aj spolupráca s mimovládny sektorom pri realizácii politiky voči krajinám v procese demokratickej transformácie.

MZV SR bolo nápomocné mimovládny organizáciám – nadácii Pontis a Človek v ohrození – pri ich aktivitách na podporu občianskej spoločnosti na Kube, keď zorganizovalo v spolupráci s nimi aj okrúhly stôl o tejto krajine (jún 2007) a podporilo prezentáciu osobitnej

správy mimovládnej organizácie Človek v ohrození o ekonomickej situácii a budúcnosti vzdelávania na Kube.

MZV SR viedlo intenzívny dialóg a spoluprácu so slovenskými subjektami tretieho sektora zaoberajúcimi sa medzinárodnými vzťahmi a zahraničnou politikou SR. Rozširujúca sa spolupráca ministerstva s mimovládnym sektorom sa odrazila i na podstatnom náraste záujmu o spoluprácu v rámci dotačného systému MZV SR zo strany relevantných mimovládnych subjektov. V r. 2007 ministerstvo zaznamenalo nárast počtu záujemcov o dotácie o 70 %, ktorí predložili o 55 % viac žiadostí o takúto finančnú podporu. O 100 % sa zvýšil záujem o realizáciu vlastných iniciatívnych tém mimovládneho sektora ponúkaných na spracovanie, čo svedčí o aktívnom a živom záujme mimovládneho sektora o spoluprácu s MZV. Napriek len dvojpercentnému nárastu alokovaných finančných prostriedkov na túto oblasť z rozpočtu ministerstva narástol počet schválených žiadostí (projektov) o dotáciu o 10 %. Diverzifikovali sa ich aktivity na analytické, konferenčné, vydateľské, a konzulačné. MZV úspešne zrealizovalo aj viacero projektov v oblasti organizácie odborných podujatí, konferencií, seminárov, či prednášok na prioritné témy zahraničnej politiky SR.

12. Adaptácia MZV SR na výzvy vývoja medzinárodných vzťahov

12.1. Modernizácia postupov riadenia MZV

Tlaky globalizujúceho sa medzinárodného prostredia, ako aj zvýšené nároky na kvalitu výstupov a služieb poskytovaných MZV SR zo strany slovenských subjektov a občanov, ako aj potreba kompatibility fungovania ministerstva s partnerskými subjektami v rámci spojeneckých a integračných mechanizmov, menia postavenie a poslanie slovenskej diplomacie a zároveň sú pre ňu jedinečnou príležitosťou. Situácia si vyžaduje komplexnejšie prehodnotenie fungovania MZV SR a vytvorenie systémových predpokladov pre udržateľnosť navrhnutých opatrení. Len tak sa ministerstvo dokáže pružnejšie vysporiadať s dynamicky sa meniacim medzinárodným a domácim prostredím, zvýšiť schopnosť naplňať svoje kompetencie, kvalitne a včas plniť nové úlohy pri efektívnejšom a hospodárnejšom využívaní existujúcich zdrojov a zároveň posilniť svoje postavenie v rámci systému štátnej správy.

Na základe rozhodnutia vedenia MZV z novembra 2006 sa pristúpilo k vykonaniu procesného, hospodárskeho, organizačného, funkčného a personálneho auditu a zavedeniu systému trvalého zvyšovania výkonnosti v rezorte.

Hlavným zámerom projektu zavedenia trvalej efektívnosti riadenia pod názvom TREFA je zásadné zvýšenie efektivity a výkonnosti MZV SR prostredníctvom vytvorenia nástrojov na presadzovanie aktívnej zahraničnej politiky SR, vrátane strategického plánovania a riadenia, modernizácie administratívnych procesov orientovaných na výsledok a kvalitu poskytovaných výstupov a služieb, ako aj podpory motivačného pracovného prostredia. Súčasťou projektu je tiež zavedenie systému dlhodobého zvyšovania výkonnosti podľa vhodného modelu riadenia kvality.

Tieto ciele sa realizujú za pomoci externého konzultanta, ktorý bol vybraný v súlade so zákonom o verejnom obstarávaní. Bola spracovaná procesná analýza, návrhy na optimalizáciu procesov a návrhy stratégií rozvoja MZV. Projekt sa preklenie do r. 2008, kedy sa uskutoční implementácia cieľového stavu procesného riadenia a implementácia stratégií rozvoja MZV v jednotlivých oblastiach. Nadväzne bude možné objektívne zhodnotiť výsledky a prínos projektu TREFA.

12.2. Krízový manažment MZV

Rezortná pracovná skupina vypracovala materiál „Konceptia krízového manažmentu MZV SR“, ktorým sa zaoberalo vedenie MZV začiatkom r. 2007, s tým, že materiál je vhodné upraviť v súlade s celoštátnou koncepciou koncepciu krízového manažmentu. Zástupcovia MZV SR sa zúčastňujú na činnosti medzirezortnej pracovnej skupiny, ktorej úlohou je vypracovať koncepciu krízového manažmentu SR s deklarovaným termínom ukončenia prác v marci 2008.

12.3. Personálna politika MZV

Členstvo SR v EÚ a NATO ako aj pôsobenie vo funkcii nestáleho člena v BR OSN, zvýšili nároky na odbornú spôsobilosť slovenskej zahraničnej služby. Preto v záujme jej ďalšej stabilizácie a profesionalizácie venovalo MZV SR v oblasti personálnej politiky zvýšenú pozornosť aj problematike kontinuálneho zvyšovania kvalifikačnej úrovne svojich zamestnancov v zmysle platných zákonov. Úlohy stanovené na r. 2007 v oblasti personálnej práce boli splnené v plnom rozsahu a v stanovených termínoch. Na MZV SR bolo ku koncu r. 2007 zamestnaných 1076 pracovníkov - 432 ústredí v (z toho cca 220 diplomatov) a 644 v zahraničí (cca 320 diplomatov). MZV SR v hodnotenom období dodržalo schválený plán striedania a vysielania svojich zamestnancov, ako aj zamestnancov iných rezortov, do zahraničia. V r. 2007 bolo vystriedaných, resp. do zahraničia vyslaných, 124 zamestnancov MZV SR (z toho 64 diplomatov a 60 administratívno-technických zamestnancov) a 13 zamestnancov iných rezortov. V súvislosti s vyslaním do zahraničia absolvovali títo zamestnanci internú prípravu na pôsobenie v zahraničí vrátane overovania jazykových znalostí podľa Spoločného európskeho referenčného rámca a záverečných komisionálnych pohovorov. Súčasnú sieť zastupiteľských úradov SR v zahraničí, aj napriek pretrvávaniu niektorých disproporcií a napätému financovaniu, možno označiť za efektívnu a schopnú na profesionálnej úrovni realizovať zahranično-politické záujmy SR. V minulom roku pôsobilo v zahraničí 58 veľvyslanectiev, 8 stálych misií, 10 generálnych konzulátov, 3 pobočky veľvyslanectiev SR, 8 slovenských inštitútov a Slovenský ekonomický a kultúrny úrad v Taipei.

V rámci organizačnej zmeny a v súlade s platnou legislatívou bolo k 1. 8. 2007 zrušených 84 systemizovaných miest v rezorte zahraničia, čo predstavuje v ústredí cca 20 % z celkového počtu zamestnancov. Cieľom úsilia ministerstva je nielen racionalizácia počtu zamestnancov, ale aj vytvorenie systémových predpokladov pre zvýšenie výkonnosti a efektivity ministerstva, odbyrokratizovanie pracovných postupov a podstatné zvýšenie kvality a profesionality ľudských zdrojov. Rozhodnutie o racionalizácii počtu zamestnancov MZV SR je vnímané ako súčasť úsilia o modernizáciu štátnej správy, s cieľom pokračovať v automatizácii a centralizácii podporných pracovných procesov a v podmienkach MZV aj zavedením systému trvalej efektívnosti riadenia.

Úspešné budovanie diplomatického zboru SR, ako členskej krajiny EÚ a NATO, si vyžiadalo pokračovanie aj vo vytváraní takých legislatívnych, pracovno-právnych, finančných a sociálnych podmienok pre jeho činnosť, ktoré budú porovnateľné s európskym štandardom. Pretrvávajúcim problémom u zamestnancov zahraničnej služby, ktorý sa zatiaľ nepodarilo legislatívne doriešiť, zostáva adekvátne zabezpečenie sociálnych nárokov manželských partnerov vyslaných zamestnancov počas ich pobytu v zahraničí (napr. zápočet rokov pobytu do odbornej praxe, do počtu odpracovaných rokov do dôchodku, sociálne poistenie atď.). V tomto zmysle sa pripravoval aj zákon o zahraničnej službe. V súvislosti so zmenou systému poskytovania náhrad liečebných výdavkov zamestnancom zahraničnej služby a ich rodinným príslušníkom spolupracovalo MZV SR aj v r. 2007 najmä s MPSVR SR a s MZ SR.

V rámci potreby neustálej profesionalizácie zahraničnej diplomatickej služby SR bola venovaná pozornosť kontinuálnemu a systematickému zvyšovaniu odbornej a jazykovej úrovne zamestnancov ministerstva formou rôznych interných a externých kurzov. Prostredníctvom externých vzdelávacích agentúr bolo zorganizovaných 35 odborných seminárov pre zamestnancov rezortu v oblasti európskeho práva, súdneho procesu a legislatívy EÚ, kontroly a auditu, personálnej kontroly procesov, novelizácie zákonov SR (zdravotné a sociálne poistenie, verejné obstarávanie, archívniectvo, registratúra, zákonník práce, stavebný zákon, zákon o sťažnostiach, finančná a mzdová problematika vrátane oblasti zavedenia eura, štátnej pokladnice atď.). V špecializovaných tréningových oblastiach bola pozornosť sústredená predovšetkým na lektorské zručnosti, manažment predstavených, model výnimčnosti EFQM, procesné riadenie v rezorte a vzdelávanie zamestnancov so zameraním na získanie osvedčenia a certifikátu ECDL (European Computer Driving Licence). V priebehu r. 2007 sa 30 zamestnancov MZV SR zúčastnilo zahraničných študijných pobytov na diplomatických akadémiách, inštitútoch medzinárodných vzťahov a podobných vzdelávacích inštitúciách ministerstiev zahraničných vecí v európskych i mimoeurópskych krajinách.

MZV SR sa v hodnotenom období podieľalo aj na odbornej príprave potenciálnych ľudských zdrojov pre potreby rezortu. V tejto oblasti spolupracovalo ministerstvo s vybranými vysokými školami a univerzitami, ktorých absolventi môžu nájsť uplatnenie v zahraničnej službe. V r. 2007 absolvovalo krátkodobú odbornú stáž v ústredí ministerstva celkom 77 študentov a na ZÚ SR v zahraničí 59 študentov. Spolupráca pokračovala aj pri zabezpečovaní konzultantov z radov zamestnancov ministerstva pri písaní záverečných diplomových prác študentov, poskytovaní lektorov pre prednášanie o aktuálnych témach zahraničnej politiky, či v aktívnej účasti v skúšobných komisiách pri štátnych záverečných skúškach.

12.4. Príprava zákona o zahraničnej službe

Príprava návrhu zákona o zahraničnej službe prebiehala v kontexte platnej legislatívy upravujúcej výkon štátnej a verejnej služby. Návrh nového zákona o štátnej službe mal byť predložený na rokovanie vlády v decembri 2007, vzhľadom na meškanie prác na novom zákone o štátnej službe a o výkone práce vo verejnom záujme však došlo k zmene doterajšej koncepcie legislatívnych prác smerujúcich k vypracovaniu návrhu zákona o zahraničnej službe. Tento bude v ďalšom konaní pripravovaný ako lex specialis k platnému zákonu o štátnej službe. Úloha bola presunutá do návrhu Plánu legislatívnych úloh vlády SR na r. 2008.

II. časť

PREHĽAD HLAVNÝCH ZAHRANIČNOPOLITICKÝCH STYKOVÝCH AKTIVÍT V R. 2007

Stykové aktivity najvyšších slovenských štátnych predstaviteľov v r. 2007 korešpondovali so zahraničnopolitickými prioritami krajiny. Ich značná časť bola spojená s účasťou SR na práci BR OSN, čo sa odrazilo v početných stretnutiach s partnermi z rôznych krajín na pôde OSN, ako i v bilaterálnych stretnutiach na Slovensku a v príslušnom teritóriu. Osobitné oblasti záujmu SR počas jej pôsobenia v BR OSN sa prejavili v mnohých cestách našich predstaviteľov do krajín západného Balkánu

Stálymi úlohami v oblasti európskych záležitostí je účasť predsedu vlády, resp. ministrov na summitoch EÚ, či ministerských zasadaniach v Rade EÚ vo všetkých jej formáciách. Ministerské rady zasadajú mesačne podľa plánu jednotlivých predsedníctiev. V súvislosti s úlohami spojenými s prípravou na zavedenie spoločnej meny euro na Slovensku, uskutočnili sa na okraj októbrovej Európskej rady (18. – 19. 10. 2007) rokovania predsedu vlády SR s kancelárkou SRN A. Merkelovou a predsedom vlády Luxemburska J.-C. Junckerom. Pracovná cesta predsedu vlády SR do Francúzska, v rámci ktorej rokoval s prezidentom N. Sarkozym, sa uskutočnila 2. 10. 2007. Rokovanie predsedu vlády v EK sa uskutočnilo 3. a 4. 12. 2007. Primerane bohatú stykovú činnosť vykonali slovenskí štátni predstavitelia s partnermi z predsedníckych krajín EÚ v r. 2007 (Nemecka a Portugalska) ako aj v r. 2008 (Slovinsko a Francúzsko). Rovnako sa predstavitelia vlády SR aktívne zúčastňovali pracovných rokovaní NATO v bruselskej centrále.

Popri štandardných stykových aktivitách zameraným smerom na najbližších partnerov v EÚ a NATO sa v r. 2007 podarilo realizovať aj niekoľko návštev krajín s dominujúcim ekonomickým charakterom. Patrili k nim najmä stretnutia s predstaviteľmi Ruska, Číny, Izraelu, Líbye, Kazachstanu.

Legenda k tabuľke:

prijatie = prijatie a stretnutie so zahraničným partnerom v SR

návšteva = cesta slovenského predstaviteľa do zahraničia

Pri identifikácii členov vlády sú podľa možnosti použité zaužívané skratky nimi riadených rezortov. Skratka „PPV“ označuje podpredsedu vlády pre vedomostnú spoločnosť, európske záležitosti, ľudské práva a menšiny. Ostatní podpredsedovia vlády sú označení skratkou rezortu, ktorý riadia.

Tabuľka uvádza bilaterálne stretnutia ako aj účasť na multilaterálnych podujatiach.

krajina/organizácia	hlava štátu/organizácie		predseda parlamentu		predseda vlády		ostatní členovia vlády		štátni tajomníci	
	prijatie	návšteva	prijatie	návšteva	prijatie	návšteva	prijatie	návšteva	prijatie	návšteva
Afganistan						26.1.		MZV 24.9. (VZ OSN)		
Albánsko										MZV 3.-4.7.
Alžírsko								MZV 13.-14.7.	MZV 2.4.	
Arménsko										MZV 28.-30.6.
Belgicko			predsedníčka Senátu 20.2.					MH 15.3; MO 4.5., 2.4. a 26.- 28.9.; MŠ 15.3, 24.-25.5. a 14.-15.11.		MŠ 15.-16.2., 7.- 8.3., 21.-22.5., 3.-5.6. 28.9. a 22.-23.11; MH 15.-16.4., 6.-7.6., 11.- 13.6., 19.9. a 28.11.
Bosna a Hercegovina	26.-28.5.				21.-22.11.			MZV 25.-26.3.		MF 30.8.; MO 30.8.; MZV 9.-10.10.
Brazília								MP 9.-16.11.		
Bulharsko						PPV 27.11.	MV 13.-14.12.	MH 21.11.; MV 8.-9.3.; MZV 17.-18.5.		MZV 12.-13.11.
BSEC								MZV 25.-26.6. (15. výročný summit)		
CERN								MŠ 13.7.		
CITES								MŽP 3.-15.6.		
CSD								MŽP 8.-12.5.		

CSW								MPSVR 3.-9.3.		
Cyprus		18.-20.4.	25.5.					MZV 7.-10.6.	MZV 27.9.	MF a MO 15.- 16.11.
Česko	11.-12.1.	3.-4.4., 23.-26.5. (stredoeuróps ki prezidenti)	11.1.	14.7. (Regionálne partnerstvo)	11.1. a 26.-27.11 (Jadrové fórum)	11.-12.2.	MK 2.10.; MO 6.2.; MV 27.2.; MZV 13.1.	MO 2.5.; MVaRR 14.-15.2.; MZV 16.3., 3.-5..9., 8.10. a 24.-26.10.		MH 17.4. MZV 29.-30.3.
Čierna Hora	10.7.						MZV 26.11.			
Čína						4.-9.2.		MP 4.-9.2.; MO 2.-5.7.; MZV 28.-29.5. (ASEM)		MZV 13.-16.6.
ECOSOC										MZV 1.-3.7.
Egypt										MŠ 26.-28.2. a 17.-19.6.
EHK OSN								MŽP 3.- 15.6.		
Eritrea							MZV (VZ OSN)			
Estónsko			24.-27.5.							
Etiópia							MZV 7.- 9.12. (VZ OSN a summit EÚ - Afrika)			
FAO										MP 17. -25.11.
Filipíny								MZV 14.-15.3. (EU - ASEAN)		

Fínsko							MZO 12.-14.11	MŠ 25. – 27. 9. MP 18.- 19. 10.	MH 27.-30. 11.	
Francúzsko						2.10. (prezident FR)		MDPaT 17. – 18. 9.; MK 16. – 18. 10.; MO 13. – 14. 7.; MS 12. – 13. 7.; MVaRR 27. – 30. 10. MZV 24. 7.	MZV pre európske záležitosti 6. 12.	MŠ 17.-18.12.;
Grécko			24.-27.5.					MZV 25.6.		MZV 8.-10.6.
Gruzínsko								MZV 27.11.		MZV 26.-28.6.
Holandsko	kráľovná 21.-23.5.						M pre EÚ, 2.-3.10.; MZV 21.-23.5.	MZV 13.-14.9.		MF 30.10.-1.11.; MPSVaR SR 21.1.; MVaRR 14.-15.11.
Chorvátsko		30.9.		23.-25.5.	23.4.	16.1. a 7.7. (Croatia Summit '07)		MK 10.7.; MO 24.5. (IDESSA '07)	MZVaEI 24.4.	MŠ 15.-16.3.
ILO								MPSVR 10.-16.6.		
India								MZV 24.9. (VZ OSN)	štátny MZV 22.-23.3.	MŠ 15.-16.3.; MZV 29.-31.1.
Indonézia								MZV 14.-15.3. (EU – ASEAN)		

Írán							MZV 13.3.			
Írsko		26. – 28. 3.	24. – 27. 5. (Senát, Snemovňa)	7. 2.				MH a MVaRR 26. – 28. 3.; MŠ 8. 3.	MO 21. – 22. 2.	MZV 26.-28.3.
Island								PPV 5.5.	MZV 17.4.	
Izrael				18.-21.3.				PPV 30.10-1.11. MO 14.-16.10. MP 30.10.-1.11. MZV 10.-11.7.		
Izrael/Palestína								MZV 9.7.		
Japonsko							MZV 12.-13.1.	MZV 10.-14.10.		
Juhoafrická republika							MZV 10.-13.6. a VZ OSN	MZV 7.-10.11.		
Kanada	28.6.-1.7. predseda Senátu		28.6.-1.7. predseda Senátu				MZV 19.7.	PPV 18.-21.10.		
Kazachstan	20.-21.11.							MZV 20.-21.3.	MO 2.3.	
Katar								MZV 6.-7.5.		
Kirgizsko									MZV 30.10.	
Kolumbia								MP 9.-16.11.		
Kórejská republika						28.10.-2.11.		MZV 28.-29.5. (ASEM) 25.9. (VZ OSN)		MZV 11.-16.9.
Kuba								MH 3.–6.12.		
Líbya				21.-22.2.				MDPT 27.-28.5.		

Litva			24.-27.5.				MZV 31.5.			
Lotyšsko			24.-27.5.							
Luxembursko						18.10.	MS, F a rozpočtu s MV 18.7.	MŠ 24.-26.6.		MZV 16.-18.11.
Macedónsko										MZV 18.-19.9.
Maďarsko		21.9. (na okraj V4)	3.9.	15.-16.2., 9.11. a 19.5.	18.6.	18.10. (Lisabon)	MZV 16.11.	PPV 2.4.; MO 19.5.; MP 23.-24.2.; MS 8.-9.3.		MŠ. 18.9. MV 31.1. a 26.3.;
Malajzia								MZV 14.-15.3. (EU – ASEAN) a 25.9. (VZ OSN)		
Malta								MV 23.-24.9.		
Maroko							MZV 12.4.	MZV 14.-16.6.		
Mexiko							MZV 2.2.	MP 9.-16.11.		MZV 25.-26.10.
Moldavsko		19.-21.6.				22.3.			MZV 12.7.	
Mongolsko								MZV 28.-29.5. (EÚ-ASEM)	MZV 11.10.	
Mozambik							MZV (VZ OSN)			

Nemecko			28.5.	28.-29.3.		26.4., 24.-25.3. a 18.10.	PPV 17.-19.11.; MDPaT 14.-15.3. a 23.-24.4.; MH 5.-7.11.; MO 1.-2.3. a 9.-10.2.; MP 18.-19.1.; MPSVR 18.- 20.1. a 10.-11.5.; MS 15.-16.1.; MŠ 26.-27.4. a 8.-11.5.; MV 14.-15.1.; MZ 12.-13.3. MZV 9.-10.2., 23.3., 26.4., 14.-15.3., 30.-31.3., 28.-29.5. a 9.-10.;		MH 6.-9.3. a 23.-26.5.; MP 14.-15.2. a 21.-22-4.; MŠ 6.-7.5.; MZV 5.-6.1., 1.2., 31.1.- 1.2., 13.- 13.3.,1.- 2.5.,5.-6.11.
Nigéria							MZV 7.- 9.12. (summit EÚ - Afrika)		
Nórsko								PPV 30.4.; MO 8.-9.10.; MZV 20. – 21.9.	MZV 7.3. a 11.-21.4.

OSN		22.-27.9.						MZV 19.-24.2., 2.3. (Viedeň), 15.-21.4., 22.-28.9. a 18.-20.12.		MZV 22.2. (Viedeň), 14.3. (Ženeva), 22.-27.10.
Poľsko				24.-25.1.	11.5.			PPV 5.-8.9.; MO 17.-18.5. a 11.9.	MV 2.-3.7.; MZV 3.7.	MH 5.-6.9.; MP 16.-17.9. MŠ 26.3.
Portugalsko			24.-27.5.	12.-14.11.	17.-18.6.	4.7., 18.-19.10. a 13.12.		PPV 18.-21.9.; MF 13.-15.9.; MK 27.-28.9.; MPSVR 1.-3.4., 16.-18.9., 4.-5.10. a 12.-14.11.; MO 28.-29.9.; MP 16.-18.9.; MS 30.9.-2.10. a 8.-10.10.; MV 26.-27.3. a 30.9.-1.10.; MVRR 22.-25.11.; MZV 6.-8.9., 18.-19.10., 5.-6.11. a 7.-9.12.	MV 20.-21.7.	MF 13.-15.9., 19.-20.9. a 2.-3.12.; MPSVR 12.-18.9., 7.-9.10. a 30.10.-3.11; MZ 26.-28.9.; MZV 20.-23.9.

Rada Európy								MZV 12.11		MŠ 4.-5.5. MZV 10.-11.5.
Rakúsko					18.2. a 20.12.	8.5. a 19.11.	MO 31.8.; MV 17.5. a 8.10.	PPV 1.3. a 26.3.; 8.5.MDPaT; MV 12.3. a 12.-13.7.; MZV 15.2., 26.3. a 17.9.; MH 26.2. a 20.9.; MŠ 12.4. a 24.-26.8.		MZV 22.2. a 30.10.
Rumunsko						PPV 2.-5.6. a 29.-30.9.	MO 12.11.			
Rusko				6.-10.6.		4.5.		MH 18.-21.2., 21.-22.12.; MS 2.-4.12. MVaRR 20.-24.5. a 7.-10.11.; MZV 24.25.4., 4.5.,		MP 12.-14.10. MS 2.-4.12; MŠ 18.-20.2. MZV 18.- 19.2.
Saudská Arábia								MZV 5.9.5.		
Singapur								MZV 14.-15.3. (EU- ASEAN)		MZV 22.11. (EU-ASEAN)
Slovinsko			12.-13.9. a 23.-24.5.		3.-4.6.	15.1.	MF 20.11.; MPSVR 4.7.; MV 23.-25.3.; MZV 4.6.			MZV 26.- 28.8., 11.9. 26.-27.9., a 13.-14.12.

Srbsko	24.4.						MO 12.-13.3.; MV 16.11.; MZV 3.7.	PPV 4.-5.8.; MZ 15.-17.9. (WHO); MZV 14.1., 12.3., 16.5. a 2.-4.12.; MŽP 9.- 12.10.		MP 10.-12.5. MZV 3.-4.8. 9.10.
Španielsko		22.-24.10.					MZV 1.2.	MH 22.-24.10.; MO 9.-10.2.; MS 22.-24.10. a 24.-27.10.; MVaRR 22.-24.10.; MZV 22.-24.10. a 29.-30.11.		MH 30.-31.1.; MS 24.-27.10.; MŠ 14.-18.11.; MV 14.-16.10.; MZV 25.-27.1.
Švajčiarsko								MŠ 11.-15.7.	MH 6.10.	
Taliansko		27.2.-1.3.		22.-23.3.	18.7.			PPV 21.-25.2.; MH 27.2.-1.3.; MS 26.1., 29.3.-1.4., 27.9.-1.10. a 20.-21.11.; MZV 27.2.-1.3.	MO 26.9.	MK 23.-24.5.; MP 18.-22.11.; MS 26.1. a 29.3.- 1.4.; MPSVR 25.-27.10.; MV 20.-21.5.; MZV 2.-3.10., 17.-18. 10. a 16.- 17.12.
Tadžikistan								MZV 29.-31.8.		

Turecko								MPSVR 25.-26.1.		MH 15.-16.3, 30.8.; MŠ 3.-6.5.; MZV 3.-4.12.
Turkménsko								MZV 23.9. (VZ OSN)		
Ukrajina	11.10.		25.5.			26.2. a 28.8.		PPV 17.-18.2. a 6.-7.9.; MH 29.-30.5.; MO 22.10. a MZV 1.-2.6. a 26.- 28.12.		MŠ 21.-23.7.; MV 14.-15.11.; MZV 1.-2.3.
UNCTAD								PPV máj		
UNESCO								MŠ 16.10.-3.11.		MŠ 16.10.-3.11.
UNWTO										MH 23.-29.11.
USA		23.9.						PPV 9.-10.6.; MH 29.3.-6.4.; MO 3.-6.9. MŠ, 4.-10.11. MZV 20.2., 18.-20.4. a 28.-29. 9. 17.12.	MZV 2.10.	MO 28.-31.5. MZV 26.-27.2.
Uzbekistan						26.1.		MO, MV 26.1.; MZV 19.-20.3., 28.9. (VZ OSN)		

Vatikán								MO 25.-26.9.; MZV 29.11.		MPSVR 25.10.
Veľká Británia			predsedníčka hornej snemovne 24.- 27.5.			12.6.		MP 1.-3.7.; MŠ 10.1.; MZV 31.1.		MŠ 16.-18.5.
Vietnam								MZV s PV Vietnamu 25.9. (VZ OSN)		
WHO EURO										MZ 16.-20.9.
Zvrchovaný rád maltských rytierov										MPSVR 25.10.

ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK

skratky štátov					
AT	Rakúsko	IE	Írsko	NL	Holandsko
BE	Belgicko	IT	Taliansko	PL	Poľsko
BH	Bosna a Hercegovina	IL	Izrael	PT	Portugalsko
CN	Čína	JAR	Juhoafrická republika	RO	Rumunsko
CZ	Česká republika	KLDR	Kórejská ľudovodemokratická republika	RU	Rusko
DE	Nemecko	KZ	Kazachstan	SR	Slovensko
EE	Estónsko	LU	Luxembursko	TR	Turecko
FR	Francúzsko	LV	Lotyšsko	UA	Ukrajina
HR	Chorvátsko	MN	Čierna Hora	UK	Veľká Británia
HU	Maďarsko	MT	Malta	USA	Spojené štáty americké
ďalšie skratky					
ALTHEA	operácia vojenského krízového manažmentu EÚ v Bosne a Hercegovine				
AMIS	African Mission in Sudan (Misia Africkej únie v Sudáne)				
AMIS II	operácia Africkej únie v Sudáne/Darfúre (podporná misia EÚ k AMIS)				
ASEM	Asia-Europe Meeting (stretnutie Ázia – Európa)				
BR OSN	Bezpečnostná rada Organizácie spojených národov				
CCW	Convention on Certain Conventional Weapons (Konvencia o určitých druhoch zbraní)				
CTBTO	Organizácii Zmluvy o všeobecnom zákaze jadrových skúšok				
CWC	Dohovor o zákaze chemických zbraní				
ČK	členské krajiny				
DCI	nástroj Európskeho spoločenstva na podporu rozvojovej spolupráce				
EAPC	Euroatlantic Partnership Council (Euroatlantická partnerská rada)				
EAS	Východoázijský summit				
EBOP	Európska obranná a bezpečnostná politika				
ECOWAS	Economic Community Of West African States (Ekonomické spoločenstvo západoafrických štátov)				
EDF	Európsky rozvojový fond				
EK	Európska komisia				
ENP	European Neighbourhood Policy (Európska susedská politika)				
EP	Európsky parlament				
EU BAM v Moldavsku/Ukrajine	misia poradnej hraničnej polície EÚ				
EUFOR RD Congo	operácia EÚ v Konžskej demokratickej republike pre podporu MONUC pre zabezpečenie volebného procesu				
EU PAT vo FYROM	misia policajného podporného tímu EÚ v bývalej juhoslovanskej republike Macedónsko				
EUPM v BH	policajná misia EÚ v Bosne a Hercegovine				

EUROMED	Euro-Mediterranean Partnership (Euro-stredomorské partnerstvo)
EÚ	Európska únia
GAERC	Rada ministrov pre všeobecné záležitosti a vonkajšie vzťahy ČK EÚ
GT OSN	Generálny tajomník Organizácie spojených národov
HDIM	implementačná schôdzka OBSE k ľudskej dimenzii
HK SR	Honorárny konzulát SR
ILO	International Labour Organisation/International Labour Office (Medzinárodná organizácia práce/Medzinárodný úrad práce)
ISAF	International Security Assistance Force (operácia NATO v Afganistane)
KFOR	NATO Kosovo Force (sily NATO v Kosove)
LA	Latinská Amerika
MAP	Membership Action Plan (Akčný plán pre členstvo v NATO)
MH SR	Ministerstvo hospodárstva SR
MiR	Ministerská rada OBSE
MO SR	Ministerstvo obrany SR
MS SR	Ministerstvo spravodlivosti SR
MŠ SR	Ministerstvo školstva SR
MTCR	Missile Technology Control Regime (Režim kontroly raketových technológií)
MV SR	Ministerstvo vnútra SR
MVF	Medzinárodný Vyšehradský fond
MVO	mimovládne organizácie
MZV SR	Ministerstvo zahraničných vecí SR
NATO	North Atlantic Treaty Organisation (Organizácia Severoatlantickej zmluvy)
NPT	Nuclear Non-Proliferation Treaty (Zmluva o nešírení jadrových zbraní)
NRF	Sily reakcie NATO
NR SR	Národná rada SR
NSG	Nuclear Suppliers Group (Skupina jadrových dodávateľov)
OBSE	Organizácia pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe
ODA	Official Development Assistance (Oficiálna rozvojová pomoc)
OECD	Organisation for Economic Co-operation and Development (Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj)
OPCW	Organizácia pre zákaz chemických zbraní
OS SR	Ozbrojené sily SR
PfP	Partnership for Peace (Partnerstvo za mier)
PSI	Proliferation Security Initiative (Iniciatíva proti šíreniu zbraní hromadného ničenia)
PS-NAB	pracovná skupina pre nevojenské aspekty bezpečnosti
SAARC	Spoločenstvo južnej Ázie pre regionálnu spoluprácu
SAP	Stabilizačný a asociačný proces
SEI	Stredoeurópska iniciatíva
SNŠ	Spoločenstvo nezávislých štátov
SZBP	Spoločná zahraničná a bezpečnostná politika EÚ
UN/ECE	United Nations Economic Commission for Europe (Európska hospodárska komisia OSN)
UNHCHR	United Nations High Commissioner on Human Rights (Vysoký komisár OSN pre ľudské práva)
UNICEF	United Nations Children's Fund (Detský fond OSN)
UNCTAD	United Nations Conference for Trade and Development (Konferencia OSN pre obchod a rozvoj)

UNIDO	United Nations Industrial Development Organisation (Organizácia OSN pre priemyselný rozvoj)
V4	Vyšehradská štvorka
VD '99	Viedenský dokument 1999
VZ OSN	Valné zhromaždenie Organizácie spojených národov
WFP	World Food Programme (Svetový potravinový program)
WHO	World Health Organisation (Svetová zdravotnícka organizácia)
WIPO	World Intellectual Property Organisation (Svetová organizácia duševného vlastníctva)
WTO	World Trade Organisation (Svetová obchodná organizácia)
WTO	World Tourist Organisation (Svetová turistická organizácia)
W 3	Weimarská trojka
ZEÚ	Západoeurópska únia
ZHN	zbrane hromadného ničenia
ZoKOS	Zmluva o konvenčných ozbrojených silách v Európe
ZON	Zmluva o otvorenom nebi
ZÚ SR	zastupiteľský úrad SR